

Vergadering Algemeen Bestuur 30 november 2022

Agendapunt 2 Benoemen en DB-lid vanuit Den Haag

Volgens artikel 11 lid 3 van de GR wijzen de leden van het AB uit haar midden een Dagelijks Bestuur aan, met een oneven aantal en maximaal 5 leden (lid 1). Waarbij conform lid 2 het dagelijks bestuur in ieder geval bestuur bestaat uit één lid van de provincie, één lid van Den Haag en één lid van Westland.

Na het AB van 16 september jl. waren vier van de vijf DB-leden bekend, alleen het beoogde DB-lid vanuit Den Haag nog niet. Inmiddels is bekend dat de heer Arjen Kapteijns vanuit Den Haag is voorgedragen als DB-lid.

-

Voorstel

De heer Kapteijns aanwijzen als DB-lid.

Overleg : Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Haaglanden
Datum : 16 september 2022
Tijd : 08.00 -10.00 uur
Locatie : ODH
Aanwezig : Ronald Weerwag (Zoetermeer), Marieke van Bijnen (Pijnacker-Nootdorp), Michiel Ferwerda en Ben van der Stee (Westland), Mark Wit (Rijswijk), Melanie Oderwald (Midden-Delfland), Martina Huijsmans (Delft), Marcel Belt (Leidschendam-Voorburg), Christiaan van der Kamp (secretaris) Renate Noé, Leo hopman, Erik Kroon en Annemarie Goudwaard (ODH) en Annette Swinkels (verslag)
Afwezig : Liesbeth van Tongeren en Hilbert Bredemeijer (Den Haag), Henri Hendrickx (Wassenaar), Meindert Stolk en Jeannette Baljeu (Pzh)
Kopie :

AGENDA

1. Opening en vaststellen agenda
2. Aanwijzen voorzitter en DB-leden
3. Conceptverslag AB 13 juli 2022
4. Introductie ODH
5. Rondvraag
6. Sluiting

VERSLAG

1. Opening en vaststellen agenda

De heer Ferwerda zit de vergadering voor. Er volgt een korte voorstelronde. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Aanwijzen voorzitter en DB-leden

De AB-leden benoemen de heer Michiel Ferwerda tot voorzitter van DB en AB.

Voorgesteld wordt mevrouw Martina Huijsmans, de heer Marcel Belt tot DB-lid te benoemen.

Het DB-lid vanuit Den Haag is nog niet bekend. De heer Meindert Stolk is al eerder benoemd tot DB-lid.

De heer Weerwag maakt hierbij de kanttekening dat twee voorgedragen leden dezelfde politieke kleur hebben.

Maar als hij de enige is die hier moeite mee heeft, hoeft er niet gestemd te worden en zal hij ook instemmen met de voordracht.

De AB-leden benoemen mevrouw Huijsmans, de heer Belt tot DB-lid.

De voorzitter feliciteert de DB-leden.

3. Conceptverslag AB 13 juli 2022

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Introductie ODH

De secretaris licht toe dat de ODH een openbaar lichaam (gemeenschappelijke regeling (GR)) is waarbij voor de uitvoering van de taken mandaat is gegeven aan de directeur. Indien een zaak politiek gevoelig wordt natuurlijk

contact opgenomen met de betreffende deelnemer. Het hoogste orgaan van een GR is het AB. Het AB bestuurt samen met het DB de dienst, waarbij het belang van de dienst in beeld wordt gehouden. Het DB legt verantwoording af aan het AB.

De ODH verleent milieuvergunningen, toetst meldingen, voert toezicht uit en handhaaft de milieuregels (VTH-taken) voor gemeenten en provincie op het grondgebied van Haaglanden. Daarnaast voert de ODH in de hele provincie de VTH-taken uit in het kader van de Waterwet uit, waaronder de open Warmte-Koude Opslagen (WKO). De ODH toetst, beoordeelt en geeft namens de provincie Zuid-Holland vergunningen af in kader van de Wet natuurbescherming voor de hele provincie Zuid-Holland. Hieronder valt ook het stikstof dossier.

De secretaris vertelt dat ODH werkt met jaarprogramma's per deelnemer waarbij een deelnemer producten afneemt. De adviestaak is daarbij onderbelicht. Vraag om advies komt steeds vaker voor, maar daarvoor dienen nu mensen van hun dagelijks werk te worden gehaald, waardoor de productie afneemt. De secretaris wil graag in gesprek met de deelnemers over deze adviesbehoefte.

De secretaris schetst kort de landelijke ontwikkelingen: komst Omgevingswet, op 15 november wordt deze in de Eerste Kamer behandeld, de cie. Van Aartsen en de doorontwikkeling van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland en geeft daarna het woord aan mevrouw Goudswaard, die het AB middels een presentatie meeneemt in het rapport en de conclusies van de cie. Van Aartsen. Mevrouw Noé licht daarna de doorontwikkeling van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten toe. (beide presentatie worden rondgestuurd.)

De secretaris stelt voor om jaarlijks viermaal bijeen te komen, twee keer besluitvormend en twee keer een kennissessie. De AB-leden vinden dit een goed idee. Afgesproken wordt voor 2023 vier vergaderingen te plannen op donderdag of vrijdagochtend.

5. Rondvraag

De heer Belt vraagt of de taken uniform zijn overgedragen. Dat is over het algemeen het geval. De secretaris verzoekt om bij wel/niet onderbrengen van taken naast de afweging die iedere deelnemer voor zichzelf maakt ook in het AB de afweging voor de omgevingsdienst te maken.

Mevrouw Huijsmans verzoekt om een lijst met afkortingen. Deze wordt rondgestuurd.

6. Sluiting

De voorzitter sluit om 09:35 de vergadering

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

MSc. M.R. Ferweda

ACTIEPUNTEN

Nr.	Omschrijving	Actiehouder	Afgerond op
1.	Plannen vergaderingen AB voor 2023	ODH	
2.	Rondsturen presentaties	ODH	
3.	Lijst afkortingen	ODH	
4.			

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 30 november 2022

Agendapunt 4a Stand van zaken Implementatie Wet open overheid

Op 1 mei is het grootste deel van de Wet open overheid (hierna: Woo) in werking getreden. De Woo is een initiatiefwet uit 2012 en heeft tot doel om de transparantie van overheden en semi-overheden te verbeteren. Met de inwerkingtreding van de Woo is de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingetrokken.

Een belangrijke wijziging t.o.v. de Wob is dat er een verplichting komt tot actieve openbaarmaking Actieve openbaarmaking. Deze verplichting treedt op later, nog te bepalen moment in werking. Dit betreft o.a.

- Beschikkingen (bijv. een vergunningen) en herstelsancties (bijv. een last onder dwangsom).
- Bestuurlijke stukken: Onder de actieve openbaarmaking vallen straks ook de vergaderstukken en verslagen van het AB en de agenda en besluitenlijsten van het DB.

De actieve openbaarmaking zal elektronisch plaatsvinden op een aangewezen platform dat door het ministerie wordt ontwikkeld, genaamd Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). De ODH neemt vanuit onze softwareleverancier ALFRESCO deel aan een kerngroep die goede connecties heeft met de ontwikkelaars van PLOOI. Onze softwareleverancier heeft al een technische aansluiting op PLOOI.

In een brief deze zomer van de Minister van BZK aan de Tweede Kamer wordt iets meer duidelijkheid gegeven. Als PLOOI zover is en zonder haperen werkt, wordt begin 2023 een aantal categorieën aangewezen waarvoor de actieve openbaarmaking als eerste gaat gelden:

- bereikbaarheidsgegevens van het bestuursorgaan en wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend;
- vergaderstukken van vertegenwoordigende lichamen van decentrale overheden (Algemeen Bestuur);
- convenanten;
- Woo-verzoeken, inclusief de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie.

De werkgroep die zich binnen de ODH bezig houdt met de voorbereidingen werkt dit verder uit.

Stand van zaken mandaat gemeenten aan ODH inzake Woo: alle mandaten zijn geregeld alleen Zoetermeer ontbreekt nog.

Bijlagen

Voorstel

Ter kennisname

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 30 november 2022

Agendapunt 5 Portefeuilleverdeling

In het DB zijn van 9 november jl. is de volgende portefeuilleverdeling overeengekomen.

- De voorzitter, de heer Ferweda wordt portefeuillehouder Strategie, Personeel & Organisatie en Financiën
- De heer Belt wordt portefeuillehouder Toetsing en Vergunningverlening (inclusief Groen)
- De heer Kapteijns wordt portefeuillehouder Toezicht en Handhaving
- Mevrouw Huijsmans wordt portefeuillehouder Doorontwikkeling, waaronder IBP en vertegenwoordiging begeleidingsgroep.

De heer Stolk heeft geen portefeuille maar is vaste vice voorzitter van DB en AB .

Een portefeuillehouder is het eerste aanspreekpunt voor het AB. Het DB gezamenlijk is verantwoordelijk voor het gevoerde beleid. De portefeuillehouders hebben periodiek overleg met de inhoudelijk deskundige van de ODH.

Bijlagen

-

Vorstel

Ter kennisname

Oplegnotitie

Vergadering Algemeen Bestuur 30 november 2022

Agendapunt 6 Duurzaamheidsprogramma 2023-2026

De roep om actie te nemen tegen de klimaat- en ecologische problemen wordt momenteel luider. Duurzaamheid komt steeds hoger op politieke en bestuurlijke agenda's te staan zowel op internationaal, landelijk, provinciaal als lokaal niveau. Er wordt steeds meer inzet gepleegd om de doelstellingen op thema's als energietransitie, circulaire economie en biodiversiteit te behalen. Vanuit onze kennis en kunde staan we gemeenten en provincie bij om aan de opgaven te werken.

Doel van het Duurzaamheidsprogramma 2023-2026 is de gemeenten in Haaglanden en de provincie Zuid-Holland te ondersteunen bij hun duurzaamheidsopgaves, door het opzetten van samenwerking- en uitvoeringsprojecten. Binnen Omgevingsdienst Haaglanden is veel kennis, expertise en uitvoeringskracht aanwezig die kan bijdragen aan het realiseren van een duurzame leefomgeving.

Het Duurzaamheidsprogramma is ontwikkeld door ODH samen met gemeenten en provincie en bevat een verzameling van projecten, activiteiten en producten die er op gericht is om gemeenten en de provincie te ondersteunen bij het realiseren van hun duurzaamheidsambities. De projecten, activiteiten en producten opgenomen in dit programma kunnen naar behoefte worden afgenomen.

Naast de in dit programma opgenomen activiteiten voert de ODH nog andere werkzaamheden op het gebied van duurzaamheid uit, denk aan toezicht op de informatie- en energiebesparingsplicht en het uitvoeren van uitgebreide duurzaamheidscontroles. Op verzoek van de gemeente Den Haag worden er op drie bedrijventerreinen extra duurzaamheidscontroles uitgevoerd. Tevens is de ODH betrokken bij het opstellen van landelijk beleid daar waar gaat over energiebesparing en vervoersmanagement en neemt ODH deel aan diverse provinciale projecten en overleggen m.b.t. circulaire economie. Ook zijn de toezichtstaken op het gebied van label C en EPBDII door de meeste gemeenten ondergebracht bij de ODH.

De deelnemers aan het Ambtelijk Overleg Opdrachtgevers zijn zeer te spreken over de inhoud van het programma en hebben dit dan ook met een positief advies voorgelegd aan het DB.

In het DB van 9 november jl. is het programma goed ontvangen. Naar voren kwam dat er een aantal onderdelen in het DZP staan die het beste gezamenlijk (met meerdere deelnemers) opgepakt kunnen worden. Deze regionale samenwerking, die opgepakt zou kunnen worden door de portefeuillehouders duurzaamheid, wil het DB graag stimuleren.

Tot slot

De in dit programma opgeschreven werkzaamheden van de Omgevingsdienst Haaglanden zijn niet limitatief. Mocht er behoefte zijn aan inzet van de kennis en expertise van de omgevingsdienst op een ander vlak dan beschreven in dit programma dan kunnen provincie en gemeenten daar altijd een beroep op doen en wordt bekeken wat er mogelijk is. Naast eigen inzet kan de omgevingsdienst daarbij ook nagaan of we via ons grote netwerk van OD's iets kunnen regelen.

Voorstel

Ter kennisname

Keuzelijst programma Duurzaamheid

Omgevingsdienst Haaglanden

2023-2026

Versie: 1.0

Datum: 24 oktober 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
i. Managementsamenvatting	3
ii. Voorwoord	4
iii. Inleiding	5
1. Rol Omgevingsdienst Haaglanden	7
1.1 Diensten ODH in het kader van duurzaamheid	7
2. Energie	9
2.1 Online informatieloket energie	9
2.2 Energiemanagement	9
2.3 Stimulering energiebesparing MKB	10
2.4 Monitoring en visualisatie energietransitie	10
2.5 Optimalisatie Bodemenergiesystemen	11
2.6 Expertise externe veiligheid (o.a. waterstof en buurtbatterijen)	11
3. Natuur & biodiversiteit	13
3.1 Monitoring van stikstofdepositie en reductie	13
3.2 Kennisprogramma stikstof	13
3.3 Natuurvriendelijk wijken isoleren	14
4. Circulaire economie	15
4.1 Afval analyse (herkomst, afvoer en hergebruik potentie)	15
4.2 Advies en voorlichting afvalwetgeving	15
5. Gebiedsaanpak	16
5.1 Ondersteuning circulaire afvalstromen bedrijventerreinen	16
5.2 Groene bedrijventerreinen	16
5.3 Advies duurzame gebiedsgerichte aanpak/omgevingsplan	17
6. Overige projecten	18
6.1 Schone lucht akkoord: Faciliteren bijeenkomsten	18
6.2 Schone lucht akkoord: Regionale monitoringspilot luchtkwaliteit	18
6.3 Opzetten duurzaamheidsnetwerk	18

i. Managementsamenvatting

De roep om actie te nemen tegen de klimaat- en ecologische problemen wordt momenteel luider. Duurzaamheid komt steeds hoger op politieke en bestuurlijke agenda's te staan zowel op internationaal, landelijk, provinciaal als lokaal niveau. Er wordt steeds meer inzet gepleegd om de doelstellingen op thema's als energietransitie, circulaire economie en biodiversiteit te behalen.

Als uitvoeringsdienst voor de leefomgeving staat Omgevingsdienst Haaglanden (hierna: ODH) voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. ODH doet dit door het toetsen en verlenen van vergunningen, toezicht houden, handhaven en adviseren. ODH ziet zich, met veel kennis, expertise en uitvoeringskracht op het gebied van duurzaamheid als een belangrijke speler om gemeenten en provincie te ondersteunen bij hun duurzaamheidsdoelstellingen.

Doel van het Duurzaamheidsprogramma 2023-2026 is de gemeenten in Haaglanden en de provincie Zuid-Holland te ondersteunen bij hun duurzaamheidsopgaves, door het opzetten van samenwerking- en uitvoeringsprojecten. Het Duurzaamheidsprogramma is ontwikkeld door ODH samen met gemeenten en provincie en bevat een verzameling van projecten, activiteiten en producten die er op gericht zijn om gemeenten en de provincie te ondersteunen bij het realiseren van hun duurzaamheidsambities. De projecten, activiteiten en producten opgenomen in dit programma kunnen naar behoefte worden afgenomen.

Thema's die in de projectvoorstellen behandeld worden zijn: energie, natuur & biodiversiteit en circulaire economie. De projectwerkzaamheden van ODH zijn gebundeld onder de volgende diensten: voorlichting, metingen, uitvoering, monitoring, advies, kennisdeling, netwerk/verbinding en gebiedsexpertise.

De nu voorliggende keuzelijst is een document om te komen tot een programma duurzaamheid. Met de deelnemers zal in gesprek worden gegaan over de af te nemen diensten en de belasting qua middelen bij die wensen. We streven er naar een enigszins homogeen dienstenpakket aan te bieden om snijverlies te voorkomen. Tevens dient opgemerkt te worden dat er keuzes gemaakt worden, zodat voldoende focus op de afgenomen diensten gezet kan worden. Daarbij zal, waar praktisch, aansluiting gezocht worden bij de 'gezamenlijke duurzaamheidsetalage' van de vijf Omgevingsdiensten in de provincie (vanaf werkplannen 2024).

De in deze keuzelijst ten bate van het programma beschreven werkzaamheden van ODH zijn niet limitatief. ODH is bijvoorbeeld ook betrokken bij de regionale energiestrategie en neemt deel aan de Programmatische aanpak ZZS, afval en circulaire economie tussen de omgevingsdiensten in Zuid-Holland en de provincie. Mocht er behoefte zijn aan inzet van de kennis en expertise van de omgevingsdienst op een ander vlak dan beschreven in dit programma dan kunnen provincie en gemeenten daar altijd een beroep op doen en wordt bekeken wat er mogelijk is.

Nota bene: deze versie zal na vaststelling (inclusief verwerking opmerkingen) tot een definitieve versie worden gebracht, waarna de benoemde 'tags' in het document interactief gemaakt zullen worden.

ii. Voorwoord

De wetenschap en de burgers roepen de maatschappij steeds dringender om actie te nemen tegen de klimaat- en ecologische problemen. Duurzaamheid komt steeds hoger op politieke en bestuurlijke agenda's te staan zowel op internationaal, landelijk, provinciaal als lokaal. In 2050 mogen er in Nederland geen broeikasgassen meer uitgestoten worden en moet de hele economie circulair zijn. Dit betekent dat er grote veranderingen op stapel staan. Een energietransitie, de transitie naar een circulaire economie en het omkeren van de druk op de natuur en het herstellen van de biodiversiteit. Vanuit onze kennis en kunde staan we gemeenten en provincie bij om aan de opgaven te werken.

Doel van het Duurzaamheidsprogramma 2023-2026 is het opzetten van samenwerking- en uitvoeringsprojecten, zodat ODH de gemeenten en de provincie Zuid-Holland samen meer kunnen bereiken bij hun duurzaamheidsopgaves.

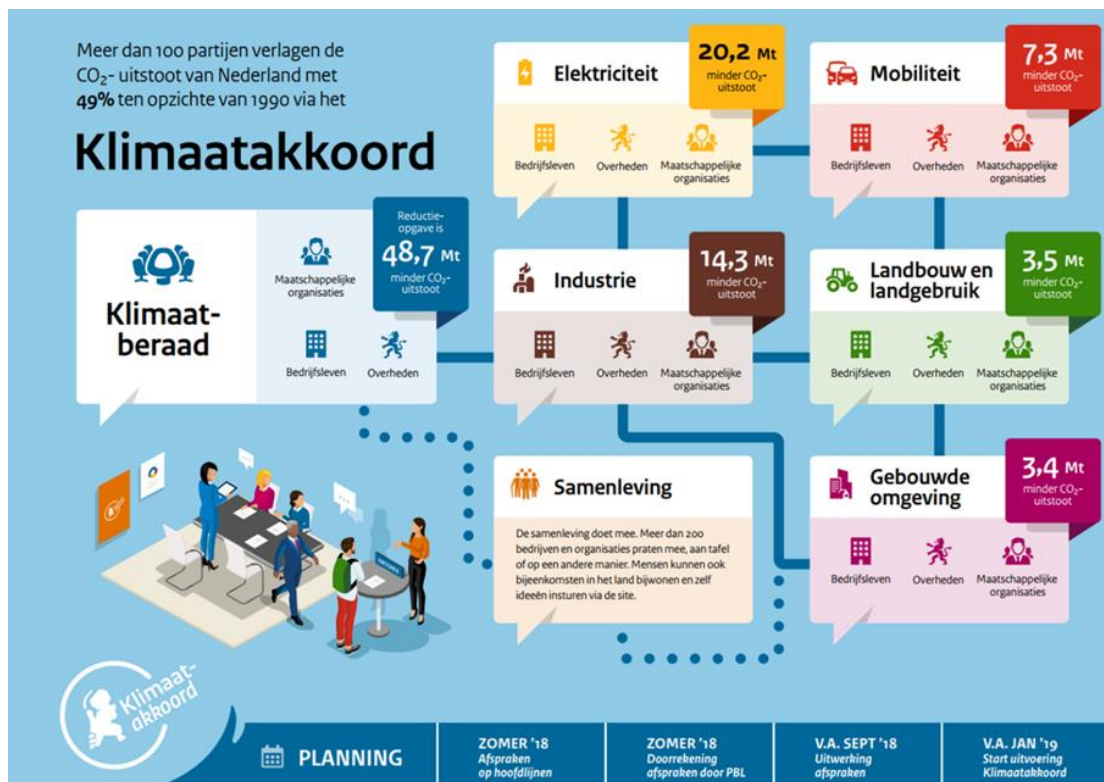
Naast onze wettelijke taken (toetsing en vergunningverlening, toezicht en handhaving) zien we grote kansen om onze gemeentes en provincie te ondersteunen via twee sporen: 1. bedrijven stimuleren om te verduurzamen en 2. beleidsmedewerkers van gemeenten/provincie adviseren en ondersteunen bij duurzaamheidsopgaves. Samen werken we aan een schoner, veiliger en vooral duurzamer Haaglanden.

Mr. C. van der Kamp

Directeur Omgevingsdienst Haaglanden

iii. Inleiding

Naar aanleiding van het Klimaatakkoord van Parijs in 2015 is een nationaal Klimaatakkoord opgesteld, met als doel om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met ten minste 49 procent ten opzichte van 1990 terug te dringen.

De wetenschap¹ stelt dat onmiddellijke versnelling van stappen op het gebied van duurzaamheid nodig zijn. Op vele plekken in de wereld lopen klimaatrechtszaken tegen overheden: burgers die de overheid roepen tot actie. Maar het gaat niet alleen om het klimaat, ook de biodiversiteit en veel natuurlijke processen zijn in gevaar, wat onze aarde slecht leefbaar dreigt te maken voor de mens.

De Sustainable Development Goals (SDGs) brengen de grote verscheidenheid aan thema's en processen die gevaar lopen in beeld. Aan de hand van de door pijlen aangegeven SDGs zijn de doelen van dit programma opgesteld.

¹ Onder andere het laatste IPCC rapport: <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/>

Regionale doelstellingen

De provincie Zuid-Holland en de Haaglanden gemeenten hebben daarom grote ambities op het gebied van duurzaamheid. De provincie heeft onder andere doelstellingen op het gebied van energie, biodiversiteit & natuur en circulaire economie:

- Zuid-Holland beschikt uiterlijk in 2050 over één van de meest gevarieerde en aantrekkelijke leefomgevingen van Europa, waar wonen, werken en recreëren in harmonie zijn met natuur en landschap²;
- De provincie Zuid-Holland wil in 2050 100% circulair zijn³;
- Gemeenten, waterschappen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in Zuid-Holland werken samen aan het landelijk bepaalde doel in het klimaatakkoord: 49% minder CO₂ uitstoot in 2030⁴.

Iedere gemeente streeft ernaar uiterlijk in 2050 CO₂ neutraal te zijn, Den Haag heeft de doelstelling dit al in 2030 te zijn. In de coalitieakkoorden heeft duurzaamheid dan ook een prominente plek gekregen. Hieronder staan een aantal doelen genoemd die opgenomen zijn in een of meerdere gemeentelijke coalitieakkoorden.

- De gebouwde omgeving zoveel mogelijk circulair maken
- Energie- en waterbesparing
- Sneller verduurzamen van woningen
- Overbodig versteend oppervlak vergroenen;
- Verbetering van het fietsnetwerk;
- Openbare ruimte bestendig maken tegen steeds extremere weersomstandigheden;
- Groen netwerk van parken, buitenruimten, bermen en water;
- Stimuleren van elektrisch rijden;
- Aard- en restwarmte en een dekkend warmtenetwerk.

Het duurzaamheidsprogramma

Het Duurzaamheidsprogramma volgt op de voorgaande versie 'Duurzaamheidsprogramma 2019-2022' en is ontwikkeld door Omgevingsdienst Haaglanden samen met gemeenten en provincie. Het programma bevat een verzameling van projecten, activiteiten en producten die er op gericht zijn om deelnemende gemeenten en de provincie te ondersteunen bij het realiseren van duurzaamheidsambities.

Doel van het Duurzaamheidsprogramma 2023-2026 is het opzetten van samenwerking- en uitvoeringsprojecten zodat Omgevingsdienst Haaglanden de gemeenten Haaglanden en de provincie Zuid-Holland beter kan ondersteunen bij hun duurzaamheidsopgaves en bij de regionale samenwerking.

Opbouw document

In de volgende hoofdstukken worden er op basis van de duurzaamheidsthema's energie, biodiversiteit & natuur en circulaire economie verschillende voorstellen gepresenteerd. In totaal zijn er zes hoofdstukken:

---

² <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/detail/beleidsdoelen/4360352B-8854-478D-856E-4A91096DEA88>

³ Uitvoeringsprogramma Provincie Zuid-Holland 2020-2023. Schone energie voor iedereen.

⁴ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/economie/circulaire-economie/>

Hoofdstuk 1: Beschrijft de rol en positionering van ODH in de regio en de expertise die ODH in huis heeft. Ook worden hier de verschillende diensten (voorlichting, metingen, uitvoering, monitoring, advies, kennisdeling, netwerk/verbinding en gebiedsexpertise) uiteengezet op basis waarvan de voorstellen zijn opgebouwd.

Hoofdstuk 2-5: Op basis van drie kernthema's: energie, natuur & biodiversiteit en circulaire economie, worden verschillende projecten uiteengezet.

Hoofdstuk 6: Bevat overige voorstellen die niet onder bovenstaande thema's kunnen worden ingedeeld.

Projectvoorstellen

Elk voorstel wordt gepresenteerd op basis van: doelgroep, aanleiding, functie, inhoud, vereisten en variabelen om een zo compleet mogelijk beeld te geven. Elk voorstel kan naar behoefte worden afgenomen. Bij elk voorstel geldt, dat ODH de voortgang en uitkomsten continue zal monitoren bij elk afgenomen product en voortgangsrapportages levert naar de opdrachtgever.

Daarnaast zijn de in dit programma opgeschreven werkzaamheden van de Omgevingsdienst Haaglanden niet limitatief. Mocht er behoefte zijn aan inzet van de kennis en expertise van de omgevingsdienst op een ander vlak dan beschreven in dit programma dan kan hier altijd een beroep op worden gedaan en wordt bekeken wat er mogelijk is.

1. Rol Omgevingsdienst Haaglanden

De Omgevingsdienst Haaglanden (hierna: ODH) is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de wettelijke milieutaken namens de provincie Zuid-Holland en de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. Alle deelnemende opdrachtgevers hebben hoge ambities op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing maar het ontbreekt soms aan uitvoerings- en realisatiekracht (o.a. voor wat betreft de doelgroep bedrijven). ODH komt dagelijks bij bedrijven en kan de provincie en gemeenten ondersteunen om hun duurzaamheidsdoelen voor bedrijven te realiseren - veel van de projecten hier benoemd zijn dan ook bedrijf gerelateerd. Naast onze wettelijke taken (toetsing en vergunningverlening, toezicht en handhaving) zien we grote kansen om onze gemeentes en provincie te ondersteunen via twee sporen: (i) bedrijven stimuleren om te verduurzamen en (ii) beleidsmedewerkers van gemeenten/provincie adviseren en ondersteunen bij duurzaamheidsopgaves.

1.1 Diensten ODH in het kader van duurzaamheid

De ODH is door de kennis en ervaring van zijn medewerkers, en zijn verantwoordelijkheden binnen de provincie, uniek gepositioneerd om verschillende diensten te verlenen die de leefomgeving beschermen en duurzaamheid bevorderen.. Hieronder worden deze kort toegelicht.

Voorlichting: Soms is de eerste stap in vooruitgang het inwinnen van meer informatie en expertise over een bepaald onderwerp. Het begrijpen van beleid en wetgeving kan vaak een struikelblok zijn voor initiatiefnemers in hun streven naar duurzame ontwikkelingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan natuurinclusief-bouwen (zie 5.3) of circulair afvalmanagement (zie 4.2). ODH zet zich graag in om voorlichting te geven over een grote verscheidenheid aan onderwerpen. Dit kan bijvoorbeeld door middel van cursussen of Webinars en kennisdocumenten.

Metingen: Om goed van start te gaan met duurzame acties en innovaties is het belangrijk om de stand van zaken te weten. Zo ontstaat een beter beeld over het verbeterpotentieel. ODH heeft veel

basisinformatie in huis over verscheidene onderwerpen, denk bijvoorbeeld aan (grond)water- en bodem informatie en stikstofemissies en -deposities. Daarnaast is ODH in staat om op aanvraag verschillende metingen uit te voeren.

Advies: De ODH kan verschillende taken en verschillende rollen vervullen. Bij de traditionele taken voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving opereert de ODH binnen de wettelijke kaders. Bij een adviesrol is het van belang dat deze niet dwingend maar richtinggevend zijn. Naast de wettelijke plichten die een bedrijf heeft, kan er bijvoorbeeld ook bekeken worden wat er nog meer mogelijk is. Hier kan ODH goed een rol vervullen omdat ODH veel kennis en informatie beschikbaar heeft op het gebied van inhoud en proces. De adviezen zijn ondersteunend, generiek en wijzen de goede kant op. Het is een handreiking, geen intensieve begeleiding. ODH zal zo handhavend kunnen blijven optreden.

Uitvoering: Voor sommige duurzaamheidsactiviteiten ontbreekt bij gemeenten en provincie de capaciteit om deze uit te voeren. De ODH kan dan bijspringen. De uitvoering wordt georganiseerd op basis van een vraag.

Monitoring: Hebben uitgevoerde activiteiten ook daadwerkelijk het beoogde positieve effect? Dit kan worden nagegaan middels monitoring, het herhaald verzamelen, opnemen en terugkoppelen van informatie. Monitoring is een belangrijk onderdeel om na te gaan of eventuele bijsturing nodig is om de beoogde duurzaamheidsdoelstellingen te halen. ODH heeft de middelen om dit voor verschillende projecten en activiteiten bij te houden, denk bijvoorbeeld aan de hoeveelheid opnieuw benut 'afval' bij circulaire initiatieven.

Netwerk/verbinder: Duurzaamheidsthema's zijn volop in ontwikkeling. Innovaties en expertise over dit onderwerp groeien snel bij een grote verscheidenheid aan actoren. Het is niet altijd even makkelijk om de juiste personen te vinden om ervaringen en kennis effectief en efficiënt met elkaar te verbinden. ODH is uniek gepositioneerd vanwege deelname aan verschillende kennis- en werkgroepen en door een groot netwerk. ODH kan optreden als netwerkfacilitator. Ook kan ODH in kaart brengen welke personen met welke duurzaamheidsthema's actief zijn bij binnen alle diensten. Zo kunnen experts en belanghebbenden gekoppeld worden. Denk bijvoorbeeld aan het gezamenlijk werken aan casussen rondom waterstof en buurtbatterijen.

Kennisdeling: Er is veel versnipperde informatie aanwezig over veel verschillende duurzaamheidsactiviteiten. Hoe voer je deze op een juiste manier uit? Op welke valkuilen moet je letten? Welke basisbenodigheden zijn een vereiste? Er kan veel tijd en geld zitten in het verzamelen van deze informatie. Bovendien is een regionale standaard vaak gewenst. Middels zijn netwerk kan ODH hierin een cruciale rol spelen: door het verzamelen en overzichtelijk maken van de reeds beschikbare informatie en deze te toetsen aan zijn interne expertise en externe netwerk. Denk bijvoorbeeld aan een standaard voor het natuurvriendelijk isoleren van wijken.

Gebiedsexpertise: Vaak geldt voor specifieke gebieden dat een specifieke aanpak vereist is om duurzaamheidsambities te kunnen waarmaken. Een goede organisatiegraad op een bedrijventerrein is bijvoorbeeld essentieel om de bedrijven op dat terrein te laten verduurzamen. Daarnaast is het zo dat als je duurzaamheid benadert vanuit alle facetten op een gebied of (bedrijven)terrein er veel koppelkansen zijn die onbenut zouden kunnen blijven. Het kan dus lonen om een specifieke aanpak te hebben voor een specifiek gebied/terrein, waarbij eventueel meerdere duurzaamheidsonderwerpen zoals energie(besparing), circulaire economie en natuur- en biodiversiteit worden opgepakt. ODH kan als kenner van het gebied meedenken over een specifieke aanpak of een opzet daarvoor maken.

2. Energie

In dit hoofdstuk kunt u lezen wat ODH, naast de duurzaamheidsproducten opgenomen in de jaarwerkplannen (bijv. toezicht op de erkende energiebesparingsmaatregelen), kan betekenen om duurzaamheid rondom het thema energie bij bedrijven te bevorderen. Hierbij gaat het veelal over energie besparen. Dit is een belangrijk onderwerp, want energie die niet gebruikt wordt, hoeft niet opgewekt of geïmporteerd te worden. Met name bedrijven en organisaties kunnen hier een belangrijke bijdrage leveren. Dit is goed voor het klimaat, voor de portemonnee en vermindert de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen.

2.1 Online informatieloket energie

Wat: Een online informatieloket voor energiebesparingsmogelijkheden.

Doelgroep: Midden- en kleinbedrijven waarbij intern de capaciteit en knowhow ontbreekt.

Waarom: Vragen beantwoorden over het thema energie ten behoeve van energiebesparing en de energietransitie. Denk hierbij aan: wetgeving, subsidies, energiebesparing en -opwek mogelijkheden, terugverdiensijd, etc.

Hoe: Specialisten duurzaamheid worden ingezet om als energieambassadeurs vragen te beantwoorden en adviezen te verstrekken. Zij kijken niet alleen naar de verplichte maatregelen maar gaan verder. Zij adviseren wat een bedrijf nog meer kan doen om energie te besparen of op andere vlakken te verduurzamen.

Gemeenten kunnen kiezen tussen drie verschillende opties, van zeer eenvoudig naar het zeer interactief: een standaard webpagina, een interactieve tool of een webpagina met een mailbox, chatroom of telefoonlijn. Wanneer relevant stemmen we met partners af zoals RvO, de provincie en gemeenten, en verwijzen we naar bestaande informatie elders.

Op basis van de opgehaalde behoeften en kennislacunes die binnenkomen en duidelijk worden via het informatieloket kan er verder gekeken worden naar andere acties, zoals het organiseren van een kennisbijeenkomst, waar kennisuitwisseling wordt bevorderd en koplopers een platform krijgen om hun ervaringen te delen.

Projectvereisten: Om dit project te kunnen opstarten en uitvoeren is er een minimale vraag benodigd zodat de actie ook daadwerkelijk rendabel is.

Projectvarianties: Eenzelfde soort informatieloket zou kunnen worden opgezet voor thema's naast energie, bijvoorbeeld: circulariteit of natuur. Ook een variant waarbij het gaat over integraal verduurzamen, dilemma's en koppelkansen zou een mogelijkheid kunnen zijn.

Tags: kennisdeling, voorlichting, energie.

2.2 Energiemanagement

Wat: Het doorlichten van bedrijven en instellingen op goed energiemanagement.

Doelgroep: Bedrijven (voornamelijk MKB) en (maatschappelijke) instellingen.

Waarom: Energiebesparende maatregelen en goed ingeregelde klimaatinstallaties helpen om een goed binnenklimaat te realiseren met zo min mogelijk energiegebruik. Bij veel klimaatinstallaties is hiermee eenvoudig winst te behalen. Uit ervaringscijfers blijkt dat door de klimaatinstallatie goed in te regelen het energieverbruik wel met 25% kan dalen, bijvoorbeeld door het dynamisch waterzijdig inregelen van de verwarming.

Hoe: De Omgevingsdienst Haaglanden kan bedrijven en instellingen specifiek doorlichten op goed energiemanagement. Per locatie wordt voorlichting gegeven en advies uitgebracht.

Tags: uitvoering, meting, advies, monitoring, voorlichting, energie.

2.3 Stimulering energiebesparing MKB

Wat: Energiebesparingsmogelijkheden en -subsidies in kaart brengen

Doelgroep: Ondernemers binnen bedrijventerreinen of gebieden zoals horeca in de binnenstad die op grond van de wet niet verplicht zijn tot energiebesparing

Waarom: Ondernemers die niet wettelijk verplicht zijn energie te besparen zijn vaak ook niet gemotiveerd dit te doen. Het kost extra geld en tijd die ze niet over hebben. Dit terwijl energiebesparing vaak ook veel kan opleveren, zeker gezien de huidige stijging van energieprijzen. Het doel is deze bedrijven te ontzorgen.

Hoe: Er wordt in kaart gebracht welke maatregelen mogelijk zijn voor het behalen van energiebesparing en welke subsidies daar eventueel aan kunnen bijdragen. Er wordt ingezet op gedragsverandering; wat de beste aanpak is om er voor te zorgen dat bedrijven daadwerkelijk tot actie overgaan.

Projectvereisten: Vergt enige tijdsinvestering.

Projectvarianties: Een dergelijk project zou ook uitgevoerd kunnen worden op andere thema's, bijvoorbeeld natuurbescherming en biodiversiteit.

Tags: Voorlichting, kennisdeling, netwerk/verbinder, gebiedsexpertise. Energie.

2.4 Monitoring en visualisatie energietransitie

Wat: Overzicht bieden (evt. in digitale kaarten) van de voortgang van de energietransitie

Doelgroep: Gemeenten

Waarom: Er wordt steeds meer informatie verzameld over de energietransitie. ODH verzamelt een deel van die informatie maar dat is niet genoeg om uitgebreide conclusies te kunnen trekken over de voortgang van de energietransitie (bij bedrijven) van een gemeente. Daarom is het nuttig om de informatie die bekend is bij gemeente(n) te bundelen met die van ODH en daarmee meer inzicht te creëren. Zo kan er gericht gekeken worden naar de effectiviteit van huidige maatregelen en verbeterpotentie.

Hoe: ODH beschikt over veel informatie m.b.t. energiebesparing bij bedrijven, vanwege de informatie- en energiebesparingsplicht en bij een aantal gemeenten ook door het toezicht op Label C en EPBD III. Deze informatie kan aangevuld worden met informatie die gemeenten verzamelen, bijvoorbeeld als zij energiescans aanbieden of andere projecten m.b.t. energiebesparing uitvoeren. De data kan gebundeld en gevisualiseerd worden om zo meer inzicht te geven in de voortgang van energiebesparing in een gemeente. Als er nog informatie ontbreekt kan eventueel ook getracht worden een samenwerking met andere overheidsinstanties (zoals het RvO) op te zetten.

Projectvereisten: Het in kaart brengen van de informatie die gemeente(n) en ODH verzamelen en het beoordelen hoe dit gebundeld en gevisualiseerd kan worden kost tijd, voor dit project geldt dus dat het gewenst is dat het voor een langere tijd wordt afgenomen.

Projectvarianties: Dit kan bijvoorbeeld ook voor de transitie naar een circulaire economie.

Tags: Metingen, monitoring, uitvoering, kennisdeling, energie.

2.5 Optimalisatie Bodemenergiesystemen

Wat: Gerichte aanbevelingen geven voor het optimaliseren van het functioneren van open en gesloten bodemenergiesystemen.

Doelgroep: Eigenaren van gesloten bodemenergiesystemen in het werkgebied van ODH en van de open bodemenergiesystemen binnen de provincie Zuid-Holland.

Waarom: Het optimaal functioneren van een bodemenergiesysteem zorgt voor minder energieverbruik. Uit onderzoek blijkt echter dat installaties vaak niet optimaal zijn afgesteld en/of dat de gebruiker niet weet hoe dat het beste te verwezenlijken is.

Hoe: Specialisten van ODH onderzoeken bodemenergiesystemen op goed functioneren. Daarbij wordt de gebruiker (beheer) geadviseerd over de te nemen maatregelen, waarbij met een investering bestaande klimaatinstallaties met bodemenergiesystemen relatief eenvoudig kunnen worden geoptimaliseerd.

ODH kan voor zowel gesloten als open bodemenergiesystemen periodiek het functioneren onderzoeken en aanbevelingen geven hoe het systeem verder te optimaliseren.

Tags: Advies, metingen, uitvoering. Energie.

2.6 Expertise externe veiligheid (o.a. waterstof en buurtbatterijen)

Wat: Expertise inbrengen op het gebied van externe veiligheid bij plannen van gemeenten en provincie voor waterstoftoepassingen en energieopslag.

Doelgroep: Gemeenten en provincie

Waarom: ODH heeft veel expertise m.b.t. externe veiligheid. Waterstof, buurtbatterijen en hoogspanningskabels zijn drie onderwerpen waar veel van wordt verwacht richting een duurzame maatschappij maar daarbij moet wel de veiligheid worden gewaarborgd. Buurtbatterijen zijn bijvoorbeeld niet eenvoudig te blussen wanneer deze vlamvatten. Hiervoor is specialistische expertise nodig om duidelijkheid te geven over hoe met deze techniek moet worden omgegaan en welke partijen hier bij betrokken moeten worden.

Hoe: Advies vanuit de ODH bij plannen van gemeenten en provincie die betrekking hebben op waterstoftoepassingen, energieopslag, nieuwe hoogspanningskabels of andere duurzame ontwikkelingen, zoals warmtetransportleidingen, die impact hebben op de externe veiligheid.

Projectvariëaties: Als er bij andere duurzaamheidsonderwerpen zoals circulaire economie of bij projecten in het kader van het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed ook advies vereist is m.b.t. externe veiligheid kan dit uiteraard verstrekt worden.

Tags: Advies, kennisdeling, gebiedsexpertise. Energie.

2.7 Advisering neveneffecten Geothermie

Wat: Inhoudelijke beoordeling van de aanvragen vergunning Mijnbouwwet voor Geothermie en nabeschouwing van de beschikkingen Mijnbouwwet Geothermie

Doelgroep: Provincie en gemeenten

Waarom: Geothermie is een van de duurzame oplossingen die grootschalig kan worden ingezet. Neveneffecten van geothermie zijn er ook. Wij beoordelen effecten van activiteiten in de ondergrond aan de hand van een afwegingskader op basis van nut en noodzaak, veiligheid/risico's, milieu-hygiënische aspecten en ruimtelijke inpasbaarheid (zowel boven- als ondergronds).

Hoe: ODH behandelt binnengekomen vergunningsverzoeken als adviesvraag.

Tags: netwerk/verbinder, kennisdeling, gebiedsexpertise. Energie.

2.8 Advisering Regionale Energiestrategie (RES) Geothermie

Wat: Inhoudelijke advisering gemeenten bij de Regionale Energietransitie op het gebied van Geothermie.

Doelgroep: Gemeenten

Waarom: Geothermie is een van de duurzame oplossingen die grootschalig kan worden ingezet. ODH kan een gemeente adviseren hoe dit vorm te geven in de RES.

Hoe: ODH is betrokken bij alle vergunningsverzoeken in de provincie Zuid-Holland m.b.t. geothermie en heeft hierdoor overzicht waar geothermie in de regio plaatsvindt. De kennis van het gebied in boven en ondergrond, gecombineerd met de eerdere adviezen op het gebied van Mijnbouw passen wij toe in onze advisering voor het RES. In de adviezen geothermie in het kader van de Mijnbouwwet kan dan ook weer de aandacht gelegd worden op het RES.

Projectvariëaties: Als er bij andere duurzaamheidsonderwerpen ook advies vereist is m.b.t. de RES kan dit uiteraard verstrekt worden.

Tags: netwerk/verbinder, kennisdeling, gebiedsexpertise. Energie.

2.9 Windenergie

Wat: Inhoudelijke advisering gemeenten over windenergie

Doelgroep: Gemeenten

Waarom: Windenergie draagt bij aan de verduurzaming. ODH kan een gemeente adviseren over geluid en slagschaduwen om zo klachten te voorkomen en de draagkracht voor windenergie te vergroten

Hoe: ODH heeft veel kennis op het gebied van geluid en slagschaduw. De kennis op dit gebied en de ervaring met klachten op dit gebied passen wij toe in onze advisering. Dit kan middels een vooroverleg of adviesvraag. Ook op gebied van externe veiligheid kunnen wij als dienst meedenken.

Tags: kennisdeling, advies, voorlichting. Energie.

3. Natuur & biodiversiteit

De natuur in Nederland verslechtert. Vitale natuur is cruciaal voor een leefbaar Nederland. Natuur is onder andere noodzakelijk voor een gezonde samenleving, schoon drinkwater, gezonde voedselvoorziening en schone lucht. Daarnaast zijn gezonde ecosystemen beter bestand tegen klimaatverandering. Zo is de natuur fundamenteel voor onze economie en is er steeds meer aandacht voor. In dit hoofdstuk worden verschillende projectvoorstellen uiteengezet ter bevordering van de natuur die ODH, naast zijn wettelijke taken binnen de Wet natuurbescherming, kan uitvoeren.

3.1 Monitoring van stikstofemissie en reductie per vergunning

Wat: Registrering en monitoring van gerealiseerde stikstofreductie

Doelgroep: Gemeenten, provincie

Waarom: Het verminderen van stikstofemissie en daarmee -depositie op natuurgebieden, is cruciaal om het behoud en herstel van de beschermde natuur te waarborgen en hiermee ruimte te maken voor economische en maatschappelijke activiteiten. Huidige activiteiten moeten daarvoor worden stopgezet of aangepast. Het is belangrijk een goede duiding te hebben van de huidige stand van zaken en de impact van eventuele aanpassingen.

Hoe: Het registreren van verleende toestemmingen middels vergunningverlening en op basis hiervan monitoren hoeveel stikstofreductie er gerealiseerd wordt om hiermee ruimte te bieden aan andere ontwikkelingen.

Tags: Metingen, kennisdeling. Natuur

3.2 Kennisprogramma stikstof

Wat: Het analyseren van het dossier stikstof om de concrete invloeden en benodigde acties in beeld te brengen.

Doelgroep: Gemeenten

Waarom: Door het veranderlijke beleid en de inhoudelijke complexiteit van het dossier stikstof leven er veel onduidelijkheden bij gemeenten en initiatiefnemers. Deze vragen betreffen o.a.; hoe het stikstofbeleid te interpreteren; de invloed van beleidswijzigingen op huidige en toekomstige ontwikkelingen; het gebruik van stikstof gerelateerde meetinstrumenten; het opstellen van een volledige en inhoudelijk sterke vergunningsaanvraag. Het doel van het kennisprogramma is het vergroten van zelfredzaamheid rondom de stikstofproblematiek en ondersteuning bieden bij het toekomstperspectief van gemeenten.

Hoe: ODH zal een kennisprogramma ontwikkelen voor specifieke gemeenten en hun unieke situatie en behoeften. Het kennisprogramma stikstof kan op basis hiervan op verschillende manieren ingericht worden. Een aantal kernpunten van het programma kan zijn:

- Een basiscursus Wet natuurbescherming gericht op gebiedsbescherming en stikstof voor interpretatie van en begrip over de wet.
- Een basiscursus stikstofbeleid met begeleidende casuïstiek.
- AERIUS masterclass voor het effectief gebruik van het rekeninstrument met begeleidende casuïstiek.
- Analyse van en aanbevelingen voor gebiedsaanpassingen t.b.v. stikstofreductie binnen gemeentelijke stikstofplannen

Tags: Voorlichting, kennisdeling, advies. Natuur.

3.3 Natuurvriendelijk wijken isoleren

Wat: Een ecologisch stappenplan voor het isoleren van (voornamelijk) particuliere woningen voor enerzijds het behoud van beschermde diersoorten en anderzijds het realiseren van duurzame, energie-efficiënte woningen en de energietransitie

Doelgroep: Gemeenten, provincie

Waarom: Volgens het klimaatakkoord (2019) dient Nederland minimaal 50.000 woningen per jaar te isoleren. In 2030 moet dit 200.000 woningen bedragen. Tijdens dit isolatieproces komen beschermde dieren (onder de Wnb), die in spouwmuren en daken wonen, in gevaar. Zo staat het beschermen van deze natuur op gespannen voet met de energietransitie. Het is echter wel mogelijk om op een praktische en natuurvriendelijke manier deze isolatiemaatregelen uit te voeren. Zo is o.a. gebleken uit het onderzoek van de provincie Utrecht⁵. Het is van wezenlijk belang om deze informatie te vertalen in concrete stappen om wetsovertredingen te voorkomen, beschermde soorten te behouden en de isolatiedoelstellingen te behalen.

Hoe: In samenwerking met gemeenten en inwoners, isolatie-experts en -uitvoerders evenals ecologisch experts van de ODH en daarbuiten, wordt gezocht naar een werkbare en inhoudelijk sterke werkwijze voor het natuurvriendelijk isoleren. Dit zal enerzijds onderzoeks-gerelateerd zijn om te verzekeren dat de ecologische en juridische vereisten van de Wnb gewaarborgd worden. Anderzijds wordt er ingezet op het geven van voorlichting en het creëren van samenwerkingsnetwerken. Het doel is om een concreet stappenplan op te leveren, dat voor zowel gemeenten als inwoners en uitvoerders handvatten biedt.

Tags: Netwerk/verbinder, voorlichting, kennisdeling. Natuur.

---

⁵ <https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2022-02/Natuurvriendelijk%20isoleren%20door%20particulieren%20onder%20het%20pre-SMP.pdf>

4. Circulaire economie

De huidige wetgeving is nog niet gericht op een circulaire economie en het uitwisselen van grond- en afvalstoffen tussen bedrijven is complex. Hiervoor moeten aanvragen o.a. getoetst worden aan de hand van de Wet Milieubeheer en het LAP3 (wat op termijn wordt vervangen door het Circulair Materialenplan⁶). ODH werkt mee aan de Programmatische aanpak ZZS, circulaire economie en afval; een traject met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en de provincie Zuid-Holland, waar o.a. geëxperimenteerd wordt met circulaire vergunningen en kennis wordt opgebouwd over deze onderwerpen. Met deze kennis en ervaring kan met gemeenten regelmatig geschakeld worden en gekeken worden hoe relevante informatie gecommuniceerd kan worden richting bedrijven. Een juiste communicatieaanpak is nodig om de gemeentelijke doelen voor circulaire economie en de Provinciale doelen van 50% reductie in het gebruik van primaire grondstoffen in 2030 en 100% circulariteit in 2050 te halen. Daarnaast heeft de ODH expertise over afvalwetgeving. ODH houdt toezicht op afvalwetgeving bij bedrijven en heeft toegang tot het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA). In dit hoofdstuk leest u meer over de wijze waarop ODH kan ondersteunen bij circulaire projecten.

4.1 Afval analyse (herkomst, afvoer en hergebruik potentie)

Wat: Een overzicht van alle afvalstromen van een bedrijf en bijpassende aanbevelingen voor circulaire potentie.

Doelgroep: Bedrijven

Waarom: Als er minder afval geproduceerd wordt en het afval wat geproduceerd wordt ergens anders nuttig kan worden ingezet, betekent dit efficiënter grondstoffengebruik. Bovendien is dit ook gunstig voor het bedrijf door besparing van kosten en/of nieuwe inkomstenbronnen door het verminderen van afval en/of doorverkoop van ongebruikt materiaal of restproductie.

Hoe: Het in kaart brengen van de hoeveelheid afval en afgesloten afvalcontract(en) en daarmee alle afvalstromen van een bedrijf. Hierbij wordt gekeken naar welke grondstoffen worden gebruikt en welke afvalstoffen worden afgevoerd. Op basis hiervan worden analyses en aanbevelingen gedaan voor besparingen en verbeteringen in de afvalstroom.

Projectvereisten: Medewerking vanuit bedrijven is vereist.

Tags: Metingen, uitvoering, kennisdeling, advies. Circulaire economie.

4.2 Advies en voorlichting afvalwetgeving

Wat: Advies aan bedrijven over het kunnen voldoen aan de afvalwetgeving en de mogelijkheden om tegelijkertijd circulaire stappen te kunnen zetten.

Doelgroep: Gemeenten en (MKB) bedrijven

Waarom: Het blijkt dat bedrijven het meest worden geïnspireerd door andere bedrijven die laten zien dat een circulair businessmodel mogelijk is. Daarnaast blijkt afvalwetgeving vaak het struikelblok waarover ondernemers vallen, welke dus in de weg staat van circulaire ontwikkelingen.

Hoe: Het organiseren van bijeenkomsten van bedrijven voor bedrijven. Hier kunnen bedrijven van elkaar leren en koppelingen maken tussen productstromen. ODH is aanwezig om advies te geven over de afvalwetgeving en de mogelijkheden tot circulaire initiatieven.

---

⁶ Voor meer informatie zie: <https://lap3.nl/uitvoering-lap/circulair-materialenplan/>

Projectvereisten: Medewerking/enthousiasme vanuit bedrijven is vereist.

Tags: Voorlichting, kennisdeling, advies. Circulaire economie.

5. Gebiedsaanpak

Elk gebied is uniek in zijn duurzaamheidsmogelijkheden en ambities. Hiervoor dient ook een unieke duurzaamheidsaanpak te worden opgesteld om alle mogelijkheden te benutten. Door een integrale gebiedsaanpak toe te passen, in plaats van individuele, kleinschalige projecten op specifieke thema's, worden er ook vaak koppelkansen tussen thematieken aan het licht gebracht die anders onbenut zouden kunnen blijven. Zo kunnen verschillende duurzaamheidsontwikkelingen een synergetisch effect hebben op elkaar. In dit hoofdstuk kunt u lezen wat Omgevingsdienst Haaglanden kan betekenen om duurzaamheid binnen gebieden en bedrijventerreinen te bevorderen.

5.1 Ondersteuning circulaire afvalstromen bedrijventerreinen

Wat: Onderzoek naar huidige afval statussen en -gebruik, evenals advies over circulaire mogelijkheden.

Doelgroep: Parkmanagers, BIZ en ondernemers op bedrijventerreinen

Waarom: Een belangrijk deel van de transitie naar een circulaire economie vindt plaats op bedrijventerreinen. Bedrijventerreinen vormen 3% van het Nederlands grondoppervlak, maar clusteren tegelijkertijd ongeveer 60% van het niet-duurzame grondstoffenverbruik. Stimulering van vermindering of uitwisseling van afvalstoffen als grondstoffen tussen bedrijven op bedrijventerreinen kan dit niet-duurzame grondstoffenverbruik verminderen.

Hoe: ODH kan ondersteuning bieden aan ondernemers bij het gebruik van circulaire platforms en advies geven over de afvalwetgeving. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van vooroverleggen met bedrijven waarin juridisch advies wordt gegeven over de mogelijkheden van het toepassen van 'afvalstromen', maar bijvoorbeeld ook het informeren over de mogelijkheden die er voor bedrijven zijn.

Monitoring: Bij elke nieuwe of vernieuwde vergunning en/of adviezen op gerealiseerde circulaire projecten kan er worden bijgehouden wat de milieuwinst is. Zo kan er uiteindelijk op het niveau van het bedrijventerrein en van de regio worden bepaald wat de voortgang van de circulaire initiatieven is.

Projectvereisten: Om circulaire afvalstromen te realiseren is medewerking van meerdere soorten bedrijven met verschillende soorten afval, rest- en bijproducten een vereiste. Uit ervaring blijkt dat het ontwikkelen van dergelijke samenwerking en transparantie enige tijds- en capaciteitsinvestering vereist.

Projectvariëaties: Een dergelijke dienst kan ook uitgevoerd worden op andere thema's zoals energie (denk aan de overstap naar groene stroom) en natuur (denk aan het bevorderen van biodiversiteit).

Tags: voorlichting, meting, kennisdeling, advies, monitoring, gebiedsexpertise. Circulaire economie.

5.2 Groene bedrijventerreinen

Wat: Het opstellen en uitvoeren van een gerichte aanpak voor het bevorderen van biodiversiteit op bedrijventerreinen

Doelgroep: Gemeenten, parkmanagers, BIZ en ondernemers binnen bedrijventerreinen

Waarom: Biodiversiteit en natuurbescherming is een belangrijk thema binnen duurzaamheid. Bedrijventerreinen zijn vaak locaties gekenmerkt door geen of weinig natuur. Door de grootte en diversiteit van gebruik op deze terreinen zijn dit juist aantrekkelijke locaties die veel mogelijkheden bieden voor het uitbreiden van natuur in gemeenten. Een groen bedrijventerrein levert voordelen op zoals: klimaatadaptatie en -mitigatie; waterberging; een gezonde(re) leefomgeving; recreatieve infrastructuur; natuurbescherming; lokale steun; verbeterde concurrentiepositie; toekomstbestendigheid (e.g. stikstofproblematiek, biodiversiteitscrisis) en hogere vastgoedwaarde.

Hoe: Het realiseren van een groen bedrijventerrein vereist samenwerking tussen meerdere partijen zoals ecologen, ontwikkelaars, ondernemers en natuurlijk overheidsinstanties. Daarnaast zou een aanpak zeer locatie specifiek zijn, mede afhankelijk van het beschikbare terrein en de aanwezige ondernemers. ODH zou een organisatorische en coördinerende rol oppakken en bijdragen met inhoudelijke expertise over maatregelen voor een groen bedrijventerrein en mogelijke koppelkansen en wetgeving.

Projectvereisten: Het beschikbaar stellen van nuttige netwerken.

Projectvariëties: Samenwerking vanuit het bedrijventerrein en betreffende gemeenten, evenals de provincie zijn noodzakelijk. Ook vergt het enige tijdsinvestering.

Tags: Netwerk/verbinder, voorlichting, kennisdeling, gebiedsexpertise. Duurzaamheid breed.

5.3 Advies duurzame gebiedsgerichte aanpak/omgevingsplan

Wat: Gebiedsgerichte aanbevelingen voor het efficiënt toepassen van duurzaamheidsmaatregelen en het behalen van duurzaamheidsdoelstellingen binnen gemeentelijke grenzen.

Doelgroep: Gemeenten

Waarom: Verscheidene thema's binnen duurzaamheid vereisen soortgelijke input. Zonneparken en compenserende natuurgebieden hebben bijvoorbeeld beiden fysieke ruimte nodig. Woningen moeten geïsoleerd worden waardoor verblijf en nestplaatsen van beschermde vogels en vleermuizen in gevaar komen. Zo staan verschillende thema's vaak op gespannen voet met elkaar. Hiervoor is een gebiedsgerichte visie en actieplan benodigd. Duurzaamheidsmaatregelen kunnen elkaar namelijk ook complementeren. Experts binnen ODH kunnen, dankzij hun unieke positie en hun inhoudelijke kennis, gemeenten bijstaan in het kritisch analyseren van gebieden. Waar nodig benut ODH zijn netwerk van externe experts om hierin bij te staan. Het doel hiervan is om evenwichtige en natuurinclusieve duurzame afwegingen te kunnen maken.

Hoe: In samenwerking met gemeentelijke en provinciale ambtenaren op verschillende vraagstukken zoals energietransitie, stadsecologie, ruimtelijke ordening, circulaire economie en meer, zal ODH zich buigen over gebiedsvraagstukken. Dit alles op basis van bestaande ruimtelijke ontwikkelingsplannen, energieplannen, soortenmanagementplannen en meer. Ten behoeve van het ontwikkelen van omgevingsvisie en -plannen als vereiste binnen de Omgevingswet.

Tags: Netwerk/verbinder, kennisdeling, gebiedsexpertise. Duurzaamheid breed.

6. Overige projecten

Dit hoofdstuk bevat voorstellen die niet onder de thema's energie, natuur & biodiversiteit, circulaire economie en gebiedsexpertise kunnen worden ingedeeld.

6.1 Schone lucht akkoord: Faciliteren bijeenkomsten

Wat: Faciliteren van bijeenkomsten voor gemeenten.

Doelgroep: Gemeenten

Waarom: Gemeenten kunnen ideeën uitwisselen en elkaar ondersteunen om de doelen uit het schone lucht akkoord te behalen. Veel maatregelen in het kader van duurzaamheid dragen ook bij aan een schonere lucht, bijv. het stimuleren van elektrisch vervoer. Diverse gemeenten hebben de ODH gevraagd of deze iets kan betekenen in het kader van het Schone Lucht Akkoord (SLA)⁷. Het SLA heeft zeven thema's. De eerste vier thema's, mobiliteit, mobiele werktuigen, industrie en landbouw hebben in meer of mindere mate raakvlakken met ODH.

Hoe: Door regionale overleggen te organiseren waar o.a. bij de impact van te nemen maatregelen op de luchtkwaliteit wordt besproken.

Projectvereisten: Om een regionaal overleg op te zetten moeten meerdere gemeenten geïnteresseerd zijn in deelname.

Tags: Netwerk/verbinder, kennisdeling, gebiedsexpertise. Luchtkwaliteit.

6.2 Schone lucht akkoord: Regionale monitoringspilot luchtkwaliteit

Wat: Een kleinschalige regionale monitoringspilot luchtkwaliteit.

Doelgroep: Gemeenten en provincie

Waarom: De kwaliteit van de leefomgeving beperkt zich niet tot gemeentegrenzen, daarom is regionale of landelijke monitoring van belang bij onderwerpen zoals luchtkwaliteit. Met meetgegevens over een langere periode kunnen ook de effecten/resultaten van toekomstige acties worden gemonitord, zoals bijvoorbeeld de maatregelen van het Schone Lucht Akkoord (SLA).

Hoe: Meetapparatuur plaatsen op geschikte plekken in het gebied en deze bijhouden en uitlezen.

Projectvereisten: Aangezien het een regionaal project is moeten meerdere gemeenten, die bij elkaar in de buurt gelegen zijn, zich aanmelden voor deze pilot.

Projectvariëties: Er kunnen veel verschillende zaken m.b.t. duurzaamheid gemeten worden, voor deze pilots gaat dat voornamelijk om factoren in de leefomgeving zoals water- en bodemkwaliteit.

Tags: Monitoring, netwerk/verbinder, kennisdeling, gebiedsexpertise. Luchtkwaliteit.

6.3 Opzetten duurzaamheidsnetwerk

Wat: Opzetten van een LinkedIn pagina of forum.

Doelgroep: Gemeenten en provincie

Waarom: Leren van elkaar door ideeën- en kennisuitwisselingen tussen vakgenoten. Niet iedereen hoeft het wiel (opnieuw) uit te vinden.

---

⁷ Voor meer informatie zie: <https://www.schoneluchtakkoord.nl/schone-lucht-akkoord/>.

Hoe: Digitaal netwerk opzetten en periodiek bijeenkomsten over bepaalde thema's organiseren.

Projectvereisten: Voldoende deelname door de experts bij gemeenten en provincie

Tags: Netwerk/verbinder, kennisdeling.

CONCEPT

Vergadering Algemeen Bestuur 30 november 2022

Agendapunt 7   Ontwerp Najaarsnota 2022

In de Najaarsnota 2022 zijn de belangrijkste afwijkingen opgenomen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022.

Op basis van de stand ultimo augustus 2022 van de realisatiecijfers, aangegane verplichtingen en aanvullende opdrachten wordt een batig saldo geprognosticeerd van € 102.300. Hierbij moet worden aangetekend dat er nog veel onzekerheden zijn die van invloed zijn op het saldo:

- De nacalculatie: de afrekening met de deelnemers vindt plaats op basis van het werkelijk aantal uren in 2022;
- Het instellen van een voorziening verlofsparen: in de cao SGO is opgenomen dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren mogen sparen, die niet verjaren. De commissie BBV heeft geadviseerd hier een voorziening voor te vormen. Ultimo augustus 2022 ging het om een bedrag van ca. € 874.000.

Bij jaarrekening 2022 zal op basis van de nacalculatie en de stand van het spaarverlof per 31-12-2022 het werkelijke rekeningssaldo worden bepaald. Uitgangspunt daarbij is dat de deelnemersbijdrage in elk geval door de vorming van de voorziening niet zal stijgen.

Bijlagen

Ontwerp Najaarsnota 2022, versie 5.0

Voorstel

Het Dagelijks Bestuur stelt het Algemeen Bestuur voor de Ontwerp Najaarsnota 2022 vast te stellen door in te stemmen met de wijzigingen voortvloeiende uit de Najaarsnota 2022 (zoals vermeld in paragraaf 3.1.2).

Najaarsnota 2022

VOORTGANGSRAPPORTAGE T/M AUGUSTUS

Inhoudsopgave

1	AANBIEDING	3
1.1	SAMENVATTING	3
1.2	LEESWIJZER.....	3
2	REALISATIE OUTPUT EERSTE ACHT MAANDEN 2022	4
2.1	REALISATIE TOETSING & VERGUNNINGVERLENING (T&V).....	4
2.1.1	<i>Regionaal Bodemplatform</i>	5
2.1.2	<i>Impulsmaatregelen soortenbescherming woningbouw</i>	5
2.2	REALISATIE TOEZICHT & HANDHAVING (T&H).....	6
2.2.1	<i>Planmatig toezicht, preventief en repressief</i>	6
2.2.2	<i>Glastuinbouw</i>	6
2.2.3	<i>Ondermijning</i>	7
2.2.4	<i>Bodemtoezicht</i>	7
2.2.5	<i>Overlast</i>	7
2.2.6	<i>Asbest</i>	7
2.2.7	<i>Duurzaamheid</i>	7
2.3	OMGEVINGSWET	8
2.4	SPECIFIEKE UITKERINGEN (SPUK)	9
2.4.1	<i>Specifieke uitkering bodem</i>	9
2.4.2	<i>Specifieke uitkering energiebesparingsplicht</i>	10
2.4.3	<i>Specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH</i>	10
2.5	OVERZICHT REALISATIE UREN PER DEELNEMER.....	12
2.5.1	<i>Wijziging in urenraming t/m augustus 2022</i>	12
3	WIJZIGINGEN	13
3.1	WAT WIJZIGT ER IN 2022?	13
3.1.1	<i>Administratieve wijzigingen na VJN 2022</i>	13
3.1.2	<i>Voorgestelde wijzigingen NJN (wijzigingen na VNJ 2022)</i>	14
3.2	PROGRAMMABEGROTING NA WIJZIGING.....	16
3.3	REALISATIE EN PROGNOSE T/M AUGUSTUS 2022.....	16
4	PARAGRAFEN	17
4.1	WEERSTANDSVERMOGEN/RISICOPARAGRAAF, FINANCIERING, BEDRIJFSVOERING EN ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN.....	17
4.1.1	<i>Weerstandvermogen/risicoparagraaf</i>	17
4.1.2	<i>Voorzieningen</i>	17
4.1.3	<i>Financiering</i>	18
4.1.4	<i>Bedrijfsvoering</i>	18
4.1.5	<i>Onderhoud kapitaalgoederen</i>	20
5	BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR	21
6	BIJLAGEN	23
6.1	EXPLOITATIEOVERZICHT	23
6.2	OUTPUT T&V EERSTE ACHT MAANDEN 2022.....	25
6.2.1	<i>Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) T&V</i>	25
6.2.2	<i>Raming en realisatie uitgevoerde taken T&V</i>	26
6.3	OUTPUT T&H EERSTE ACHT MAANDEN 2022.....	30

1 Aanbieding

1.1 Samenvatting

In de Najaarsnota 2022 zijn de belangrijkste afwijkingen opgenomen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022.

Op basis van de stand ultimo augustus 2022 van de realisatiecijfers, aangegane verplichtingen en aanvullende opdrachten wordt een batig saldo geprognosticeerd van € 102.300. Hierbij moet worden aangetekend dat er nog veel onzekerheden zijn die van invloed zijn op het saldo:

- De nacalculatie: de afrekening met de deelnemers vindt plaats op basis van het werkelijk aantal uren in 2022;
- Het instellen van een voorziening verlofsparen: in de cao SGO is opgenomen dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren mogen sparen, die niet verjaren. De commissie BBV heeft geadviseerd hier een voorziening voor te vormen. Ultimo augustus 2022 ging het om een bedrag van ca. € 874.000.

Bij jaarrekening 2022 zal op basis van de nacalculatie en de stand van het spaarverlof per 31-12-2022 het werkelijke rekeningssaldo worden bepaald. Uitgangspunt daarbij is dat de deelnemersbijdrage in elk geval door de vorming van de voorziening niet zal stijgen.

Het volume van het uitgevoerde werk binnen het programma T&V ligt over de eerste acht maanden iets hoger dan de planning. De realisatie voor gemeenten blijft achter op de raming en de realisatie voor de provincie ligt voor op de raming.

De omvang van het uitgevoerde werk binnen het programma T&H ligt voor wat betreft de urenbesteding lager dan geraamd. De realisatie in aantallen afgeronde producten is iets hoger dan geraamd. Voor verschillende producten is de realisatie lager dan geraamd of is de uitvoering nog niet gestart. De inzet op overlast en incidenten is hoger dan voorzien en zorgt ervoor dat de uitvoering op andere taken moet worden bijgesteld dan wel verminderd. Extra taken of additionele werkzaamheden op het gebied van geluidmetingen bij evenementen kunnen niet meer worden opgepakt.

1.2 Leeswijzer

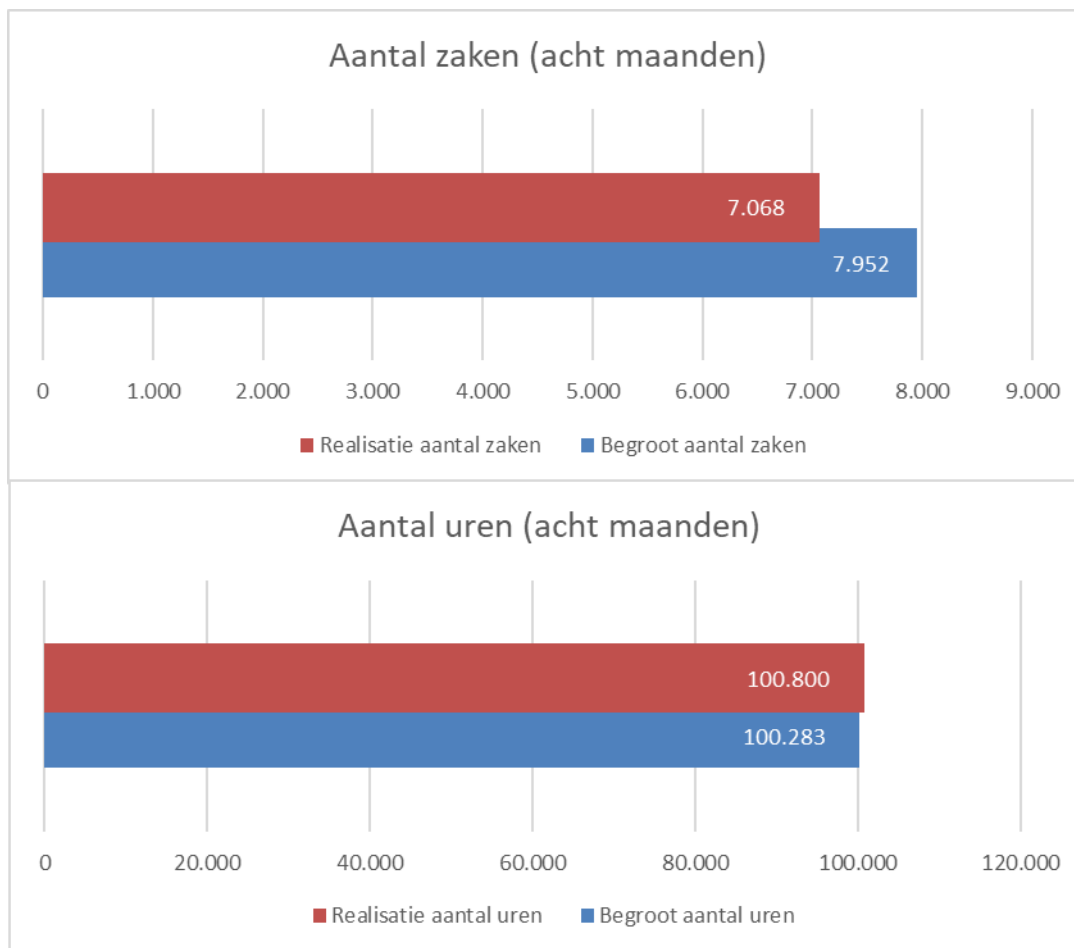
In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de afwijkingen van de output ten opzichte van de planning. Hoofdstuk 3 behandelt de wijzigingen in 2022. Hoofdstuk 4 geeft de stand van zaken weer over de paragrafen weerstandsvermogen, financiering, bedrijfsvoering en de risico's. Het besluit van het Algemeen Bestuur is opgenomen in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 zijn de bijlagen opgenomen.

2 Realisatie output eerste acht maanden 2022

2.1 Realisatie Toetsing & Vergunningverlening (T&V)

In onderstaande grafiek wordt het geraamde en gerealiseerde aantal zaken en uren van T&V weergegeven t/m augustus 2022.

Grafiek 1 Geraamde en gerealiseerde aantallen en uren T&V januari t/m augustus 2022

Over de eerste acht maanden van 2022 ligt de realisatie van het aantal zaken onder en het aantal uren boven 2/3^e deel van het programma T&V. De realisatie in uren voor gemeenten blijft 1% achter op de raming en de realisatie voor de provincie ligt 2% boven de raming. Eventuele knelpunten in het vraag gestuurde werkvolume van het programma T&V worden besproken in de accountgesprekken met de deelnemers.

Voor de werkvelden Milieu-inrichtingen en Bodem bij gemeenten (als totale groep) is het vraag gestuurde aanbod over het gehele werkpakket lager dan geraamd. Voor Milieu-inrichtingen houdt dit in belangrijke mate verband met het achterblijvend aantal asbestslopmeldingen. Voor enkele gemeenten zal de realisatie voor het werkveld Milieu-inrichtingen in 2022 als gevolg van de actualisatie van milieuvergunningen hoger uitvallen. Voor het lagere werkaanbod voor het werkveld Bodem is geen duidelijke oorzaak aan te wijzen. Verwacht mag worden dat het lagere aanbod aan Bodemzaken bij gemeenten zich in de resterende maanden van 2022 niet of slechts gedeeltelijk zal herstellen. De realisatie voor de werkvelden Milieu & RO (geluid, lucht, EV) ligt bij de gemeenten Midden-Delfland, Rijswijk en Wassenaar boven de raming. Op dit moment leidt de hogere realisatie, gezien vanuit de totale realisatie voor beide programma's, alleen bij de gemeente Wassenaar tot het maken van nadere afspraken over een intensivering voor deze taakuitvoering. Voor andere gemeenten zal de totale

realisatie over 2022 (jaarrekening) bepalend zijn of aanvullende afspraken over een eventuele hogere realisatie nodig zijn.

Voor de provincie ligt de realisatie voor milieu-inrichtingen als gevolg van de vergunningenactualisatie boven de raming. De realisatie op het werkveld Bodem blijft (net als bij gemeenten) achter op de raming. Voor het werkveld Groen ligt het aantal zaken beduidend onder de raming, waarbij vooral het lagere aantal aanvragen voor stikstof opvallend is. Deze ontwikkeling is slechts ten dele te verklaren door de landelijke bouwvrijstelling van de vergunningplicht. Door de intensiteit en complexiteit van het groene werkveld is de capaciteitsinzet niet veel lager dan gepland. De inzet op het werkveld Milieu & RO blijft bij de provincie achter op de raming. Dit speelt vooral bij de MER-toetsingen voor de Waterwet.

Voor alle deelnemers geldt dat de inzet op de voorbereiding voor de Omgevingswet ruim hoger is dan geraamd (zie § 2.3).

In bijlage 6.2 is een overzicht van de output van T&V over de eerste acht maanden opgenomen.

2.1.1 Regionaal Bodemplatform

In 2021 is ODH gestart met het bodemplatform Haaglanden. Drie tot vier keer per jaar komen betrokken ambtenaren met bodem in het pakket van de Haaglanden gemeenten, de ODH en de provincie samen. Ook de GGD en de Hoogheemraadschappen Delfland en Rijnland sluiten aan. Het doel van het bodemplatform is kennisuitwisseling en kennisdelen op bodemgebied in Haaglanden, samen kijken naar uitdagingen en veranderingen die de Omgevingswet op het bodemwerkveld heeft, onderzoeken of gezamenlijk lokaal beleid in Haaglanden mogelijk en wenselijk is. De deelnemers geven aan dit initiatief te waarderen. De ambitie van het bodemplatform is om zich tot een breed netwerk te ontwikkelen voor alle bodem en ondergrond onderwerpen in de regio Haaglanden.

Daarnaast is een project gestart om in samenspraak met de deelnemende gemeenten lokaal bodem beleid te ontwikkelen in aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Doel van dit project is een eenduidige invulling van de beleidsruimte die door de omgevingswet aan de gemeenten wordt geboden, zodat uitvoerende partijen niet met een lappendeken aan regels te maken krijgen. De exacte invulling is onder andere afhankelijk van de wensen en het ambitieniveau van de deelnemende partijen. Ook wordt met alle deelnemende gemeenten een verkenning uitgevoerd van de bruidsschat bodem en bepaald welke regels opgenomen kunnen of moeten worden in het gemeentelijke Omgevingsplan.

2.1.2 Impulsmaatregelen soortenbescherming woningbouw

Het aspect soortenbescherming in het kader van natuurbescherming staat al langer onder druk door enerzijds het (noodzakelijke) hoge beschermingsniveau en anderzijds het grote aantal ingrepen waarbij beschermde soorten in het geding zijn. Vooral de woningbouw en verduurzaming in de woningbouw ervaart de minder gewenste effecten hiervan. In samenwerking met de provincie wordt een project uitgevoerd dat zich richt op een aantal impulsmaatregelen voor de woningbouw sector. De provincie heeft hiervoor aanvullend projectbudget beschikbaar gesteld. Dit project is gestart op 1 juli 2021 met een doorlooptijd van 1 jaar en richt zich in hoofdlijn op 3 sporen:

1. het beter in beeld brengen van de beschikbare informatie over soorten in 11 geselecteerde gemeenten in Zuid-Holland;
2. het inrichten van een taskforce voor deze gemeenten en;
3. het verder ontwikkelen van natuur-inclusief bouwen en ontwikkelen.

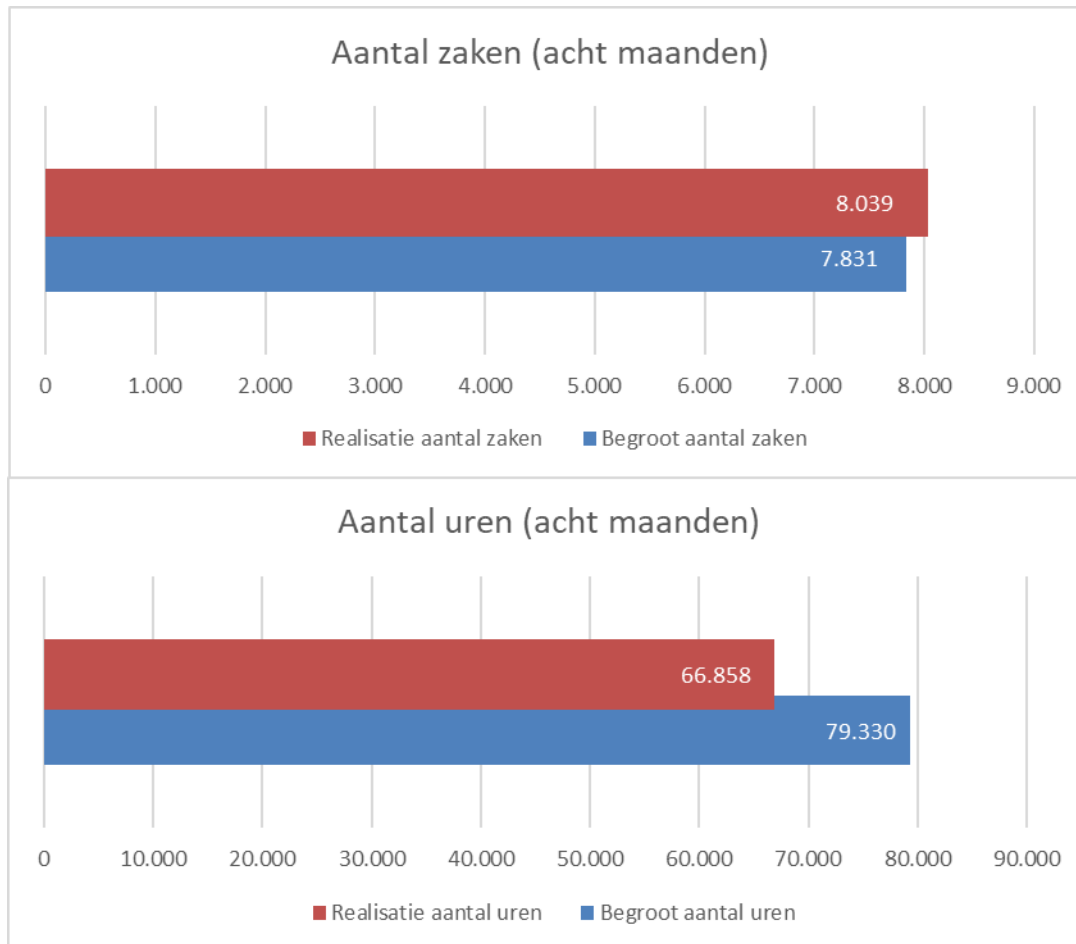
In het kader van spoor 1 is een kaartviewer ontwikkeld, waarbij middels een 'verwachtingenkaart' (of een set van kaarten) zoveel mogelijk actuele data op het vlak van staat van instandhouding, monitoring onderzoeken, reeds getroffen maatregelen etc. wordt gepresenteerd. Via een internetmodule wordt deze kaart voor een ieder ontsloten. Overigens beperkt deze kaartviewer zich niet tot de 11 geselecteerde gemeenten maar kan de kaart een provincie dekkend beeld laten zien. In spoor 2 wordt gewerkt met de taskforces en draait inmiddels voor de meeste van de 11 gemeenten een overleg circuit. Deze werkwijze wordt uitgebreid met andere gemeente met een grote woningbouwlocatie op het moment dat zij bij ODH aankloppen voor een gericht overleg in een planfase. Met de provincie wordt afgestemd over de ontwikkeling van natuur-inclusief bouwen en ontwikkelen (spoor 3).

2.2 Realisatie Toezicht & Handhaving (T&H)

In onderstaande grafiek wordt het geraamde en gerealiseerde aantal zaken en uren van T&H weergegeven t/m augustus 2022.

Grafiek 2 Geraamde en gerealiseerde aantallen en uren T&H januari t/m augustus 2022

Over de eerste acht maanden van 2022 ligt de realisatie van het aantal zaken boven en het aantal uren onder 2/3^e deel van het programma T&H. De realisatie in uren voor gemeenten blijft 15% achter op de raming en de realisatie voor de provincie ligt 19% onder de raming. Eventuele knelpunten in het vraag gestuurde werkvolume van het programma T&H worden besproken in de accountgesprekken met de deelnemers.

2.2.1 Planmatig toezicht, preventief en repressief

De uitvoering van veel planmatig toezicht ligt achter op de raming voor deze periode. Vooral nog verwacht de ODH dat het jaarwerkplan op dit taakveld volledig kan worden uitgevoerd. Evenals vorig jaar zien we in de acht maanden van 2022 een hogere realisatie van her- en sanctiecontroles.

2.2.2 Glastuinbouw

Voor drie gemeenten is de uitvoering van toezicht op de glastuinbouw een substantieel onderdeel van het jaarwerkplan. In de eerste acht maanden is de realisatie van het planmatig toezicht op glastuinbouw lager dan geraamd. De realisatie van het toezicht op de jaarlijkse rapportageplicht glastuinbouw is hoger dan geraamd evenals de realisatie van her- en sanctiecontroles. De verwachting is dat door deze extra inspanningen er op 1 oktober een indieningspercentage van 99,1% in de Uitvoeringsorganisatie Glastuinbouw Integrale Milieu Taakstelling (UO) database wordt gerealiseerd. Daarmee hebben nagenoeg alle glastuinbouwbedrijven uiteindelijk hun verplichte registraties ingediend. Ook de uitvoering van toezicht op assimilatiebelichting is hoger dan geraamd.

2.2.3 Ondernijning

In de jaarwerkplannen is ruimte gereserveerd voor het uitvoeren/deelnemen aan integrale handhavingsacties ter bestrijding van ondernijning. In 2022 heeft de ODH aan diverse integrale handhavingsacties of HEIT-controleacties meegedaan. De realisatie is voor diverse gemeentes veel hoger dan geraamd. Deze hoge inzet ook in uren betekent dat waar van toepassing bijsturing in de werkplannen noodzakelijk is.

2.2.4 Bodemtoezicht

Bodemtoezicht is veelal afhankelijk van het aanbod vanuit de markt. In de eerste acht maanden van 2022 is het aanbod aan bodemzaken lager dan geraamd. De realisatie wat betreft uren is in lijn daarmee.

2.2.5 Overlast

De aantallen overlastmeldingen en hieruit voortvloeiende toezichtactiviteiten wisselen per opdrachtgever. Echter het aantal overlastmeldingen zijn hoger dan voorzien. Met de eerste acht maanden is de realisatie voor veel opdrachtgevers al 100% of meer. Deze hoge inzet ook in uren betekent dat waar van toepassing bijsturing in de werkplannen noodzakelijk is.

De uitgevoerde toezichtwerkzaamheden na overlastmeldingen is in aantallen eveneens hoger dan voorzien. Nadere analyse van de overlastzaken toont dat de overlast zoals ervaren werd voor COVID-19 weer terug is op het oude niveau maar dat ook de overlast ervaren overdag, door thuiswerkende inwoners is gebleven. Overdag is het uitvoeren van onderzoeken lastiger en meer tijdrovend aangezien de meetomstandigheden lastiger zijn dan in de avond/nacht. In welke mate dit effect van meer thuiswerken structureel van aard is kan op dit moment nog niet worden beoordeeld. Samen met de traditionele overlast in de avond/nacht is de realisatie hoger dan geraamd.

2.2.6 Asbest

Per 1 december 2019 zijn in het algemeen de asbesttaken overgedragen aan de Omgevingsdienst Haaglanden. Tevens voert de ODH voor sommige gemeenten een aantal plustaken uit zoals asbestsaneringen particulieren, calamiteiten met asbest, waaronder bijvoorbeeld stort in de openbare ruimte.

Bij het overdragen van de asbesttaken is voor iedere gemeente op jaarbasis indicatief aangenomen hoeveel asbestsaneringen zullen worden gemeld. In het jaarwerkplan zijn fysieke en administratieve asbestcontroles gepland met een kengetal van respectievelijk vijf en drie uur per controle. De tijdbesteding op de asbesttoezichtzaken is hoger dan geraamd, met name waar het fysiek toezicht betreft. Over het algemeen is de realisatie in aantallen toezichtzaken zowel fysiek als administratief lager dan geraamd, echter is de realisatie in aantal en uren, her- en sanctiecontroles hoger dan voorzien.

Werkwijze en uitvoeringsbeleid

Bij alle mogelijke asbest toezichtzaken wordt door de coördinatoren asbest van de afdeling T&H conform het gemeentelijk asbestbeleid bepaald of toezicht moet plaatsvinden op de sanering. Indien er sprake is van een administratieve controle, gaat de toezichthouder niet ter plaatse en wordt de sanering digitaal gevolgd. De meer risicovolle saneringen en illegale saneringen worden fysiek bezocht voor zover het werkplan daar ruimte voor biedt. Alle asbestcontroles worden schriftelijk bevestigd naar de saneerder of initiatiefnemer. Deze aanpak heeft geresulteerd in kwalitatief goed toezicht.

Evaluatie

In het laatste kwartaal van 2022 vindt er een algehele evaluatie plaats over de asbesttaakuitvoering. De uitkomsten hiervan worden opgenomen in de jaarlijkse rapportage.

2.2.7 Duurzaamheid

Toezicht op de wettelijke verplichtingen rondom energiebesparingsplicht is in het jaarwerkplan van de ODH opgedeeld in toezicht op het naleven van de informatieplicht energiebesparing, specifieke controles duurzaamheid, toezicht op energiebesparing/informatieplicht tijdens planmatig periodiek toezicht en de hieruit voortvloeiende her- en sanctiecontroles. Daarnaast worden meldingen informatieplicht beoordeeld zodat deze beoordelingen kunnen worden gebruikt als basis voor het uit te voeren toezicht op duurzaamheid

Het aantal uitgevoerde uitgebreide duurzaamheidscontroles is hoger dan geraamd. Dit is met name het gevolg van de uitvoering van additionele werkzaamheden voor gemeente Den Haag. Dit geldt ook voor de realisatie van themacontroles duurzaamheid en administratieve controles informatieplicht.

De realisatie van de uit te voeren beoordelingen informatieplicht is lager dan geraamd. Inmiddels is de uitvoering geïntensiveerd maar verwachten we uiteindelijk een lagere realisatie dan gepland. Dit komt door een lager aanbod van te beoordelend meldingen verwacht.

Met de nieuwe aanpak van toezicht op informatieplicht en energiebesparingsplicht is een stijging zichtbaar in het aantal her- en sanctiecontroles op het gebied van energiebesparingsplicht en informatieplicht. Deze stijging van sanctiecontroles is lager dan vooraf ingeschat. In de praktijk blijken veel bedrijven die door RvO als middel/grootverbruiker waren aangemerkt toch kleinverbruiker, waardoor handhaving van informatieplicht en energiebesparingsplicht niet nodig blijkt. Daarnaast reageren veel ondernemers op de eerste aanschrijving door alsnog tijdig de verplichtingen na te komen om zodoende handhaving te voorkomen en stappen te zetten in het verduurzamen van hun bedrijfsvoering.

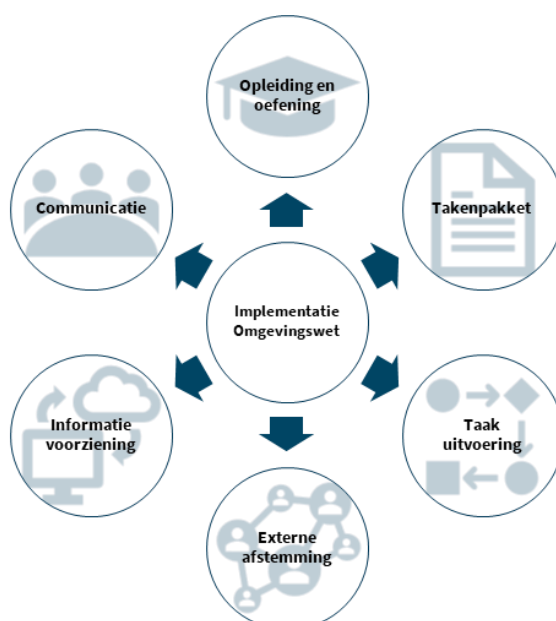
Naast de uitvoering van controles duurzaamheid vindt er ook toezicht plaats vanuit de Versterkte Uitvoering Energiebesparingsplicht 2022-2023 (VUE-3 gelden). Vanuit VUE worden werkzaamheden door adviesbureau's uitgevoerd voor Omgevingsdiensten op kosten van het Rijk. Voor 2022 geldt dat de uitvoering pas laat in het 2^e kwartaal is gestart in verband met vertraging in de opdrachtverstrekking door het Rijk. Inmiddels zijn er vanuit VUE tien controles Energie/Duurzaamheid uitgevoerd en 133 administratieve controles duurzaamheid. Werkzaamheden die in 2022 niet gerealiseerd zijn worden in 2023 verder opgepakt. Na 2023 vervalt de VUE regeling. Inmiddels is voor additionele uitvoering toezicht energiebesparingsplicht een specifieke uitkeringsregeling vastgesteld (zie paragraaf 2.4.2).

In bijlage 6.3 is een overzicht van de output van T&H over de eerste acht maanden opgenomen.

2.3 Omgevingswet

In 2021 is gestart met de voorbereidingen om de veranderingen als gevolg van de Omgevingswet in de taakuitvoering door de ODH te implementeren. Hiertoe is een implementatieprogramma in uitvoering en is een (interne) projectstructuur ingericht. Het doel van dit Implementatieproject is te zorgen dat ODH bij inwerkingtreding van de Omgevingswet (gepland op 1-1-2023) voldoende is voorbereid om haar werk voort te zetten (borging continuïteit). De focus van dit programma kent daarmee een zwaartepunt op de meer intern gerichte implementatie. In de afzonderlijke werkplannen 2022 is een meer uitgebreide toelichting opgenomen.

Het implementatieprogramma kent een opbouw met de onderstaande 6 pijlers:

Binnen de pijler Opleiding zijn de basistrainingen afgerond en de verdiepende trainingen in een vergevorderd stadium. Komende periode wordt voorzien in oefensessies en het werken aan vaardigheden. Binnen de pijler Takenpakket zijn de voorbereidingen uitgevoerd voor de gemeenschappelijke regeling, het mandaat en het ondermandaat. De voorbereidingen voor het instellen van behandeldiensten is vergevorderd. De voorbereidingen om zaaktypen en productvarianten in het ODH zaakstelsel om te zetten zijn afgerond. Het ombouwen van het zaakstelsel maakt deel uit van de pijlers Taakuitvoering en Informatievoorziening en is, tezamen met het ontwikkelen van werkinstructies en standaarddocumenten, volop in uitvoering. Binnen de pijler Externe afstemming wordt met de deelnemers van de ODH samengewerkt aan de onderlinge werkafspraken, participatie in overleggen, leges en de bruidsschat. Deze pijler is in uitvoering. Binnen de pijler Informatievoorziening zijn de intakes en de STAM-aansluiting op het DSO afgerond. Naast het aanpassen van het zaakstelsel OpenWave wordt binnen deze pijler ook gewerkt aan het omzetten van MBA's. Binnen de pijler Communicatie wordt doorlopend gewerkt aan de interne en externe berichtgeving.

Bijzondere aandachtspunten in de samenwerking met de deelnemers zijn de warme overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeenten (inclusief daaruit voortvloeiende financiële afspraken), de afstemming met het DSO, de instelling van toepasbare regels en de samenwerking met deelnemers in het vooroverlegspoor (advies en omgevingstafels). Dit zijn onderwerpen die met de deelnemers worden besproken in de ambtelijke opdrachtgevers overleggen (AOE en AOO).

Het implementatieprogramma verkeert in de meest intensieve fase (richting de feitelijke implementatie) en de voorbereidingen vergen beduidend meer inzet dan was voorzien. De achterliggende maanden is de projectinzet opgeschaald om te voorkomen dat de implementatie te zeer zou wringen met de eveneens drukke (reguliere) taakuitvoering. Complicerende factor bij de implementatie is de voortdurende mate van onduidelijkheid en het regelmatig veranderen van omstandigheden en input. Op dit moment is de verwachting dat ODH de basale voorbereiding en implementatie (continuïteit in taakuitvoering) op tijd kan afronden.

Na invoeringsdatum zullen met zekerheid nog aanpassingen en aanvullingen op deze implementatie nodig zijn. In welke mate en omvang is op dit moment nog niet duidelijk en is deels ook afhankelijk van voor de ODH externe factoren (landelijk en bij deelnemers). Verder bestaan er de nodige zorgen over het effect op de taakuitvoering na invoering van het totale stelsel.

2.4 Specifieke uitkeringen (SPUK)

2.4.1 Specifieke uitkering bodem

De Wbb (uit 1987) beoogt een effectieve bescherming te bieden voor de bodem en het zich daar in bevindende grondwater. Enerzijds bevat deze wet bepalingen ter regulering van handelingen die een bedreiging vormen voor de bodem en het grondwater. Anderzijds moeten bestaande verontreinigingen worden aangepakt en gesaneerd of beheerd.

In het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020 zijn tussen het Rijk, het IPO en de VNG afspraken gemaakt over de verdeling van de financiële middelen. In het convenant is destijds vastgelegd dat de bevoegd gezagen rijksmiddelen kregen voor apparaatskosten en de spoedopgave bodemsaneringen (inclusief nazorg). Dat betreft alle 12 provincies en 29 grote gemeenten. In Haaglanden betreft dit de gemeente Den Haag.

In 2021 zijn nieuwe afspraken gemaakt voor dat jaar. Daarbij was het uitgangspunt dat de Ow op 1 juli 2022 in werking zou treden. Bij de inwerkingtreding van de Ow wordt namelijk een deel van de bodemtaken overgedragen van provincies naar gemeenten. I.p.v. 41 ontstaan er dan ruim 350 bevoegd gezagen. In 2021 is intensief onderhandeld over een nieuwe verdeling van de gelden wat echter heeft niet geresulteerd in een overeenstemming voor de periode 2022-2030.

Om een financieel gat bij de bevoegd gezagen in 2022 te voorkomen is besloten om de afspraken van 2021 voort te zetten in 2022 mede vanwege het uitstel van de Ow. In 2022 is de additionele opdracht werkplan Spoed en Nazorg ongewijzigd van kracht.

Op dit moment wordt door ministerie, IPO en VNG gewerkt aan meerjarige afspraken voor de periode 2023-2030. Het is de bedoeling dat de bestaande SPUK-regeling vanaf de voorziene inwerkingtreding van de Ow in 2023 voor alle gemeenten beschikbaar komt voor de elementen lood en PFAS en eventueel de categorie toeval vondsten. De verwachting is niet dat het Rijk de beschikbare middelen (2022: 34 miljoen) voor dit doel aanzienlijk zal verhogen. Verder komen de huidige 41 bevoegd gezagen vanaf 2023 in aanmerking voor een bijdrage voor de historische spoedopgave, omdat in het overgangsrecht geregeld is dat deze locaties niet worden overgedragen aan de gemeenten. Daarnaast zal nog overeenstemming moeten worden bereikt over een bijdrage van het Rijk voor de kosten die nodig zijn om het verplichte Basistakenpakket door de omgevingsdiensten te laten uitvoeren.

2.4.2 Specifieke uitkering energiebesparingsplicht

Vanwege het belang van energiebesparing bij het halen van de klimaatdoelstellingen en het verminderen van onze importafhankelijkheid zet het Kabinet in op extra toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht. In de Miljoenennota 2022 (Kamerstuk 35925, nr. 1) is daarom € 56 miljoen beschikbaar gesteld voor additioneel toezicht en handhaving op deze verplichting in de periode 2022-2026.

Ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht is voor de uitvoering door de ODH voor de jaren 2022 t/m 2026 een bedrag beschikbaar gesteld van € 2.709.200.

De middelen uit de SPUK komen bovenop de middelen die de gemeenten en provincies beschikbaar gesteld hebben. Ook komt deze regeling naast de reeds lopende ondersteuningsfaciliteit Versterking Uitvoering Energiebesparingsplicht en informatieplicht (VUE). Deze ondersteuningsfaciliteit loopt tot het einde van het jaar 2023 en zorgt voor externe additionele capaciteit voor het bevoegd gezag. Waar de VUE zorgde voor externe capaciteit heeft de SPUK juist tot doel om meerjarig additionele capaciteit en kennis op het gebied van toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht, informatieplicht en onderzoekplicht (zoals opgenomen in de regelgeving over de actualisatie van de energiebesparingsplicht) binnen omgevingsdiensten op te bouwen.

Het DB zal worden geïnformeerd over de aanvraag (met plan van aanpak). De verdeling van de geplande activiteiten vanuit de SPUK -gelden zal plaatsvinden naar rato met dien verstande dat primair gekeken wordt naar de omvang van het aantal locaties die vallen onder informatieplicht, energiebesparingsplicht, onderzoekplicht en EU-ETS. De werving t.b.v. daadwerkelijke capaciteit is inmiddels in volle gang.

De aanvraag voor het bedrag van € 2.709.182 moet worden ingediend bij de RVO. Voor 2022 en 2023 moet een gedetailleerd projectplan worden opgesteld en voor de jaren 2024, 2025 en 2026 alleen een plan op hoofdlijnen. Om een voorschot over 2022 te krijgen moet de aanvraag vóór 11 november 2022 bij de RVO heeft ingediend. De voorschotten bedraagt voor 2022 € 537.377, voor 2023 € 580.490, voor 2024 € 579.972, voor 2025 € 506.171 en 2026 € 506.171.

2.4.3 Specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH

In het coalitieakkoord heeft het Kabinet onder andere op basis van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen (in haar rapport 'om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker van het bestuur') ter versterking van het VTH-stelsel een structureel bedrag van € 24 miljoen vanaf 2022 beschikbaar gesteld.

Het is de ambitie van het Kabinet om de leefomgeving schoner, veiliger en gezonder te maken. Een belangrijk onderdeel daarvan is het voorkomen van milieuschade in plaats van deze achteraf te herstellen. Dat vraagt om een sterker en onafhankelijker VTH-stelsel op het terrein van milieu. Hiervoor is het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP) gelanceerd. Het programma richt zich met name op versterking van de omgevingsdiensten, betere informatie-uitwisseling en de aanpak van milieucriminaliteit.

De basis voor het programmaplan IBP is de Kamerbrief versterking VTH-stelsel van 13 december 2021. Het IBP kent in beginsel een looptijd van twee jaar (2022-2024). Het eerste jaar is vooral bedoeld voor het scherpen van de wijze van uitvoering en concretisering van de tien aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen. Het tweede jaar wordt benut voor de daadwerkelijke implementatie.

Voor de uitvoering is voor de ODH een bedrag van € 600.000 per jaar beschikbaar voor de periode 2022-2023.

De verantwoording van de Specifieke uitkeringen vindt plaats via de SiSa-bijlage als onderdeel van de jaarrekening.

2.5 Overzicht realisatie uren per deelnemer

2.5.1 Wijziging in urenraming t/m augustus 2022

Ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022 zijn de volgende wijzigingen in de urenraming doorgevoerd:

1. Grondstoffenproject ZKD-terrein gemeente Den Haag	250 uur
2. Aanpassing opdrachten EPBD III gemeente Zoetermeer, Rijswijk en Westland	-/- 132 uur
Totaal wijzigingen werkvolume t/m augustus 2022	118 uur

Tabel 1 Wijziging werkvolume urenraming 2022

Werkvolume urenraming	T&V	T&H	Totaal
Totaal uren structureel volgens VJN 2022	130.799	116.833	247.632
Totaal uren incidenteel volgens VJN 2022	19.395	2.274	21.669
Totaal uren volgens VJN 2022	150.194	119.107	269.301
Gemeente Den Haag, grondstoffenproject ZKD-terrein	230	20	250
Aanpassing opdracht gemeente Zoetermeer, Rijswijk en Westland, EPBD III	0	-132	-132
Totaal wijzigingen incidenteel NJN	230	-112	118
Totaal uren na wijziging	150.424	118.995	269.419
Aantal geraamde uren op basis van 8 maanden	100.283	79.330	179.613
Gerealiseerde aantal uren	100.800	66.858	167.658
Verschil in uren ten opzichte van raming	-517	12.472	11.955

Tabel 2 Werkvolume in uren per deelnemer 2022

Deelnemers	Begroting 2022 Totaal	Wijzigingen werkvolume structureel	Wijzigingen werkvolume incidenteel	Werkvolume na VJN 2022	Wijzigingen NJN 2022			Werkvolume 2022 na wijziging	Werkvolume jan.-aug.	Realisatie 2022	%
					ZKD-terrein Den Haag	EPBD III Zoetermeer Rijswijk en Westland	Wijzigingen incidenteel				
Delft	13.593	0	41	13.634	0	0	0	13.634	9.089	8.229	91
Den Haag	68.257	500	1.302	70.059	250	0	250	70.309	46.873	42.576	91
Leidschendam-Voorburg	9.372	0	36	9.408	0	0	0	9.408	6.272	6.063	97
Midden-Delfland	5.749	0	14	5.763	0	0	0	5.763	3.842	3.765	98
Pijnacker-Nootdorp	7.572	0	14	7.586	0	0	0	7.586	5.057	4.271	84
Rijswijk	6.942	0	226	7.168	0	10	10	7.178	4.785	4.675	98
Wassenaar	3.543	0	258	3.801	0	0	0	3.801	2.534	3.276	129
Westland	38.167	0	413	38.580	0	-98	-98	38.482	25.655	21.807	85
Zoetermeer	11.501	0	257	11.758	0	-44	-44	11.714	7.809	7.029	90
Provincie Zuid-Holland	77.711	4.725	19.108	101.544	0	0	0	101.544	67.696	65.967	97
Totaal	242.407	5.225	21.669	269.301	250	-132	118	269.419	179.613	167.658	93

3 Wijzigingen

In de Financiële Verordening ODH is opgenomen dat het Algemeen Bestuur (AB) d.m.v. tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de omgevingsdienst over de eerste acht maanden via de Najaarsnota van het lopende boekjaar geïnformeerd wordt. Deze tussenrapportage gaat in op de ontwikkelingen van de lasten en baten ten opzichte van de begroting (art. 6, lid 4 & 5) en van de geplande productie. In onderstaande paragrafen wordt een toelichting gegeven op de afwijkingen van de verwachte realisatie ten opzichte van de Begroting 2022/Voorjaarsnota 2022.

3.1 Wat wijzigt er in 2022?

Ten opzichte van de door het AB op 6 juli 2022 vastgestelde Voorjaarsnota 2022 is een tweetal administratieve wijzigingen verwerkt. Dit zijn wijzigingen die op grond van artikel 24 achtste lid van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden niet aan de deelnemers hoeven te worden voorgelegd. Het gaat om wijzigingen die geen invloed hebben op de programmatotalen en wijzigingen die voortkomen uit extra opdrachten van één of meerdere opdrachtgevers met bijbehorende financiële dekking.

Tabel 3 Wijzigingen 2022

Wijzigingen begroting 2022		T&V	T&H	Overhead	Totaal
Programmatotalen Voorjaarsnota 2022 (A+B)		10.942.500	7.284.200	11.628.400	29.855.100
1	Intensivering werkplan Den Haag grondstoffenproject ZKD-terrein Den Haag	16.600	1.400	8.500	26.500
2	Additionele opdracht (incidenteel) plan van aanpak gebiedsgenese Westland	22.700	0	0	22.700
Totaal administratieve wijzigingen		39.300	1.400	8.500	49.200
3	Aanpassing P-begroting t/m juli	35.000	31.100	-66.100	0
4	Budgetverhoging in verband met extra opbrengsten	800	92.600	0	93.400
5	Aanpassing werkplan Zoetermeer, Rijswijk en Westland bouwbesluit EPBDIII	0	-17.700	-4.400	-22.100
Voorgestelde wijzigingen Najaarsnota 2022		35.800	106.000	-70.500	71.300
Totaal wijzigingen t/m Najaarsnota 2022		75.100	107.400	-62.000	120.500
Programmatotalen na wijzigingen exclusief overhead		11.017.600	7.391.600	11.566.400	29.975.600
6	Toerekening overhead	6.457.800	5.108.600	-11.566.400	0
Programmatotalen na wijzigingen inclusief overhead		17.475.400	12.500.200	0	29.975.600
Totaal dekkingsmiddelen t/m Voorjaarsnota 2022					-29.521.000
7	Intensivering werkplan Den Haag grondstoffenproject ZKD-terrein Den Haag				-26.500
7	Aanpassing werkplan Zoetermeer, Rijswijk en Westland bouwbesluit EPBD III				22.100
8	Budgetverhoging in verband met extra opbrengsten				-93.400
9	Additionele opdracht (incidenteel) plan van aanpak gebiedsgenese Westland				-22.700
Voorgestelde wijzigingen Najaarsnota 2022					-120.500
Totaal wijzigingen t/m Najaarsnota 2022					-29.641.500
Totaal mutaties reserves t/m Najaarsnota 2022					-334.100
Totaal dekkingsmiddelen inclusief mutaties reserves					-29.975.600
Saldo					0

3.1.1 Administratieve wijzigingen na VJN 2022

1. Intensivering werkplan Den Haag grondstoffenproject ZKD-terrein

Nederland streeft naar een volledig circulaire economie in 2050: een economie waarin duurzame, hernieuwbare grondstoffen worden gebruikt, producten en grondstoffen worden hergebruikt en waarin afval niet bestaat. Een belangrijk deel van de transitie naar een circulaire economie vindt plaats op bedrijventerreinen. Bedrijventerreinen vormen 3% van het Nederlands grondoppervlak, maar clusteren tegelijkertijd ongeveer 60% van het niet-duurzame grondstoffenverbruik.

De ODH ondersteunt de gemeente Den Haag bij deze transitie en dan met name bij het project op het bedrijventerrein Zichtenburg-Kerketuinen-Dekkershoek (ZKD). Doel is bedrijven te helpen bij energie besparen, duurzamer produceren en naleving van regelgeving. Om dit te realiseren moeten er businesscases ontwikkeld en uitgevoerd worden. ODH zal daarbij ondersteunen. Met de opdracht is een bedrag gemoeid van € 26.500 (250 uur á € 106).

2. Additionele opdracht gebiedsgenese gemeente Westland

De PZH heeft opdracht gegeven voor het opstellen van een plan van aanpak gebiedsgenese¹ voor de gemeente Westland. Voor het project is bedrag beschikbaar van € 29.800. Van dit bedrag wordt € 7.100 gedekt uit het werkplan Spoed en Nazorg, zodat voor de ODH die als opdrachtnemer fungeert per saldo een opdracht resteert van € 22.700. Westland draagt in het opstellen ervan een bedrag van € 7.500 bij en de PZH € 15.200.

3.1.2 Voorgestelde wijzigingen NJN (wijzigingen na VNJ 2022)

3. Aanpassing personeelsbegroting

Als uitvloeisel van de cao SGO hebben de medewerkers van de ODH m.i.v. 1 januari 2022 recht op een thuiswerkvergoeding van onbelast € 2 per dag. De thuiswerkvergoeding was tot nu toe onder de overhead gerubriceerd, maar wordt nu rechtstreeks aan de programma's toegerekend. Het betreft een budgettaire neutrale verschuiving die een verhoging van de programmatotalen tot gevolg heeft en een verlaging van de overhead.

4. Verhoging inhuurbudget i.v.m. uitkering ziekewet UWV t/m augustus 2022

Van het UWV is t/m augustus in totaal € 196.200 aan ziekewetuitkering ontvangen (in het kader van de Wet Arbeid en Zorg). Hiervan is bij VJN al € 102.800 geraamd, zodat nog een bedrag van € 93.400 moet worden bijgeraamd t.b.v. tijdelijke vervanging met als gevolg een verhoging van het inhuurbudget met eenzelfde bedrag.

5. Aanpassing offertes werkplannen Zoetermeer, Rijswijk en Westland E

De gemeenten Zoetermeer, Rijswijk en Westland hebben de ODH opdracht gegeven om toezicht en handhaving van Label C verplichting voor kantoren en de Energy Performance of Buildings Directive (EPBDIII) te gaan uitvoeren. Met de opdracht is een bedrag gemoeid van in totaal € 84.300.

Door Klinckenberg consultants is in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een verkenning EPBD keuringen uitgevoerd. De verkenning had de volgende doelen:

- Inventariseren van door doelgroepen ervaren praktische effecten en belemmeringen van huidige systeem van EPBD keuringen;
- Inventariseren van verwachte veranderingen in regelgeving EPBD IV;
- Verkennen van mogelijke aanpakken voor keuringen en alternatieve systemen voor keuringen in EPBD IV;
- Presenteren van samenhangend beeld van opties voor keuringen en alternatieven met (ervaren of verwachte) voor- en nadelen onder EPBD III en (verwacht) EPBD IV.

De uitkomsten van deze verkenning (zie bijlage) geven aan dat op dit moment de uitvoering van toezicht en handhaving problematisch is. De oorzaak hiervoor is beschreven in het eindrapport maar het komt er vooral op neer dat er op dit moment niet of nauwelijks aan de verplichtingen van de EPBD kan worden voldaan vanwege een gebrek aan bedrijven/instellingen die de specifieke keuringen kunnen/willen uitvoeren. Het doel van het Rijk had is niet gerealiseerd. Voor de ODH betekenen de uitkomsten van de verkenning dat een heroverweging van de taakuitvoering toezicht EPBDIII verstandig is. Als gevolg daarvan zijn de in de offertes opgenomen bedragen met totaal € 22.100 naar beneden bijgesteld.

6. Aanpassing toerekening overhead

Gemeenschappelijke regelingen dienen als gevolg van de gewijzigde BBV m.i.v. 2018 de overhead op één centrale plaats te verantwoorden.

De opdrachten zoals vermeld bij 1 t/m 4 hebben tot gevolg dat de verdeelsleutel op grond waarvan de integrale kostprijs wordt berekend wijzigt en daarmee ook de programmatotalen. De toerekening vindt

¹ Gebiedsgenese: bodemkaart, waarmee de relatie van een gebied met haar ondergrond wordt gevisualiseerd.

plaats op basis van het aantal fte. T.o.v.de Voorjaarsnota 2022 wijzigt het aantal fte's van T&V van 108,05 fte naar 108,22 fte, waarvan 14,12 fte incidenteel. Het aantal fte's van T&H wijzigt van 85,69 fte naar 85,61 fte, waarvan 1,64 fte incidenteel.

De verhouding wijzigt van 55,77 : 44,23 naar 55,83 : 44,17. Het aantal productieve uren wijzigt van 269.301 naar 269.419 (193,83 x 1.390 uur).

7. Verhoging deelnemersbijdrage

De deelnemersbijdrage stijgt ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022 van € 28.437.300 met € 4.400 naar € 28.441.700:

• Intensivering werkplan gemeente Den Haag grondstoffenproject ZKD-terrein	€	26.500
• Aanpassing offertes gemeenten Zoetermeer, Rijswijk en Westland EPBD III	€	-/- 22.100
Totaal stijging deelnemersbijdrage	€	4.400

Van de totale bijdrage van € 28.437.300 wordt € 266.800 incidenteel gefinancierd uit de balanspost Nacalculatie.

Tabel 4 Deelnemersbijdrage na wijziging

Deelnemers	Deelnemersbijdrage 2022				Bijdrage 2022	Correctie via balans	Bijdrage na minderwerk
	Deelnemersbijdrage VJN	Aanpassing bouwtaken Zoetermeer, Rijswijk en Westland	Grondstoffenproject ZKD-terrein	Wijzigingen na VJN			
Delft	1.404.026	0	0	0	1.404.026	0	1.404.026
Den Haag	7.040.303	0	26.500	26.500	7.066.803	-266.766	6.800.037
Leidschendam-Voorburg	970.720	0	0	0	970.720	0	970.720
Midden-Delfland	587.743	0	0	0	587.743	0	587.743
Pijnacker-Nootdorp	782.084	0	0	0	782.084	0	782.084
Rijswijk	739.499	-3.186	0	-3.186	736.313	0	736.313
Wassenaar	391.205	0	0	0	391.205	0	391.205
Westland	3.944.014	-14.310	0	-14.310	3.929.704	0	3.929.704
Zoetermeer	1.208.938	-4.572	0	-4.572	1.204.366	0	1.204.366
Provincie Zuid-Holland	11.368.740	0	0	0	11.368.740	0	11.368.740
Totaal	28.437.272	-22.068	26.500	4.432	28.441.704	-266.766	28.174.938

8. Verhoging overige opbrengsten

De overige opbrengsten stijgen t.o.v. de Voorjaarsnota 2022 met € 93.400:

• Opbrengst in bijdrage loonkosten zwangerschappen en transitievergoeding t/m aug.	€	93.400
Totaal stijging overige opbrengsten	€	93.400

9. Verhoging opbrengst additionele opdrachten

De opbrengst is t.o.v. de Voorjaarsnota 2022 met € 22.700 verhoogd door een additionele opdracht opstellen plan van aanpak gebiedsgenese voor de gemeente Westland (zie 3.1.1 onder 2).

Een overzicht van de additionele opdrachten is weergegeven in tabel 5.

Tabel 5 Additionele opdrachten

Opdrachtgever	Projecten	Totaal				
		Opdracht	Realisatie	Verplichting	Totaal	Restant
PZH	E-PRTR	6.700	6.718	0	6.718	-18
PZH	Advisering BRIKS gemeenten	100.000	12.742	1.064	13.806	86.194
PZH	Werkplan Spoed en Nazorg	731.300	172.317	215.412	387.730	343.570
PZH	Plan van aanpak gebiedsgenese Westland	22.700	0	0	0	22.700
Omgevingsdienst NL	Omgevingsveiligheid (cluster 2)	28.300	0	0	0	28.300
	Opdracht additionele opdrachten 2022	889.000	191.777	216.476	408.253	480.747

3.2 Programmabegroting na wijziging

Tabel 6 Programmabegroting na wijziging

Totaal laten en baten per programma	Begroting na VJN	Administratieve wijziging	Wijziging NJN	Begroting na wijziging NJN
Toetsing en Vergunningverlening - werkplan	10.132.900	16.600	35.800	10.185.300
Toetsing en Vergunningverlening - additionele opdrachten	809.600	22.700	0	832.300
1. Toetsing en Vergunningverlening	10.942.500	39.300	35.800	11.017.600
Toezicht en Handhaving - werkplan	7.227.500	-16.300	123.700	7.334.900
Toezicht en Handhaving - additionele opdrachten	56.700	0	0	56.700
2. Toezicht en Handhaving	7.284.200	-16.300	123.700	7.391.600
Totaal lasten programma's	18.226.700	23.000	159.500	18.409.200
3. Algemene dekkingsmiddelen	-29.521.000	-27.100	-93.400	-29.641.500
4. Overhead	11.581.900	4.100	-66.100	11.519.900
5. Heffing Vpb	0			0
6. Onvoorzien	46.500			46.500
Saldo van baten en lasten	334.100	0	0	334.100
7. Mutaties reserves	-334.100	0	0	-334.100
Mutatie reserves	-334.100	0	0	-334.100
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

3.3 Realisatie en prognose t/m augustus 2022

Inclusief de wijzigingsvoorstellen uit deze nota wordt op basis van de realisatiecijfers, aangegane verplichtingen en aanvullende opdrachten ultimo augustus 2022 een batig saldo geprognosticeerd van € 102.300 (zie bijlage 6).

In bijlage 6.1 is een toelichting op kostensoort opgenomen.

Tabel 7 Realisatie en prognose t/m augustus 2022

Totaal laten en baten per programma	Begroting na wijziging NJN	Realisatie	Verplichtingen	Totaal	Prognose
Toetsing en Vergunningverlening - werkplan	10.185.300	6.146.165	1.456.377	7.602.542	10.218.900
Toetsing en Vergunningverlening - additionele opdrachten	832.300	178.663	215.854	394.517	400.000
1. Toetsing en Vergunningverlening	11.017.600	6.324.828	1.672.231	7.997.059	10.618.900
Toezicht en Handhaving - werkplan	7.334.900	4.445.843	546.062	4.991.905	7.495.100
Toezicht en Handhaving - additionele opdrachten	56.700	13.096	622	13.718	14.000
2. Toezicht en Handhaving	7.391.600	4.458.939	546.684	5.005.623	7.509.100
Totaal lasten programma's	18.409.200	10.783.767	2.218.915	13.002.682	18.128.000
3. Algemene dekkingsmiddelen	-29.641.500	-29.177.903	-22.479	-29.200.382	-29.188.900
4. Overhead	11.519.900	6.644.811	1.610.560	8.255.371	11.292.700
5. Heffing Vpb	0	0	0	0	0
6. Onvoorzien	46.500	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	334.100	-11.749.326	3.806.996	-7.942.330	231.800
7. Mutaties reserves	-334.100	-334.098	0	-334.098	-334.100
Mutatie reserves	-334.100	-334.098	0	-334.098	-334.100
Gerealiseerd resultaat	0	-12.083.423	3.806.996	-8.276.428	-102.300

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen/risicoparagraaf, financiering, bedrijfsvoering en onderhoud kapitaalgoederen

4.1.1 Weerstandsvermogen/risicoparagraaf

Tabel 7 Stand reserves

Reserves 2022	Beginstand 2022	Stortingen	Onttrekkingen	Eindstand 2022
Algemene Reserve	1.071.386	185.700	0	1.257.086
Rekeningresultaat 2021	0	745.700	745.700	0
Bestemmingsreserve eigen risico WW, ZW en WGA	0	233.324	0	233.324
Totaal	1.071.386	1.164.724	745.700	1.490.410

De Algemene reserve kende eind 2021 een saldo van € 1.071.400. Bij Voorjaarsnota 2022 is besloten een bedrag van € 185.700 aan de Algemene reserve toe te voegen, waardoor de stand ultimo augustus 2022 € 1.257.100 bedraagt.

Voor het identificeren en beheersen van de risico's wordt binnen de ODH gebruik gemaakt van de softwaretool NARIS, gebaseerd op het model Integraal risicomanagement van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement. De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering vormt de basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. De in NARIS uitgevoerde risicosimulatie en het door het NAR geadviseerde zekerheidspercentage van 90% geeft een gewenst weerstandsvermogen weer van afgerond € 1.314.200 (een nadere toelichting is opgenomen in begroting 2023).

De weerstandsratio bedraagt € 1.257.100 / € 1.314.200 = 0,96, waarbij een beoordeling 'matig'.

Bij Voorjaarsnota 2022 heeft het AB besloten een bestemmingsreserve eigen risicodragerschap WW, ZW en WGA in te stellen en daarin een bedrag van € 225.900 te storten bestaand uit:

• Vrijgevallen werkgeverspremie Werkhervattingskas (Whk)	€	184.000
• De op de werknemers ingehouden aanvullende premie WW tot en met 2021	€	41.900
Totaal storting bestemmingsreserve eigen risicodragerschap WW, ZW en WGA	€	225.900

De bij de werknemers ingehouden aanvullende premie WW bedraagt over de maanden januari t/m augustus € 7.400 en is aan de bestemmingsreserve eigen risicodragerschap WW, ZW en WGA toegevoegd. Ultimo augustus 2022 kende de bestemmingsreserve een saldo van € 233.300.

De bestemmingsreserve wordt gevoed door storting van het vrijgevallen premiebedrag Werkhervattingskas (Whk) in de bestemmingsreserve en wordt jaarlijks geïndexeerd met het percentage loonsomstijging. Onttrekking aan de bestemmingsreserve vindt plaats op het moment dat een WW-uitkering, ZW-uitkering of WGA-uitkering is verschuldigd. Het te onttrekken bedrag wordt gestort in een voorziening waaruit de verschuldigde uitkeringen worden gedekt. Jaarlijks wordt (bij het opstellen van de begroting en/of jaarrekening) op basis van de instroom de hoogte van de bestemmingsreserve beoordeeld en zo nodig bijgesteld.

4.1.2 Voorzieningen

Tabel 8 Stand voorziening werkloosheidsuitkeringen

Voorzieningen 2022	Beginstand 2022	Stortingen	Onttrekkingen	Eindstand 2022
Werkloosheidsuitkeringen	178.306	0	11.128	167.178
Totaal	178.306	0	11.128	167.178

Voor de werkloosheidsuitkeringen is de ODH risicodragers. Bij vaststelling van de jaarrekening 2018 is een voorziening werkloosheidsuitkeringen ingesteld van € 324.000. De voorziening dient ter dekking van de (bovenwettelijke en nawettelijke) werkloosheidsuitkering waarop een tweetal medewerkers per 1 januari 2019 recht op heeft. Ultimo augustus 2022 kende de voorziening een saldo van € 167.200.

In de cao SGO is opgenomen dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren mogen sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan.

Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, heeft de commissie BBV geadviseerd hier een voorziening voor te vormen.

Ultimo augustus 2022 ging het om ca. 18.100 uur met een waarde van ca. € 874.000. Doordat deze verlofuren blijvend mogen worden gespaard zal de waarde de komende jaren alleen maar stijgen. Bij jaarrekening 2022 zal aan de hand van de stand per 31-12-2022 worden bekeken om welk bedrag het uiteindelijk gaat en op welke wijze in de dekking zal worden voorzien (rekening houdende met de resultaten van de nacalculatie). Uitgangspunt is dat de deelnemersbijdrage in elk geval niet zal stijgen.

4.1.3 Financiering

Geen wijzigingen.

4.1.4 Bedrijfsvoering

Organisatie

Het doel is een dienst die in staat is doelmatig en doelgericht de huidige en toekomstige taken uit te voeren. Het streven is er op gericht voldoende adequate kennis binnen de dienst beschikbaar te hebben. Incidenteel gevraagde kennis kan 'van de markt' worden betrokken. De strategische personeelsplanning is daarop afgestemd. Doel is een relatief grote harde kern met veel kennis en daaromheen een flexibele schil om incidentele vragen en fluctuaties in de vraag van regulier werk op te kunnen vangen.

Personeel

De ODH heeft ultimo augustus 2022 240,47 fte aan formatie, waarvan 46,64 fte overhead en 193,83 fte primaire capaciteit. Van de primaire capaciteit is 178,15 structureel en 15,68 fte incidenteel.

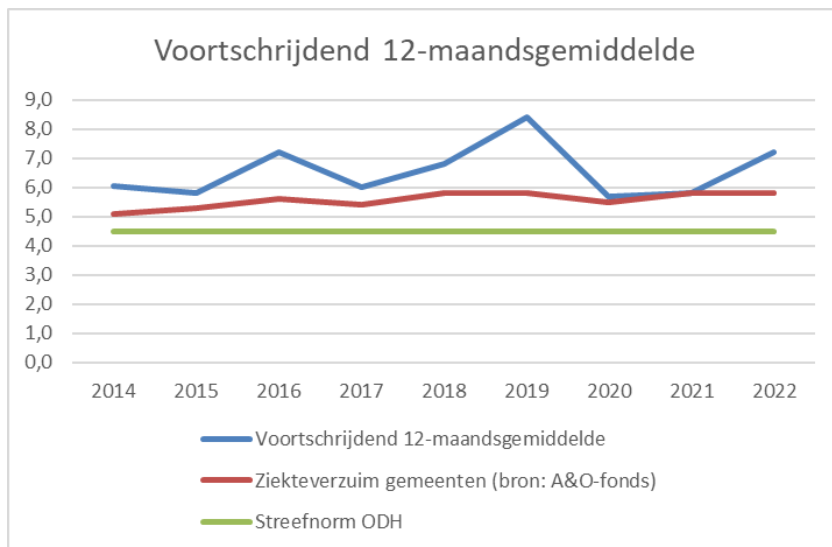
Voor het vraaggestuurde deel van de organisatie (T&V) wordt uitgegaan van een flexibele schil van 10% en voor de overige organisatieonderdelen (T&H en BV) van 5% van de structurele formatie. Gemiddeld is dat 7,2% van 224,79 = 16,1 fte. Het aantal vacatures bedroeg ultimo augustus 2022 22,9 fte, waarvan dus 16,1 fte binnen de flexibele schil passen.

De inspanningen om nieuwe veelal jonge mensen voor het werken bij de dienst te interesseren en aan te trekken heeft ertoe geleid dat het aantal vacatures ultimo augustus 2022 t.o.v. de Voorjaarsnota 2022 is gedaald met 3,4 fte. Door de krapte op de arbeidsmarkt blijft het moeilijk om goede medewerkers aan te trekken.

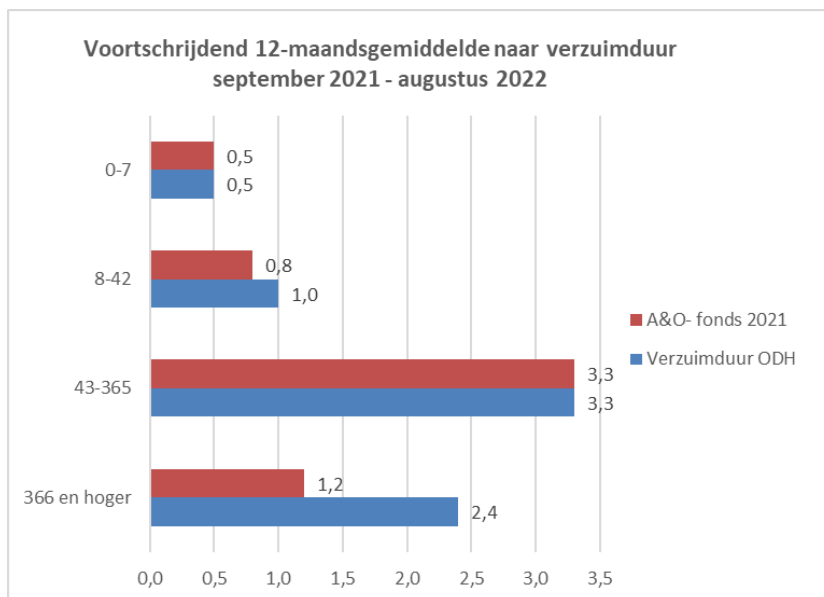
De stijging van het verzuim vanaf december 2021 met een piek in februari 2022 van 9,43% (veroorzaakt door de omikronvariant van het coronavirus gevolgd door een griepvirus) is vanaf maart 2022 afgenomen tot 5,50% in augustus. Dit komt overeen met de landelijke trend. Het voortschrijdend gemiddelde over de afgelopen twaalf maanden (periode september 2021 – augustus 2022) bedraagt 7,20%.

In grafiek 1 is het verloop van het ziekteverzuim weergegeven over de periode 2014 t/m 2022. In grafiek 2 is het voortschrijdend 12-maandsgemiddelde weergegeven naar verzuimduur over de periode september 2021 t/m augustus 2022.

Grafiek 1 Verzuimcijfers op basis van 12-maandsgemiddelde

Grafiek 2 Voortschrijdend 12-maandsgemiddelde naar verzuimduur september 2021 t/m augustus 2022

Informatisering, automatisering en informatiebeveiliging

In het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel is een samenwerkingsopgave neergelegd waarin een schets wordt gemaakt van de informatiehuishouding en digitalisering bij omgevingsdiensten. Voor de dienst is een sterke informatiepositie van groot belang om haar positie als autoriteit te behouden en te versterken. Elke dienst kent de uitdaging om succesvol de data 'op orde' te krijgen en te houden als basis voor informatie om die vervolgens deze te verwerken en te gebruiken in een goed uitvoeringsproces op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering. Er wordt zowel binnen Zuid-Holland als landelijk stappen gezet en nauw samengewerkt om stappen te zetten en te investeren in een verbetering van de digitale informatiehuishouding.

De druk op de informatievoorziening is groot mede vanwege alle voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet, de verdere implementatie van het DMS/RMA (Alfresco/OpenSatisfaction) en de doorontwikkeling van het VTH-zaaksysteem (OpenWave), informatiebeveiliging, aanbestedingen en verdergaande digitalisering van werkprocessen en het introduceren van een elektronische handtekening. Daarnaast stelt de invoering van de Wet open overheid (Woo) eisen aan het actief openbaar maken van stukken. Alle ontwikkelingen hebben gevolgen voor de samenstelling van de personele capaciteit bij met name het team informatievoorziening maar ook bij de kwaliteitsteams van de primaire afdelingen.

In de eerste acht maanden van 2022 is één beveiligingsincident geconstateerd. Er is een melding gedaan aan de Autoriteit Persoonsgegevens van een datalek omdat er persoonsgegevens stonden in een gepubliceerd besluit. Dit is spoedig recht getrokken.

Inkoop en aanbesteding

De aanbesteding van de accountantsdiensten is in juli afgerond, waarbij de opdracht is gegund aan PricewaterhouseCoopers Accountants. Voorts is een aanbestedingsprocedure thuiswerkplek afgerond, waarbij de opdracht is gegund aan Health2Work. De aanbestedingsprocedure Integraal beheer ICT-landschap loopt nog, terwijl is gestart met de aanbesteding van het wagenpark (lease auto's).

4.1.5 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen heeft tot doel te laten zien hoe de ODH de instandhouding van de kapitaalgoederenvoorraad waarborgt. De kapitaalgoederen van de ODH bestaan uit twee onderdelen: investeringen in ICT en investeringen in huisvesting/inventaris. De kapitaallasten en onderhoudskosten van deze investeringen zijn opgenomen in de exploitatie.

Voor investeringen in ICT is een krediet van in totaal € 2.652.400 beschikbaar gesteld, waarvan ultimo augustus 2022 nog een bedrag beschikbaar is van € 513.200. Bij Voorjaarsnota 2022 is in aanvulling hierop een nieuw investeringskrediet voor de vervanging van IT-hardware beschikbaar gesteld van € 2.000.000.

Voor huisvesting en inventaris is een krediet van in totaal € 471.700 beschikbaar gesteld (bestaande uit € 386.900 huisvesting en inventaris en € 84.800 gereedschappen). Het krediet was ultimo augustus 2022 volledig besteed. Bij Voorjaarsnota 2022 is een nieuw krediet huisvesting en inventaris beschikbaar gesteld van € 500.000 voor vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen (waaronder audiovisuele apparatuur als gevolg van de invoering van het 'hybride' werken).

In tabel 9 is een overzicht opgenomen van de uitputting ultimo augustus 2022.

Tabel 9 Overzicht krediet ICT en huisvesting/inventaris

Materiële vaste activa	Nummer	Krediet	Uitgaven t/m 2021	Realisatie 2022	Verplichtingen 2022	Totaal 2022	Restantkrediet
Vervangingsinvestering ICT	32000002	1.405.000	1.173.270	214.055	17.663	1.404.988	12
Vervangingsinvestering DMS/RMA (OpenSatisfaction)	32000001	661.100	661.144	0	0	661.144	-44
Vervangingsinvestering VTH (OpenWave)	32000003	73.100	55.226	16.085	1.760	73.071	29
Restant vervangingskrediet ICT	32000002	513.200	0	0	0	0	513.200
Vervangingskrediet ICT nieuw	32000005	2.000.000	0	0	0	0	2.000.000
Totaal ICT krediet		4.652.400	1.889.640	230.140	19.423	2.139.203	2.513.197
Huisvesting en inventaris oud	31000000	386.900	375.794	11.106	0	386.900	0
Huisvesting en inventaris nieuw	31000001	500.000	0	26.700	0	26.700	473.300
Inrichting thuiswerkplek	31000002	0	0	0	0	0	0
Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	33000000	84.800	84.797	0	0	84.797	3
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris		971.700	460.591	37.806	0	498.397	473.303
Totaal		5.624.100	2.350.231	267.946	19.423	2.637.600	2.986.500

5 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 9 november 2022;

BESLUIT:

1. In te stemmen met de wijzigingen voortvloeiende uit de Najaarsnota 2022 (zoals vermeld in paragraaf 3.1.2).

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 30 november 2022.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. C. van der Kamp

Msc. M.R. Ferwerda

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

6 Bijlagen

6.1 Exploitatieoverzicht

Tabel 10 Exploitatieoverzicht

Hoofdkostensoort	Begroting na VJN	Administratieve wijziging t/m NJN	NJN 2022	Begroting na NJN	Realisatie	Verplichtingen	Totaal	Prognose
Personeelslasten	25.168.600	300	93.400	25.262.300	15.069.386	3.206.409	18.275.794	25.202.700
Kapitaallasten	331.300	0	0	331.300	331.315	0	331.315	331.300
Materiële kosten	4.308.700	26.800	0	4.335.500	2.027.877	623.066	2.650.943	3.886.700
Onvoorzien	46.500	0	0	46.500	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	29.855.100	27.100	93.400	29.975.600	17.428.578	3.829.475	21.258.052	29.420.700
Deelnemersbijdragen	-28.437.300	-4.400	0	-28.441.700	-28.463.772	22.305	-28.441.467	-28.441.700
Overige opbrengsten	-217.400	0	-93.400	-310.800	-332.119	0	-332.119	-333.200
Aditionele projecten	-866.300	-22.700	0	-889.000	-382.012	-44.784	-426.797	-414.000
TOTAAL BATEN	-29.521.000	-27.100	-93.400	-29.641.500	-29.177.903	-22.479	-29.200.382	-29.188.900
SALDO LASTEN EN BATEN	334.100	0	0	334.100	-11.749.326	3.806.996	-7.942.330	231.800
Mutaties reserves	-334.100	0	0	-334.100	-334.098	0	-334.098	-334.100
TOTAAL RESULTAAT	0	0	0	0	-12.083.423	3.806.996	-8.276.428	-102.300

Lasten

1. Personeelslasten

De post personeel bestaat uit de salariskosten van het eigen personeel, de inhuur van derden, opleidingskosten en algemene personeelskosten. De algemene personeelskosten bestaan uit o.a. de kosten voor woon-werkverkeer, overwerk, wachtdienstvergoedingen, kosten BHV, kosten arbodienst, kosten personeelsvereniging en kosten ondernemingsraad. De toevoegingen als gevolg van intensivering betreffen het personele deel van de opdracht; de overhead wordt verantwoord onder de materiële kosten.

De post personeelslasten is ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022 van € 25.168.600 met € 93.700 gestegen naar € 25.262.300:

• Intensivering werkplan Den Haag grondstoffenproject ZKD-terrein	€	18.000
• Aanpassing werkplan Zoetermeer, Rijswijk en Westland toezicht Label C en EPBDIII	€	-/- 17.700
• Inhuur i.v.m. uitkeringen UWV (ziekte en zwangerschappen)	€	93.400
Totaal stijging personeelskosten	€	93.700

De post personeelslasten is als volgt verdeeld:

• Salariskosten	€	18.018.500
• Inhuur derden/inkoop diensten (inclusief inhuur ICT)	€	6.313.100
• Opleidingskosten	€	474.700
• Algemene personeelskosten	€	456.000
Totaal personeelskosten	€	25.262.300

2. Kapitaallasten

Geen wijzigingen.

3. Materiële kosten

De post materiële kosten bestaat uit de huisvestingskosten, ICT-kosten, vervoerskosten (wagenpark), diverse bedrijfskosten (o.a. abonnementen, lidmaatschappen en contributies, kantoorbenodigdheden, communicatie- en publicatiekosten, accountantskosten en verzekeringen) en materiële productiekosten (o.a. kosten van onderzoek, bezwaar- en beroep, communicatie- en publicatiekosten en werkmateriaal). De kosten van additionele opdrachten worden eveneens tot de materiële kosten gerekend.

De toevoegingen als gevolg van intensiveringen betreffen het materiële deel (overhead) van de opdracht; de personele deel wordt onder personeelslasten verantwoord.

De materiële kosten zijn ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022 met € 26.800 gestegen van € 4.308.700 naar € 4.335.500:

• Intensivering werkplan Den Haag grondstoffenproject ZKD-terrein	€	8.500
• Aanpassing werkplan Zoetermeer, Rijswijk en Westland toezicht Label C en EPBDIII	€	-/- 4.400
• Additionele opdrachten	€	<u>22.700</u>
Totaal stijging materiële kosten	€	26.800

De post materiële kosten is als volgt verdeeld:

• Huisvesting	€	769.000
• ICT	€	1.175.200
• Vervoerskosten	€	125.400
• Diverse bedrijfskosten	€	882.000
• Materiële productiekosten	€	494.900
• Additionele opdrachten	€	<u>889.000</u>
Totaal materiële kosten	€	4.335.500

4. Onvoorzien

De post onvoorzien van € 46.500 is niet gewijzigd.

Baten

5. Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdrage stijgt ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022 met € 28.437.300 met € 4.400 naar € 28.441.700:

• Intensivering werkplan Den Haag grondstoffenproject ZKD-terrein	€	26.500
• Aanpassen werkplan Zoetermeer, Rijswijk en Westland toezicht Label C en EPBDIII	€	-/- 22.100
Totaal stijging deelnemersbijdrage (zie 3.2.1 onder 7)	€	<u>4.400</u>

6. Overige opbrengsten

De overige opbrengsten stijgen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022 met € 93.400:

• Opbrengsten ziektewetuitkering WAZO en ZW	€	<u>93.400</u>
Totaal overige opbrengsten	€	93.400

7. Additionele projecten/opdrachten

De additionele projecten zijn ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022 met € 22.700 gestegen.

De provincie Zuid-Holland heeft opdracht gegeven voor het opstellen van een plan van aanpak gebiedsgenese voor de gemeente Westland. Voor het project is bedrag beschikbaar van € 29.800. Van dit bedrag wordt € 7.100 gedekt uit het werkplan Spoed en Nazorg, zodat voor de ODH die als opdrachtnemer fungeert per saldo een opdracht resteert van € 22.700. De gemeente Westland draagt in het opstellen ervan een bedrag van € 7.500 bij en de provincie Zuid-Holland € 15.200.

Voor een overzicht van de additionele projecten/opdrachten wordt verwezen naar tabel 5.

8. Mutatie reserves

Geen wijzigingen.

6.2 Output T&V eerste acht maanden 2022

6.2.1 Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) T&V

1. Tijdigheid

Een indicator tijdigheid van de taakuitvoering is ODH-breed uitgewerkt voor de procedures waarvoor wettelijk vastgestelde termijnen gelden. Hierbij is onderscheid gemaakt in reguliere en uitgebreide procedures. Voor deze indicator geldt geen vastgestelde norm.

Tabel 11 Overzicht tijdigheid uitgevoerde zaken in de maanden januari t/m augustus 2022

ODH Regulier		2022		
PDC Code	Zaaktypenaam	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig
R10.1	Ontbrandingstoestemming vuurwerkbesluit	5	5	100%
R10.2	Vuurwerkverkoopvergunning (APV)	3	1	33%
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	1	1	100%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag BUS	114	110	96%
Eindtotaal		123	117	95%

ODH Uitgebreid		2022		
PDC Code	Zaaktypenaam	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig
R01.1 - R02.1	Omgevingsvergunning	35	23	66%
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	7	7	100%
R13.1	Beschikking op saneringsplan	24	22	92%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag	20	20	100%
R16.1	Vergunning Ontgrondingswet	1	0	0%
R19.1	Vergunning Waterwet	28	18	64%
R20.1	Ontheffing grondwaterbeschermingsgebied	17	14	82%
Eindtotaal		132	104	79%

NB. Voor zowel reguliere als uitgebreide procedures zijn de producten voor de natuurbeschermingswet buiten beschouwing gelaten omdat daarvoor in 2022 bijzondere omstandigheden buiten de invloedssfeer van de ODH aan de orde zijn waardoor tijdig afhandelen onmogelijk was (onder andere vanwege de specifieke problematiek rond stikstof en soortenbescherming).

Uit het overzicht blijkt dat de tijdigheid voor reguliere procedures hoger scoren dan de uitgebreide procedures. Deze score is ook hoger dan voorgaande jaren. Bij de uitgebreide procedures blijkt dat de tijdigheid onder druk staat door de afhandeling van het grote aantal (provinciale) Waterwetaanvragen. De tijdigheid voor omgevingsvergunningen scoort lager omdat hiervoor geldt dat in een belangrijk aantal gevallen het zorgen dat de aanvraag compleet, volledig en op voldoende niveau is meer tijd vraagt dan binnen de procedure beschikbaar is.

Voor de niet in de tabellen opgenomen producten geldt of geen termijn of een servicetermijn, zoals voor toetsing en advisering als onderdeel van een Wabo procedure. In het zaakstelsel worden de producten per soort geregistreerd (bijvoorbeeld als "toets" of "advies") zonder een nadere onderscheid op basis van de behandelingstermijnen.

2. Bezwaar- en beroepszaken

Het totaal aan bezwaar- en beroepszaken levert het navolgende overzicht. Het betreft voor het overgrote deel (82%) provinciale dossiers, waarvan het overgrote deel op het gebied van de Groene wetgeving. De twee gegronde bezwaarzaken hebben betrekking op het provinciale (groene) werkveld beheer en schadebestrijding. De twee gegronde beroepszaken hebben betrekking op een provinciale (groen) stikstofdossier en een gemeentelijk vuurwerkverkoopdossier. De deels gegronde bezwaarzaak heeft betrekking op een gemeentelijke maatwerkdossier.

Tabel 12 Overzicht bezwaar- en beroepszaken in de maanden januari t/m augustus 2022

Programma T&V	2022		
	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Ongegrond	4	2	
Deels gegrond, deels ongegrond	1		
Gegrond	2	2	
Ingetrokken	7	4	
Totaal	14	8	0

6.2.2 Raming en realisatie uitgevoerde taken T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie	
			Aantal	Uren	Aantal	Uren
Milieu-inrichtingen						
Oprichtingsvergunning niet-complex	R01.1	75	7	525	6	656
Oprichtingsvergunning complex	R01.1	150	1	150		230
Revisievergunning	R01.2	200	8	1.600	4	238
Veranderingsvergunning niet-complex	R01.3	100	6	600	7	318
Veranderingsvergunning complex	R01.3	300	0	0	4	154
Milieuneutrale veranderingsvergunning	R01.4	36	15	540	8	778
Omgevingsvergunning BRIKS	R27.1	60	3	180	4	320
Regie Briks			0	350		45
Intrekingsbesluit Wm	R01.6/R01.7	32	2	64	3	34
Geactualiseerde vergunning	R01.8	120	38	4.560	5	1.733
Actualisatietoets vergunningen	R07.1		0	455	1	64
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (Wm)	R02.1/R02.2	28	4	112	2	289
Behandeling melding activiteitenbesluit	R03.1	10	573	5.730	311	3.761
Behandeling melding indirecte lozing/Blbi	R09.1/R18.1	12	121	1.452	103	1.469
Maatwerkvoorschrift Wm / indirecte lozing	R04.1/R04.2	24	109	2.616	60	1.512
Gelijkwaardigheidsbesluit	R05.1		0	100		
Besluit verplichting Activiteitenbesluit	R06.1/R06.2/R06.3	12	0	0		
Behandeling sloopmelding zonder asbest	R28.1	8	2	16	15	48
Behandeling eenvoudige asbestmelding (sloop)	R28.1	0,75	3.543	2.657	1.529	1.928
Behandeling reguliere asbestmelding (sloop)	R28.1	2,00	1.136	2.272	663	1.462
Behandeling kennisgeving mobiele puinbreker	R08.2	6	22	132	19	114
Vuurwerkontbrandingstoestemming	R10.1	36	20	720	6	214
Behandeling vuurwerk melding	R11.1/R11.2	16	27	432	28	409
Verlening vuurwerkverkoopvergunningen	R10.2	16	25	400	3	318
Bijzondere toestemming laden en lossen vuurwerk	R10.3	6	10	60		
Toetsing en advies Wm	R03.1/A01.5	12	230	2.760	235	2.675
Toetsing en advies asbest	R03.1/A01.5	6	1	6	311	522
Vooroverleg Wm	A03.1	40	24	960	8	607
Vooroverleg asbestmelding (sloop)	A03.1	12	0	0	1	
Beheer milieu-informatie inrichtingen	D11.1		0	0		1
Administratieve handhaving Wm	H01.1	8	0	0		
Totaal Milieu-inrichtingen			5.927	29.449	3.336	19.899

Vervolg T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie	
			Aantal	Uren	Aantal	Uren
Bodembescherming en -kwaliteit						
Beschikking bodemsanering	R13.1	16	205	3.280	180	2.111
Behandeling melding wijziging saneringsplan	R13.1	6	6	36		2
Behandeling BUS-melding	R14.1	10	220	2.200	155	1.491
Behandeling melding Besluit bodemkwaliteit	R15.1/R15.2	4	715	2.860	431	1.551
Toetsing bodem	T08.1/A01.5	6	1.585	9.510	956	6.326
Coördinatie bodemsanering	D03.1		0	1.080		793
Advies bodem	A01.5	6	371	2.226	211	937
Vergunning ontgronding niet-complex	R16.1	60	2	120	3	357
Vergunning ontgronding complex	R16.1	175	1	175		34
Toetsing ontgronding (vrijstelling/advies)	A01.5	12	12	144	12	175
Advies ontgronding	A01.5	12	3	36	3	39
Vergunning grondwateronttrekking en -opslag	R19.1	60	145	8.700	33	2.151
Intrekkingsbesluit grondwateronttrekking en opslag	R19.1	16	10	160	5	100
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets bodemenergie	R02.3	24	6	144	6	50
Behandeling melding Blbi-bodemenergie	R18.1	12	101	1.212	89	894
Maatwerkvoorschrift Blbi-bodemenergie	R04.1/R04.2	32	0	0		
Advies WKO	A01.5	12	31	372	16	247
Toetsing WKO	A01.5	32	5	160		
Advies Mijnbouw wet	A01.5	32	30	960	27	1.123
Informatie-ontsluiting Landelijk grondwaterregister	D11.1		0	1.500		1.462
Ontheffing PMV	R20.1	40	45	1.800	18	715
Melding PMV	R20.1	8	75	600	47	371
Toetsing PMV Wabo	A01.5	12	10	120	3	138
Advies PMV	A01.5	12	103	1.236	84	1.083
Vooroverleg water/ontgronding/Pmv	A03.1	32	85	2.720	66	3.308
Vooroverleg bodem	A03.1	16	22	352	13	189
Administratieve handhaving Wbb	H01.1	6	171	1.026	196	320
Implementatie regelgeving/beleid Bodem			0	25		
Implementatie regelgeving/beleid Ontgronding/(grond)water/PMV			0	100		
Totaal Bodembescherming en -kwaliteit			3.959	42.854	2.554	25.967

Vervolg T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie	
			Aantal	Uren	Aantal	Uren
Natuurbescherming						
Advies Natura 2000	A01.5	12	225	2.700	90	468
Advies Beheer en schadebestrijding (BS)	A01.5	40	3	120		32
Advies Soortenbescherming (SB)	A01.5	12	60	720	50	508
Advies Houtopstanden (HO)	A01.5	12	2	24		
Advies Natuurschoonwet (NS)	A01.5	8	30	240	23	100
Bestuurlijk rechtsoordeel Natura 2000	R24.1	24	2	48	7	124
Bestuurlijk rechtsoordeel SB	R24.1	12	2	24	1	24
Bestuurlijk rechtsoordeel HO	R24.1	12	0	0		
Toetsing Natura 2000	A01.5	12	25	300	64	629
Toetsing Faunabeheerplan	A01.5	24	0	0		
Toetsing Beheerplan Natura 2000	A01.5	20	0	0		
Toetsing BS	A01.5	24	0	0		
Toetsing SB	A01.5	12	25	300	24	325
Opdracht BS	R21.1	40	5	200	1	23
Ontheffing BS	R21.2	40	15	600	8	780
Ontheffing SB niet-complex	R21.2	50	165	8.250	124	6.350
Ontheffing SB complex	R21.2	60	145	8.700	39	3.298
Ontheffing SB Onderzoek/Onderwijs	R21.2	32	1	32		60
Ontheffing SB uitzetten of herinvoeren	R21.2	20	0	0		
Ontheffing SB vangen of onder zich hebben	R21.2	24	0	0	1	132
Ontheffing SB tijdelijke natuur	R21.2	20	0	0		
Ontheffing HO meldingsplicht	R21.2	20	0	0		
Ontheffing HO herplantplicht (compensatie)	R21.2	24	2	48	2	104
Ontheffing HO realisatietermijn herplant	R21.2	10	2	20	2	22
Ontheffing HO vervangen niet aangeslagen herplant	R21.2	12	0	0		
Vergunning Wnb Natura 2000 niet complex	R22.1	24	205	4.920	35	1.255
Vergunning Wnb Natura 2000 complex	R22.1	60	2	120	1	159
Intrekken vergunning Wnb Natura 2000	R22.1	20	2	40	2	63
Melding HO	R03.1		0	200		91
VVGB Natura 2000 niet complex	R23.1	24	13	312	3	25
VVGB Natura 2000 complex	R23.1	60	2	120	6	195
VVGB SB niet-complex	R23.1	40	6	240	2	68
VVGB SB complex	R23.1	60	1	60		14
Informatie-ontsluiting - Monitoring Groen/Ecologie			0	0		1.131
Vooroverleg Natura 2000	A03.1	16	125	2.000	17	626
Vooroverleg BS	A03.1	24	2	48		
Vooroverleg SB	A03.1	16	75	1.200	40	2.653
Vooroverleg Wnb			0	0	6	166
Implementatie natuurbescherming en beheerplannen			0	5.130		4.650
Totaal Natuurbescherming			1.142	36.716	548	24.075

Vervolg T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie	
			Aantal	Uren	Aantal	Uren
Geluid, Lucht, EV						
Samengesteld advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	20	48	960	34	676
Samengestelde toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	16	33	528	22	507
Enkelvoudig advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	16	116	1.856	69	790
Enkelvoudige toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	16	430	6.880	349	4.230
Enkelvoudig advies geluid evenementen	A01.5	8	7	56	17	167
Enkelvoudig advies geluid APV	A01.5	5	100	500	43	461
Zonebeheer industrielaawaai	D04.1		0	575		213
Beschikkingen hogere waarde	R25.1	24	33	792	23	682
Ontheffing Route Gevaarlijke Stoffen	R12.1	16	5	80	3	29
Beheer monitoringstool (luchtkwaliteit)	D08.1		0	25		91
Advies milieu quickscan	A01.5	12	10	120		6
Advies/toetsing MER	A04.1/A04.2	24	7	168	8	330
Toetsing onderzoek MER-beoordeling	A04.3	50	53	2.650	28	1.392
Vooroverleg Milieu en RO	A03.1	50	1	50	1	137
Inpassing bedrijf	D04.3	10	1	10		
Totaal Geluid, Lucht, EV			844	15.250	597	9.711
Overige taken						
Advies/ondersteuning OG en Beleidsafdeling OG (diverse werkvelden)	A01.3		0	1.995		1.463
Relatiebeheer	D14.1		0	760		166
Deelname crisisorganisatie	D16.1		0	195		
Behandeling Wob-verzoek	D15.1	40	7	280	11	640
Bezwaar en Beroep	J0.01 t/m J02.4	60	49	2.940	22	2.320
Helpdesk loket / informatie-ontsluiting	D09.1		0	9.275		4.907
Planning & Control, Datakwaliteit	D24.1		0	4.200		2.828
Vorbereiding Omgevingswet			0	5.000		8.403
Versterking Omgevingsveiligheid cluster 4			0	456		
Gevelsanering woningen Wassenaar			0	240		
Progr. aanpak ZZS, Afval en Circulaire Economie			0	227		
Netwerk nieuwe energie			0	107		
Project grondstoffen ZKD-terrein Den Haag			0	230		
Specifieke Projecten en/of niet benoemde taken (diversen)			0	250		420
Totaal Overige taken			56	26.155	33	21.147
Afrondingsverschil			0	0		1
Totaal			11.928	150.424	7.068	100.800

6.3 Output T&H eerste acht maanden 2022

Taak/Product	Onderdeel hoofdzak	Plan- matig	Cate- gorie	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie		KPI's	
					Aantal	Uren	Aantal	Uren	% naleving na 1e controle	Handhavingsverzoek bezwaar en beroep
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)										
T01.5 Integrale controle	Wm-regulier integraal	ja	1	8	0	0	118	959	93%	
		ja	2	13	827	10.751	285	3.656	70%	
		ja	3	17	230	3.910	80	1.584	36%	
		ja	4	23	168	3.864	94	1.830	70%	
		ja	4	67	19	1.273				
		ja	pzh	12	0	0	124	1.252	99%	
		nee	1	8	0	0	8	70	75%	
		nee	2	13	0	0	38	407	26%	
		nee	3	17	0	0	13	144	77%	
		nee	4	23	0	0	2	29	50%	
		nee	4	67	0	0	30	298	93%	
		nee	pzh	12	187	2.244				
		Gestapeld toezicht	ja	13	325	4.225	143	2.268	38%	
		nee	13	70	910	74	676	57%		
T01.6 Opleveringscontrole	Opleveringscontrole	nee	15	28	420	4	77	75%		
T03.1 Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven	nee	9	330	2.970	151	1.390	89%		
T01.4 Deelcontrole	Asbest	nee	5	248	1.240	124	1.136	65%		
	Assimilatie	nee	9	20	180	17	140	65%		
	Energie/duurzaamheid	ja	14	16	224	23	368	65%		
	Externe veiligheid	nee	5	0	0	1	15	100%		
	Grondwater onttrekking	ja	12	20	240	7	93	86%		
	Indirecte lozingen	ja	12	7	84	7	34	71%		
	Meten/Verificatie	nee	10	2	20		1			
	Nazorg stortplaatsen	ja	32	14	448	2	87	100%		
	Thema controle Afvalstoffen	ja	9	0	0		1			
	Thema controle Datakwaliteit	ja	9	231	2.079	145	1.043	68%		
	Thema controle Duurzaamheid	ja	9	0	0	47	447	91%		
	Thema controle Opslag stoffen	ja	9	102	918	64	497	66%		
	Thema controle Propaan	ja	9	0	0	2	8	0%		
	Thema controle Stookinstallaties	ja	9	24	216	9	94	89%		
	Vuurwerkopslag	ja	11	219	2.409	140	813	99%		
	WKO-afdichting	nee	7	5	35	4	36	100%		
	WKO-boorcontrole	nee	14	20	280	14	174	93%		
WKO-gesloten	nee	11	39	429	28	299	96%			
WKO-regulier	ja	13	150	1.950	67	831	91%			
WKO-Start-Up	nee	16	20	320	15	198	67%			
T01.1 Administratieve controle	Administratief toezicht	ja	7	76	532	124	354	3%		
		nee	8	16	128	14	130	67%		
	Administratief informatieplicht	ja	2	150	300	71	293	66%		
	Administratief beoordeling E-loket	nee	4	1.107	4.428	151	749	100%		
	Administratief asbest	nee	3	141	423	60	208	38%		
Totaal Toezicht - Controle Inrichting (preventief)					4.821	47.540	2.300	22.689		
Toezicht - Overig										
T05.1 Beoordeling rapportage verplichting	Programma van eisen upd	nee		12	13	156	4	40	100%	
	Nattekoeltoren	nee		10	53	530	11	153	82%	
	WKO-administratief	nee		7	580	4.060	514	3.424	85%	
T05.2 Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-PRTR	ja		17	18	306	18	212	100%	
T04.1 Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker	nee		12	13	156	18	169	100%	
T04.2 Controle vuurwerkevenement	Vuurwerkevenement	nee		20	60	1.200	27	514	100%	
T03.3 Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle PMV	nee		10	24	240	2	31	100%	
Totaal Toezicht - Overig					761	6.648	594	4.543		
Overlast										
T06.1 Klachtbehandeling milieu	Afval	nee		2				0		
	Geluid	nee		2				1.296		
	Geur	nee		2				307		
	Licht	nee		2	2.010	4.020		59	2.102	
	Opslag	nee		2				1		
	Verontreiniging	nee		2				29		
	Overig	nee		2				48		
T07.1 Behandeling voorvalmelding	Ongewoon voorval	nee		2	93	186	97	275		
H05.1 Besluit op handhavingsverzoek		nee		35	18	630	7	255		5 afgewezen
										1 toegekend 1 ingetrokken
T01.2 Aspectcontrole	Handhavingsverzoek	nee		9	11	99	11	202	100%	
	Melding overlast (klacht)	nee		10	1.035	10.350	996	8.721	21%	
	Ongewoon voorval	nee		10	80	800	55	544	40%	
	Ongewoon voorval - asbest	nee		10	5	50	16	206	0%	
T12.1 Controle geluidhinder	Evenementen	nee		20	67	1.340	38	782	100%	
T12.1 Controle geluidhinder	Overig	nee		15	5	75	2	87		
Totaal Overlast					3.324	17.550	2.962	13.174		

Vervolg T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzak	Plan- matig	Cate- gorie	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie		% naleving na 1e controle	KPI's Handhavingsverzoek bezwaa en beroep
					Aantal	Uren	Aantal	Uren		
Bodembescherming en -kwaliteit										
T09.1 Controle bodemsanering Wbb	Bodemsanering ernstig	nee		18	145	2.610	72	1.411	96%	
	Bodemsanering niet ernstig	nee		18	35	630	23	433	96%	
	Nazorglocatie actief	nee		35	0	0				
	Nazorglocatie passief	nee		15	16	240	4	130	100%	
T09.2 Controle bodemsanering niet-Wbb	Herstelplicht Wm	nee		13	21	273	7	101	100%	
	Tanksaneringen ondergronds	nee		13	32	416	18	274	94%	
T09.4 Controle toepassing grond- en bouwstoffen	Besluit Bodemkwaliteit	nee		14	170	2.380	83	1.306	82%	
T09.5 Controle ontgrondingen	Ontgrondingen	nee		11	1	11				
T09.6 Controle lozen buiten inrichting	Lozingen buiten inrichting	nee		12	12	144	8	93	75%	
T10.1 Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming	nee		14	11	154	7	163	100%	
Totaal Bodembescherming en -kwaliteit					443	6.858	222	3.911		
Bouw en gebruik										
T13.1 Controle BRKS	BRKS (toezicht)	nee		35	5	175	3	125	100%	
T14.1 Controle brandveilig gebruik	Brandveilig gebruik	nee		25	6	150	4	107	100%	
Totaal Bouw en gebruik					11	325	7	232		
Toezicht - Controle Inrichting (repressief)										
T02.3 Hercontrole	Asbest	nee		5	45	225	36	177		
	Assimilatie	nee		7	2	14		5		
	Besluit Bodemkwaliteit	nee		8	2	16				
	Bodemsanering ernstig	nee		11	7	77	5	35		
	Bodemsanering niet ernstig	nee		9	1	9	2	23		
	Brandveilig gebruik	nee		6	0	0		1		
	Energie/duurzaamheid	nee		7	6	42	21	183		
	E-PRTR	nee		8	2	16				
	Gestapeld toezicht	nee		7	208	1.456	111	809		
	Grondwater onttrekking	nee		8	0	0	2	21		
	Herstelplicht Wm	nee		9	0	0	2	11		
	Indirecte lozingen	nee		7	2	14				
	Inventarisatie bedrijven	nee		7	107	749	23	151		
	Melding overlast (klacht)	nee		8	107	856	61	409		
	Meten/Verificatie	nee		9	0	0	1	7		
	Nattekoeltorens	nee		6	0	0	3	17		
	Nazorg storpplaatsen	nee		7	0	0		21		
	Ongewoon voorval	nee		6	1	6	9	43		
	Opleveringscontrole	nee		6	0	0	3	28		
	Programma van eisen opd	nee		7	0	0	1	5		
	Tanksaneringen ondergronds	nee		6	2	12	2	28		
	Thema controle Afvalwater	nee		6			5	28		
	Thema controle Opslag stoffen	nee		6			3	18		
	Thema controle Propaan	nee		6	75	450	5	38		
	Thema controle Datakwaliteit	nee		6			52	258		
	Vuurwerkopslag	nee		6	16	96	5	37		
	WKO-administratief	nee		5	100	500	60	353		
	WKO-afdichting	nee		4	1	4				
	WKO-boorcontrole	nee		4	3	12	1	8		
	WKO-gesloten	nee		5	1	5	2	12		
	WKO-regulier	nee		7	50	350	12	88		
	WKO-Start-Up	nee		7	8	56	5	47		
	Wm-regulier integraal	nee	1	6	0	0	9	39		
		nee	2	7	172	1.204	129	841		
		nee	3	8	49	392	70	496		
		nee	4	10	47	470	37	399		
		nee	6	0	0	0	5	24		
T02.1 Administratieve controle repressief	Administratief toezicht	nee		5	27	135	130	527		
	Administratief toezicht asbest	nee		3	55	165	25	116		
	Administratief toezicht informatieplicht	nee		5	17	85	158	1.065		
T02.4 Sanctiecontrole	Administratief toezicht	nee		6	4	24	9	56		
	Administratief asbest	nee		3	27	81	25	137		
	Administratief informatieplicht	nee		4	15	60	9	44		
	Asbest	nee		5	9	45	11	88		
	Assimilatie	nee		7	14	98	6	71		
	Besluit Bodemkwaliteit	nee		6	0	0	1	3		
	Bodemsanering ernstig	nee		10	2	20	2	18		
	Bodemsanering niet ernstig	nee		6	0	0		11		
	Brandveilig gebruik	nee		4	0	0		24		
	BRKS (toezicht)	nee		4	0	0		5		
	Energie/duurzaamheid	nee		7	0	0	2	12		
	E-PRTR	nee		4	1	4				
	Externe veiligheid	nee		6	0	0	1	7		
	Gestapeld toezicht	nee		7	77	539	35	266		
	Herstelplicht Wm	nee		6	2	12				
	Indirecte lozingen	nee		6	0	0	1	6		
	Inventarisatie bedrijven	nee		6	15	90	9	71		
	Melding overlast (klacht)	nee		7	93	651	70	468		
	Meten/Verificatie	nee		6	0	0	4	40		
	Nattekoeltorens	nee		6	0	0	4	31		
	Ongewoon voorval	nee		6	0	0	3	31		
	Opleveringscontrole	nee		6	1	6	2	23		

Vervolg T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzak	Plan- matig	Cate- gorie	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie		KPI's
					Aantal	Uren	Aantal	Uren	
	Thema controle Afvalwater	nee		6			3	17	
	Thema controle Opslag stoffen	nee		6			1	9	
	Thema controle Propaan	nee		6	31	186	3	22	
	Thema controle Stookinstallaties	nee		6			4	36	
	Thema controle Datakwaliteit			6			16	76	
	Vuurwerkopslag	nee		6	3	18	7	47	
	WKO-administratief	nee		6	10	60	9	68	
	WKO-afdichting	nee		7	0	0			
	WKO-boorcontrole	nee		7	0	0			
	WKO-gesloten	nee		6	0	0	1	7	
	WKO-regulier	nee		7	8	56	5	41	
	WKO-Start-Up	nee		7	1	7		3	
	Wm-regulier	nee		8	76	608	76	627	
Totaal Toezicht - Controle Inrichting (repressief)					1.502	9.981	1.314	8.733	
Handhaving									
	H01.1a Handhavingsbesluit - Voomemen last onder dwangsom	nee		12	311	3.732	242	2.279	
	H01.1b Handhavingsbesluit - Last onder dwangsom	nee		9	194	1.746	142	1.102	
	H01.1d Handhavingsbesluit - Last onder bestuursdwang	nee		45	0	0	1		
	H02.2a Last onder dwangsom - Invorderen	nee		12	55	660	59	720	
	H02.2b Last onder dwangsom - Intrekken	nee		5	151	755	120	605	
	H03.1 Bestuurlijke strafbeschikking milieu	nee		12	49	588	6	192	
	H04.1 Proces verbaal	nee		25	27	675	7	162	
Totaal Handhaving					787	8.156	577	5.060	
Bezwaar & Beroep									
	J01.1 Behandeling bezwaar met voorlopige voorziening	nee		45	0	0	1	47	1 afgewezen
	J01.2 Behandeling bezwaar zonder voorlopige voorziening	nee		40	22	880	18	693	10 ongegrond 3 deels gegrond 3 ingetrokken
	J02.2 Behandeling beroep zonder voorlopige voorziening	nee		50	13	650	6	274	2 niet ontvankelijk 4 ingetrokken 2 gegrond
	J02.4 Behandeling hoger beroep zonder voorlopige voorziening	nee		50	1	50	2	14	1 gegrond 1 niet ontvankelijk
Totaal Bezwaar & Beroep					36	1.580	27	1.028	
Advisering									
	A01.3 Advies milieu-aspecten beleid bevoegd gezag	nee		20	16	320	3	125	
	A01.4 Advies milieu-aspecten calamiteit	nee		17	5	85			
	A01.5 Advies milieu-aspecten taakuitoefening bevoegd gezag	nee		16	30	480	19	242	
	A02.1a Beleidsadvies Milieu	nee			0	2.900		499	
	A02.1b Beleidsadvies Omgevingswet	nee			0	2.355		1.265	
Totaal Advisering					51	6.140	22	2.131	
Overige taken									
	D09.1 Helpdesk	nee			0	1.285		1.375	
	D10.1 Meldkamer	nee			0	1.560		846	
	D11.1 Informatie-ontsluiting en datakwaliteit	nee			0	3.875		855	
	D14.1 Relatiebeheer	nee			0	940		356	
	D15.1 Behandeling WOB-verzoek	nee		32	10	320	14	318	
	D16.1 Deelname crisisorganisatie	nee			0	705		114	
	D19 Permanente meting	nee			0	80			
	Specifieke projecten								
	Coördinatie vuurwerkopslag/evenementen	nee			0	295		191	
	Project ZZS	nee			0	435		75	
	Project Bedrijfsafval Den Haag	nee			0	500		7	
	Project Brancheplannen	nee			0	100		25	
	Project Gebiedsgericht meten	nee			0	100		32	
	Project Ketentoezicht	nee			0	1.735		744	
	Project Duurzaamheid Den Haag	nee			0	1.106		82	
	Progr. aanpak ZZS, afval en circulaire economie	nee			0	232		62	
	Project Netwerkvorming nieuwe energie	nee			0	107		31	
	Project Vervoersmanagement	nee			0	30		13	
	Project Grondstoffen ZKD-terrein Den Haag	nee			0	20		38	
	Bouwbesluit Zoetermeer EPBDIII en label C	nee			0	167			
	Bouwbesluit Rijswijk EPBDIII en label C	nee			0	200		175	
	Bouwbesluit Westland EPBDIII en label C	nee			0	260			
	Ronde assimilatiebelichting	nee			0			21	
	Nader te bepalen project	nee			0	165			
Totaal Overige taken					10	14.217	14	5.360	
Afrondingsverschil								-3	
Totaal					11.746	118.995	8.039	66.858	

Begrippen- en afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AOE	Ambtelijk Overleg Eigenaren
AOO	Ambtelijk Overleg Opdrachtgevers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BHV	Bedrijfshulpverlening
BUS	Besluit Uniforme Saneringen
BV	Bedrijfsvoering
Cao SGO	Collectieve arbeidsovereenkomst Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties
DMS	Document Management Systeem
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
EPBD	Energy Performance of Buildings Directive
Fte	Fulltime-equivalent
GGD	Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst
HEIT	Haags Economisch Interventie Team
IBP	Interbestuurlijk Programma
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IPO	Interprovinciaal Overleg
KPI	Kritische prestatie-indicator
LAVS	Landelijk Asbest Volg Systeem
MBA	Milieu Belastende Activiteit
NAR	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
NJN	Najaarsnota
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
Ow	Omgevingswet
PZH	Provincie Zuid-Holland
RMA	Record Management Applicatie
RO	Ruimtelijke Ordening
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SiSa	Single information, Single audit
SPUK	Specifieke Ultkering
STAM	Standaard aanvragen en meldingen
T&H	Toezicht & Handhaving
T&V	Toetsing & Vergunningverlening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VUE	Versterkte Uitvoering Energiebesparingsplicht
VJN	Voorjaarsnota
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Vpb	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
Whk	Werkhervattingskas
Woo	Wet open overheid
WW	Werkloosheidswet
ZW	Ziektewet

Vergadering Algemeen Bestuur 30 november 2022

Agendapunt 8 Actualisatie Algemene Inkoopvoorwaarden ODH

De algemene inkoopvoorwaarden van de Omgevingsdienst Haaglanden uit 2013 (hierna AIV ODH 2013) zijn geactualiseerd. Ook is er gekeken hoe ze zich verhouden tot de GIBIT (Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden voor IT). De AIV ODH 2013 is getoetst aan de Model Inkoopvoorwaarden VNG én is naast de GIBIT gelegd.

Gebleken is dat:

1. Het hanteren van zowel de AIV ODH en de GIBIT in strijd is met het proportionaliteitsbeginsel (artikel 1.10 Aanbestedingswet 2012). De ODH dient een keuze te maken in het hanteren van de algemene voorwaarden. Geadviseerd wordt bij ICT aankopen de GIBIT te hanteren en bij niet-ICT aankopen de Algemene inkoopvoorwaarden van de ODH.
2. Op basis van de Model Inkoopvoorwaarden VNG dienen de Algemene Inkoopvoorwaarden van de ODH te worden geactualiseerd. De onderdelen omtrent aansprakelijkheid en AVG moeten worden aangescherpt.

Het DB heeft daarom

1. De algemene inkoopvoorwaarden ODH 2013 ingetrokken;
2. Voor niet ICT-inkopen de algemene inkoopvoorwaarden ODH 2022 (versie 3) te hanteren;
3. Voor ICT-inkopen de GIBIT als algemene inkoopvoorwaarden te hanteren, waarbij meer specifieke voorwaarden in een (model)overeenkomst worden vastgelegd.

Naast de hierboven genoemde inkoopvoorwaarden dient bij elke inkoop te worden voldaan aan het duurzaam inkoopbeleid van de ODH.

Bijlagen

- Memo Actualisatie AIV ODH 2022
- Algemene inkoopvoorwaarden ODH 2022 (versie 3)

Voorstel

Ter kennisname

Aan : MT
Van : Marleen Bootsma
Datum : 17 oktober 2022
Onderwerp : Actualisatie Algemene Inkoopvoorwaarden

Actualisatie Algemene Inkoopvoorwaarden

De algemene inkoopvoorwaarden van de Omgevingsdienst Haaglanden uit 2013 (hierna AIV ODH 2013) zijn geactualiseerd. Ook is er gekeken hoe ze zich verhouden tot de GIBIT (Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden voor IT). We hebben de AIV ODH 2013 getoetst aan de Model Inkoopvoorwaarden VNG én we hebben ze naast de GIBIT gelegd. Bijgaand ontvangt u de geactualiseerde Algemene Inkoopvoorwaarden ODH 2022. In dit memo worden de wijzigingen toegelicht. Hieronder volgt eerste een korte samenvatting.

Samenvatting

1. Het hanteren van zowel de AIV ODH en de GIBIT is in strijd met het proportionaliteitsbeginsel (Artikel 1.10 Aanbestedingswet 2012). De ODH dient een keuze te maken in het hanteren van de algemene voorwaarden. Geadviseerd wordt bij ICT aankopen de GIBIT te hanteren en bij niet-ICT aankopen de Algemene inkoopvoorwaarden van de ODH.
2. Op basis van de Model Inkoopvoorwaarden VNG zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden van de ODH geactualiseerd. De punten omtrent aansprakelijkheid en AVG zijn aangescherpt. Bijgaand de geactualiseerde Algemene inkoopvoorwaarden 2022.

AIV ODH 2013 en GIBIT

In al de inkopen van de ODH worden de AIV ODH 2013 als voorwaarde gesteld. Indien het om ICT aankopen gaat wordt daarnaast ook de GIBIT als voorwaarde gesteld. Bij strijdigheid van de bepalingen uit de GIBIT met de AIV ODH 2013 prevaleren de bepalingen uit de GIBIT.

Het advies luidt om dit vanaf heden niet meer te doen. Om naast een overeenkomst twee maal een set van algemene voorwaarden van toepassing te verklaren is niet proportioneel en kan tot verwarring leiden. Voor Opdrachtnemers is het een enorme klus om alle voorwaarden te bekijken en te beoordelen waar sprake is van strijdigheid. Vanaf heden zullen bij ICT opdrachten altijd de GIBIT gehanteerd worden in combinatie met een model ODH overeenkomst. In de model overeenkomst kunnen specifieke ODH voorwaarden worden toegevoegd. Deze zullen altijd prevaleren boven de GIBIT.

AIV ODH 2013 en AIV VNG

ODH heeft in 2013 de inkoopvoorwaarden gebaseerd op de model Inkoopvoorwaarden VNG. Dit model is in 2018 en 2021 aangepast. In 2017 is besloten om alleen de toelichting bij het VNG Model AIV te actualiseren, na gewijzigde regelgeving en jurisprudentie. In 2021 is alleen een verwijzing naar de Gemeentewet gewijzigd. Deze wijziging is dus niet van toepassing op de voorwaarden van ODH. Het VNG Model AIV uit 2012 zelf is dus niet aangepast. Het voldoet nog altijd aan de Aanbestedingswet, waaronder de proportionaliteitseisen. Alleen de toelichting is geactualiseerd. De toelichting bij het VNG Model AIV is een handreiking voor juristen en inkopers om het VNG Model AIV te kunnen toepassen bij de inkoop van leveringen en diensten. Bij de actualisatie is acht geslagen op jurisprudentie, adviezen van de Commissie van Aanbestedingsexperts en wijziging van (Europese) regelgeving. Met behulp van input van gemeenten en van het bedrijfsleven is de toelichting geactualiseerd, verduidelijkt en nader uitgewerkt. In het bijzonder is de toelichting nader uitgewerkt op het punt van de aansprakelijkheid, gezien de behoefte hieraan in de praktijk. Uitgangspunt voor de aansprakelijkheidsregeling is en blijft het aansluiten bij de aansprakelijkheidsregeling van het Burgerlijk Wetboek.

Conclusie: de aanpassingen van het Model Inkoopvoorwaarden VNG hebben geen consequenties voor de AIV ODH 2013. Wel zijn er enkele optimalisaties/aanscherpingen opgenomen. Deze worden hieronder opgesomd.

1. ODH heeft al in 2013 besloten om een ander artikel 14 m.b.t. aansprakelijkheid op te nemen. In dit artikel wordt alleen gesproken over 'Contractant', terwijl in alle overige artikelen wordt gesproken over 'Opdrachtnemer'. *Om verwarring te voorkomen is in bijgaande actualisatie contractant gewijzigd in opdrachtnemer.*
2. Onder het artikel 14 "aansprakelijkheid en vrijwaring" wordt onderstaande toegevoegd:
  - *De Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever tegen eventuele aanspraken van derden ter zake van schade door deze derden geleden ten gevolge van de uitvoering door de Opdrachtnemer van de Overeenkomst en het gebruik of toepassing van de geleverde Goederen of Diensten van de Opdrachtnemer.*
3. Omdat de voorwaarden uit 2013 dateren, is er niets is opgenomen m.b.t. privacy en gegevensbescherming (sinds 2018 is de AVG van toepassing). Onderstaand lid wordt daarvoor opgenomen. Indien het bij een aanbesteding duidelijk is dat opdrachtgever persoonsgegevens gaat uitwisselen, zal de ODH gebruik maken van de Model Verwerkersovereenkomst.

Privacy en gegevensbescherming

Extra lid na 4.6

Meer in het bijzonder geldt – als uitvloeisel van het bepaalde in het vorige lid (i.c. 4.6) - dat Opdrachtnemer er voor in staat hij voldoet aan wet- en regelgeving op het gebied van privacybescherming, waaronder begrepen de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), óók wanneer Opdrachtnemer niet als een zogenaamde verwerker van persoonsgegevens wordt gezien krachtens die wet- en regelgeving (maar bijvoorbeeld wel als een verwerkingsverantwoordelijke). In dit verband heeft te gelden dat, indien en zodra aan Opdrachtnemer gegevens worden verstrekt door Opdrachtgever, zonder dat er sprake is van het verwerken van persoonsgegevens, Opdrachtnemer er voor in staat dat:

- *die persoonsgegevens uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van het leggen van contact voor het uitvoeren van de betreffende werkzaamheden;*
  - *die persoonsgegevens niet mogen worden opgeslagen, vermenigvuldigd of op enige andere wijze verwerkt;*
  - *die persoonsgegevens uiterlijk 4 weken na uitvoering van de opdracht (of zoveel later als voor de opdracht nodig is) op deugdelijke wijze vernietigd worden.*
  - *door hem ingeschakelde derden op dezelfde wijze omgaan met die persoonsgegevens als hierboven omschreven;*
- Eventuele schade die Opdrachtgever lijdt als gevolg van het niet opvolgen van de bovenstaande instructie wordt bij Opdrachtnemer in rekening gebracht.*

Het MT wordt geadviseerd:

1. **Bij ICT-inkopen de GIBIT als algemene inkoopvoorwaarden te hanteren en meer specifieke voorwaarden in een (model)overeenkomst vast te leggen;**
2. **Voor de niet ICT-inkopen de bijgaande geactualiseerde Algemene Inkoopvoorwaarden van de Omgevingsdienst Haaglanden 2022 te hanteren.**

Het voorstel zal na akkoord van het MT ter vaststelling aan het DB worden aangeboden en daarna ter kennisname aan het AB.

Algemene Inkoopvoorwaarden van de Omgevingsdienst Haaglanden voor leveringen en diensten

versie 3 IN CONCEPT
17 oktober 2022

Artikel 1 Definities

Aflevering:	het verschaffen van het bezit van de Goederen aan de Omgevingsdienst Haaglanden
Opdrachtnemer:	de in de Overeenkomst genoemde wederpartij van de Omgevingsdienst Haaglanden
Opdrachtgever:	de Omgevingsdienst Haaglanden
Diensten (Dienst):	de door de Opdrachtnemer te verrichten werkzaamheden ten behoeve van een specifieke behoefte van de Omgevingsdienst Haaglanden, niet zijnde werken of leveringen
Goederen:	alle zaken en alle vermogensrechten in de zin van artikel 3:1 Burgerlijk Wetboek
Leveringen (Levering):	de door de Opdrachtnemer op basis van de Overeenkomst ten behoeve van de Omgevingsdienst Haaglanden te leveren Goederen
Offerte:	een aanbod in de zin van het Burgerlijk Wetboek
Offerteaanvraag:	een enkelvoudige of meervoudige aanvraag van de Omgevingsdienst Haaglanden voor te verrichten Prestaties of een (Europese) aanbesteding conform de Aanbestedingswet 2012 en de Europese aanbestedingsrichtlijnen
Overeenkomst:	al hetgeen tussen de Omgevingsdienst Haaglanden en de Opdrachtnemer is overeengekomen, inclusief daarbij behorende bijlagen
Partijen/Partij:	de Omgevingsdienst Haaglanden en/of de Opdrachtnemer
Personeel van Opdrachtnemer:	de door de Opdrachtnemer voor de uitvoering van de Overeenkomst in te schakelen personeelsleden of andere hulppersonen die krachtens de Overeenkomst onder zijn verantwoordelijkheid werkzaam zullen zijn
Prestatie:	de te verrichten Leveringen en/of Diensten
Werkdag:	kalenderdagen behoudens weekenden, algemeen erkende feestdagen in de zin van artikel 3 lid 1 Algemene termijnenwet, plaatselijke feestdagen en door de Omgevingsdienst Haaglanden aangewezen brugdagen

Artikel 2 Toepasselijkheid

2.1. Deze algemene inkoopvoorwaarden zijn van toepassing op de Offerteaanvraag en Overeenkomsten met betrekking tot Leveringen en Diensten.

2.2. Van deze algemene inkoopvoorwaarden kan slechts worden afgeweken, indien Partijen dit uitdrukkelijk schriftelijk met elkaar zijn overeengekomen.

2.3. Indien een bepaling van deze algemene inkoopvoorwaarden nietig is of vernietigd wordt, zullen de overige bepalingen van kracht blijven en treden Partijen in overleg teneinde een nieuwe bepaling (of bepalingen) ter vervanging van de nietige of vernietigde bepaling(en) overeen te komen, waarbij zoveel mogelijk het doel en de strekking van de nietige of vernietigde bepaling(en) in acht worden genomen.

2.4. Door het indienen van de Offerte wijst de Opdrachtnemer uitdrukkelijk de toepasselijkheid van zijn algemene voorwaarden af.

Artikel 3 Offerte, opdracht en totstandkoming Overeenkomst

3.1. De Omgevingsdienst Haaglanden kan een Offerteaanvraag intrekken of wijzigen Voor zover dit mogelijk is binnen de geldende Nederlandse en Europese jurisprudentie en wet- en regelgeving. De Omgevingsdienst Haaglanden zal geen kosten of schade vergoeden die hiermee samenhangen, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.

3.2. De Offerte van de Opdrachtnemer heeft een gestanddoeningstermijn van negentig dagen of zoveel langer of korter als in de Offerteaanvraag is vermeld. De gestanddoeningstermijn vangt aan op de dag waarop de inschrijvingstermijn sluit of op de dag die wordt vermeld in de Offerteaanvraag.

3.3. Een Overeenkomst komt tot stand nadat de Omgevingsdienst Haaglanden een expliciete schriftelijke aanvaarding van de Offerte per e-mail, fax of brief heeft verzonden aan de Opdrachtnemer.

3.4. Een voornemen tot gunning houdt geen aanvaarding in zoals bedoeld in het voorgaande lid of in de zin van artikel 6:217 lid 1 Burgerlijk Wetboek.

3.5. Alle handelingen die de Opdrachtnemer verricht voorafgaand aan de totstandkoming van de Overeenkomst zijn voor rekening en risico van de Opdrachtnemer.

Artikel 4 Algemene verplichtingen Opdrachtnemer

4.1. De Opdrachtnemer zal zijn verplichtingen voortvloeiend uit de Overeenkomst in nauwe samenwerking met de Omgevingsdienst Haaglanden nakomen, onverminderd de eigen verantwoordelijkheid van de Opdrachtnemer.

4.2. De Opdrachtnemer zal de Omgevingsdienst Haaglanden op de hoogte houden van de uitvoering van de Overeenkomst en desgevraagd inlichtingen geven. De Opdrachtnemer is onder meer, doch niet uitsluitend, verplicht om de Omgevingsdienst Haaglanden direct schriftelijk in te lichten over feiten en omstandigheden die kunnen leiden tot vertraging in de nakoming of waarmee in de Overeenkomst geen rekening is gehouden.

4.3. Slechts met voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Omgevingsdienst Haaglanden, kan de Opdrachtnemer de uitvoering van de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk laten uitvoeren door derden of uit de Overeenkomst voortvloeiende rechten en/of plichten overdragen aan derden.

4.4. De Opdrachtnemer garandeert ter zake van de Overeenkomst dat de Opdrachtnemer of Personeel van Opdrachtnemer of een met de Opdrachtnemer verbonden rechtspersoon en de onder hen werkzame personen niet betrokken zijn of zijn geweest bij overleg of afspraken met andere ondernemingen op een wijze die strijdig zou kunnen zijn met bepalingen van de Mededingingswet of artikelen 101 en 102 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waaronder: (1) prijsvorming, (2) het afstemmen van Offerten, en/of (3) verdeling van werkzaamheden.

4.5. De Opdrachtnemer vrijwaart de Omgevingsdienst Haaglanden voor strafrechtelijke boetes en bestuurlijke sancties (als bedoeld in artikel 5:2, eerste lid aanhef en onder a van de Algemene wet bestuursrecht, het eventuele kostenverhaal daaronder begrepen) die verband houden met de Overeenkomst en die de Opdrachtnemer of de Omgevingsdienst Haaglanden krijgt opgelegd.

4.6. De Opdrachtnemer zal bij de uitvoering van de Overeenkomst alle van toepassing zijn de voorschriften bij of krachtens de wet gesteld naleven en de overeenkomsten die de Omgevingsdienst Haaglanden met derden heeft gesloten, voor zover deze overeenkomsten bekend zijn bij de Opdrachtnemer, in acht nemen. Indien de Opdrachtnemer genoodzaakt is om contact op te nemen met derden, zal de Opdrachtnemer dit eerst voorleggen aan de Omgevingsdienst Haaglanden.

4.7. Meer in het bijzonder zal Opdrachtnemer er voor in staan hij voldoet aan wet- en regelgeving op het gebied van privacybescherming, waaronder begrepen de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), óók wanneer Opdrachtnemer niet als een zogenaamde verwerker van persoonsgegevens wordt gezien krachtens die wet- en regelgeving (maar bijvoorbeeld wel als een verwerkingsverantwoordelijke). In dit verband heeft te gelden dat, indien en zodra aan Opdrachtnemer gegevens worden verstrekt door Opdrachtgever, zonder dat er sprake is van het verwerken van persoonsgegevens, Opdrachtnemer er voor in staat dat:

- die persoonsgegevens uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van het leggen van contact voor het uitvoeren van de betreffende werkzaamheden;
- die persoonsgegevens niet mogen worden opgeslagen, vermenigvuldigd of op enige andere wijze verwerkt;
- die persoonsgegevens uiterlijk 4 weken na uitvoering van de opdracht (of zoveel later als voor de opdracht nodig is) op deugdelijke wijze vernietigd worden.
- door hem ingeschakelde derden op dezelfde wijze omgaan met die persoonsgegevens als hierboven omschreven;

Eventuele schade die Opdrachtgever lijdt als gevolg van het niet opvolgen van de bovenstaande instructie wordt bij Opdrachtnemer in rekening gebracht.

4.8. De Opdrachtnemer draagt de verantwoordelijkheid om de door hem ingeschakelde derden te informeren over de afspraken die gelden tussen de Opdrachtnemer en de Omgevingsdienst Haaglanden bij de uitvoering van de Overeenkomst.

4.9. Slechts voor zover de Opdrachtnemer expliciet en schriftelijk is gemachtigd door de Omgevingsdienst Haaglanden zal de Opdrachtnemer optreden als gemachtigde van de Omgevingsdienst Haaglanden. Eventuele gevolgen die door het in strijd handelen met het bepaalde in de voorgaande zin zijn ontstaan, komen voor rekening en risico van de Opdrachtnemer.

Artikel 5 Algemene verplichtingen Opdrachtgever

5.1. De Omgevingsdienst Haaglanden zal op verzoek van de Opdrachtnemer alle inlichtingen en gegevens verstrekken voor zover die nodig zijn om de Overeenkomst naar behoren uit te voeren.

5.2. De Omgevingsdienst Haaglanden zal zich inspannen zoals een goed opdrachtgever betaamt en zal zich indien nodig inspannen om haar medewerking, waaronder publiekrechtelijke medewerking, te verlenen die nodig zou kunnen zijn voor de uitvoering van de Overeenkomst.

Artikel 6 Kwaliteit, keuring en garantie

6.1. De Opdrachtnemer garandeert dat de geleverde Prestaties voldoen aan de Overeenkomst, aan de algemeen geldende normen en aan de voorschriften die bij of krachtens wet of verdrag gelden met betrekking tot, doch niet uitsluitend, veiligheid, gezondheid en milieu.

6.2. De Omgevingsdienst Haaglanden is gerechtigd om de Prestaties te keuren en de Opdrachtnemer verleent waar nodig zijn medewerking. Indien de Omgevingsdienst Haaglanden bepaalde Prestaties schriftelijk heeft goedgekeurd, vervalt het recht zoals genoemd in de voorgaande zin ten aanzien van die Prestaties.

Artikel 7 Geheimhouding

7.1. Partijen verplichten zich om al wat bij de uitvoering van de Overeenkomst ter kennis komt en waarvan het vertrouwelijke karakter bekend is of redelijkerwijs kan worden vermoed, op generlei wijze bekend te maken – inclusief via kanalen van sociale media - of voor eigen doeleinden te gebruiken, behalve voor zover enig wettelijk voorschrift of rechterlijke uitspraak tot bekendmaking noopt.

7.2. Partijen zullen de onder hen werkzame personen of door hen ingeschakelde derden verplichten deze geheimhoudingsplicht na te leven.

7.3. Partijen hebben het recht om in geval van overtreding van de voorgaande leden door de andere Partij en/of de voor die Partij werkzame personen en/of door die Partij ingeschakelde derden de Overeenkomst per direct op te schorten dan wel zonder rechterlijke tussenkomst en zonder ingebrekestelling te ontbinden. Elke opschorting dan wel ontbinding geschiedt door middel van een aangetekend schrijven.

7.4. De Opdrachtnemer is verplicht om op eerste verzoek van de Omgevingsdienst Haaglanden Personeel van Opdrachtnemer een geheimhoudingsverklaring te laten ondertekenen.

Artikel 8 Intellectueel eigendom

8.1. Alle (aanspraken op) intellectuele eigendomsrechten (IE-rechten) met betrekking tot enig resultaat voortvloeiende uit de Overeenkomst, berusten bij de Omgevingsdienst Haaglanden, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. De Opdrachtnemer draagt deze (aanspraken op) IE-rechten – voor zover nodig – om niet over aan de Omgevingsdienst Haaglanden. De Opdrachtnemer zal op eerste verzoek kosteloos meewerken aan het bewerkstelligen van de overdracht.

8.2. Onder resultaat als bedoeld in lid 1 van dit artikel, wordt verstaan al hetgeen in het kader van de Overeenkomst tot stand wordt gebracht ongeacht of de Opdrachtnemer daarbij gebruik maakt van enige bijdrage van de Omgevingsdienst Haaglanden en/of derden.

8.3. De Opdrachtnemer doet voor zover mogelijk afstand van alle eventuele persoonlijkheidsrechten op in het kader van de Overeenkomst tot stand gebrachte auteursrechtelijke werken.

8.4. Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, behoudt of verkrijgt de Opdrachtnemer geen gebruiksrecht met betrekking tot enig resultaat van de Overeenkomst.

8.5. De Omgevingsdienst Haaglanden behoudt zich uitdrukkelijk het auteursrecht voor met betrekking tot ieder in het kader van de Overeenkomst aan Opdrachtnemer openbaar gemaakt werk. De Opdrachtnemer erkent dit voorbehoud.

8.6. De Opdrachtnemer garandeert dat de gekochte Goederen en toebehoren alsmede de geleverde Diensten en al hetgeen daarmee gepaard gaat of daaruit resulteert vrij zijn van alle bijzondere lasten en beperkingen die aan het vrije gebruik daarvan door de Omgevingsdienst Haaglanden in de weg zouden kunnen staan, zoals octrooirechten, merkrechten, modelrechten of auteursrechten en vrijwaart de Omgevingsdienst Haaglanden tegen alle aanspraken van derden dienaangaande.

8.7. In het geval van aanspraken van derden zal de Opdrachtnemer alles in het werk stellen om in overleg met de Omgevingsdienst Haaglanden te bewerkstelligen dat de Omgevingsdienst Haaglanden het ongestoorde gebruik van het geleverde zal kunnen voortzetten.

8.8. In het geval van aanspraken van derden waarvoor de hierboven genoemde vrijwaringverplichting geldt, zal de Opdrachtnemer alle schade van de Omgevingsdienst Haaglanden vergoeden inclusief proceskosten, waaronder tevens begrepen redelijke advocaatkosten voor het voeren van gerechtelijke procedures.

Artikel 9 Wijziging Overeenkomst

9.1. De Omgevingsdienst Haaglanden is bevoegd om de Overeenkomst schriftelijk te wijzigen en/of aan te vullen, na overleg met en instemming van de Opdrachtnemer over de gevolgen van de wijziging of aanvulling.

9.2. In dit kader blijven Partijen binnen de grenzen van de redelijkheid en billijkheid.

Artikel 10 Uitrusting en materialen

10.1. De Opdrachtnemer zal voor eigen rekening en risico zorg dragen voor alle bij de uitvoering van de Overeenkomst te gebruiken - niet van de Omgevingsdienst Haaglanden afkomstige - materialen en uitrusting (waaronder gereedschappen), tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.

10.2. De Opdrachtnemer is verantwoordelijk en aansprakelijk voor de deugdelijkheid van de gebruikte Goederen, materialen en uitrusting en dient deze voor eigen rekening en risico te verzekeren, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.

Artikel 11 **Tijdstip van nakoming**

11.1. De Opdrachtnemer is van rechtswege in verzuim nadat de fatale termijn(en) of termijnen voor de uitvoering van de desbetreffende Prestaties, zoals vermeld in de Overeenkomst, zijn verstreken en de desbetreffende Prestaties niet of niet volledig zijn uitgevoerd.

11.2. De Opdrachtnemer stelt de Omgevingsdienst Haaglanden schriftelijk tijdig en met opgave van redenen in kennis van een eventuele vertraging en de maatregelen die de Opdrachtnemer zal treffen om de vertraging zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 12 **Toerekenbare tekortkoming**

12.1. Indien één van de Partijen toerekenbaar tekort schiet in de nakoming van de Overeenkomst en/of deze algemene inkoopvoorwaarden, zal de andere Partij een aangetekend schrijven verzenden aan de tekortkomende Partij, alvorens gebruik te maken van de Partij toekomende wettelijke rechten, behoudens de gevallen waarin ingebrekestelling ingevolge het Burgerlijk Wetboek achterwege kan blijven, in welke gevallen de nalatige Partij direct in verzuim verkeert.

12.2. Ieder der Partijen is gerechtigd de Overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst en zonder ingebrekestelling met onmiddellijke ingang te ontbinden, indien de andere Partij in verzuim is geraakt, behoudens voor zover ontbinding – gelet op de omstandigheden van het geval, waaronder de ernst van het verzuim – in strijd zou zijn met de redelijkheid en billijkheid. Elke ontbinding geschiedt door middel van een aangetekend schrijven.

12.3. Er is geen sprake van enige toerekenbare tekortkoming zijdens de Omgevingsdienst Haaglanden indien en voor zover de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid noopt tot het niet verstrekken van inlichtingen en gegevens respectievelijk tot het niet verlenen van de publiekrechtelijke medewerking die nodig zou kunnen zijn voor de uitvoering van de Overeenkomst.

Artikel 13 **Niet toerekenbare tekortkoming**

13.1. De Opdrachtnemer kan zich jegens de Omgevingsdienst Haaglanden enkel op overmacht beroepen, indien de Opdrachtnemer de Omgevingsdienst Haaglanden zo spoedig mogelijk, onder overlegging van de bewijsstukken, schriftelijk van het beroep op overmacht in kennis stelt.

Artikel 14 **Aansprakelijkheid en verzekering**

14.1. De in het kader van de Overeenkomst door de Opdrachtnemer te vergoeden schade is per gebeurtenis beperkt tot een bedrag van:

- € 150.000,- voor Overeenkomsten waarvan de waarde kleiner is dan of gelijk aan € 50.000,-;
- € 300.000,- voor Overeenkomsten waarvan de waarde meer is dan € 50.000,- maar kleiner dan of gelijk aan € 100.000,-;
- € 500.000,- voor Overeenkomsten waarvan de waarde meer is dan € 100.000,- maar kleiner dan of gelijk aan € 150.000,-;
- € 1.500.000,- voor Overeenkomsten waarvan de waarde meer is dan € 150.000,- maar kleiner dan of gelijk aan € 500.000,-;
- € 3.000.000,- voor Overeenkomsten waarvan de waarde meer is dan € 500.000,-.

De beperking van de aansprakelijkheid als hiervoor bedoeld komt te vervallen:

- a. ingeval van aanspraken van derden op schadevergoeding;
- b. indien sprake is van opzet of grove schuld aan de zijde van Opdrachtnemer of Personeel van de Opdrachtnemer;
- c. in geval van schending van intellectuele eigendomsrechten als bedoeld in artikel 8 van de Algemene inkoopvoorwaarden van de ODH.

14.2. De Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever tegen eventuele aanspraken van derden ter zake van schade door deze derden geleden ten gevolge van de uitvoering door de Opdrachtnemer van de Overeenkomst en het gebruik of toepassing van de geleverde Goederen of Diensten van de Opdrachtnemer.

14.3. De Opdrachtnemer zal vanaf het aangaan van de Overeenkomst adequaat verzekerd zijn voor het uitvoeren van de Overeenkomst en zal zich adequaat verzekerd houden gedurende de uitvoering van de Overeenkomst. Afhankelijk van de aard van de te leveren prestaties betreft dit een verzekering op het gebied van

- productaansprakelijkheid; of
- beroepsaansprakelijkheid (risico's die voortvloeien uit beroepsfouten); of
- bedrijfsaansprakelijkheid (onder meer aansprakelijkheid voor de schade toegebracht aan personen of Goederen die eigendom zijn van de ODH).

14.4. De Opdrachtnemer zal het verzekerd bedrag en de polisvoorwaarden gedurende de uitvoering van de Overeenkomst niet ten nadele van de Omgevingsdienst Haaglanden wijzigen, tenzij de Omgevingsdienst Haaglanden hiervoor haar expliciete en schriftelijke toestemming heeft gegeven.

14.5. Eventuele verzekeringen die noodzakelijk zijn in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst en waarover de Opdrachtnemer nog niet beschikt, zal de Opdrachtnemer afsluiten tenminste voor de periode van de uitvoering van de Overeenkomst.

Artikel 15 **Boete**

15.1. Indien een boetebepaling is overeengekomen, is deze boete zonder rechterlijke tussenkomst, ingebrekestelling of aanmaning direct opeisbaar.

15.2. De boete laat onverlet alle andere rechten of vorderingen, waaronder, doch niet uitsluitend, de vordering van de Omgevingsdienst Haaglanden tot nakoming en het recht op schadevergoeding.

Artikel 16 Toepasselijk recht en geschillen

- 16.1. Op deze algemene inkoopvoorwaarden en de Overeenkomsten, alsmede op de totstandkoming en de interpretatie, is Nederlands recht van toepassing.
- 16.2. De toepasselijkheid van het Weens Koopverdrag (United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods) wordt uitdrukkelijk uitgesloten.
- 16.3. Als er een geschil ontstaat met betrekking tot de Offerteaanvraag, de procedure zoals beschreven in de Offerteaanvraag, de totstandkoming van de Overeenkomst of de uitvoering van de Overeenkomst, dan is elk der Partijen gerechtigd om het geschil voor te leggen aan de bevoegde rechter in het arrondissement waar de Omgevingsdienst Haaglanden gevestigd is.

Artikel 17 Prijzen, meerwerk en minder werk

- 17.1. De Opdrachtnemer zal de Overeenkomst uitvoeren tegen de in zijn Offerte genoemde prijzen in Euro's.
- 17.2. Niet redelijkerwijs in de Overeenkomst inbegrepen extra Prestaties, zijn slechts meerwerk voor zover dit uitsluitend aan de Omgevingsdienst Haaglanden is toe te rekenen.
- 17.3. Meerwerk zal door de Opdrachtnemer slechts in behandeling worden genomen nadat de inhoud en het budget schriftelijk zijn overeengekomen met de Omgevingsdienst Haaglanden.
- 17.4. Verrekening van meerwerk of minder werk vindt plaats tegen maximaal de tarieven zoals opgenomen in de Offerte, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
- 17.5. Voor zover prijzen en tarieven van meerwerk of minder werk niet in de Offerte zijn opgenomen, verplicht de Opdrachtnemer zich ertoe voor meerwerk en minder werk uitsluitend marktconforme tarieven aan te bieden.

Artikel 18 Facturering en betaling

- 18.1. Op de factuur vermeldt de Opdrachtnemer; de wettelijke vereisten waaraan de factuur moet voldoen: naam, adres, postcode, woonplaats, bank/gironummer en de benodigde IBAN- en BIC-gegevens, BTW-nummer, KvK-nummer; het factuuradres van de Opdrachtnemer; het totale factuurbedrag inclusief en exclusief BTW; en eventuele nadere eisen in overleg met de Omgevingsdienst Haaglanden.
- 18.2. De Opdrachtnemer hanteert een betalingstermijn van dertig dagen na de ontvangst van de factuur of zoveel langer of korter als overeengekomen tussen Partijen in de Overeenkomst. De Omgevingsdienst Haaglanden zal binnen de gehanteerde betalingstermijn de factuur van de Opdrachtnemer betalen.
- 18.3. Indien de Goederen of Diensten niet beantwoorden aan de Overeenkomst is de Omgevingsdienst Haaglanden bevoegd om de betaling naar rato van de tekortkoming geheel of gedeeltelijk op te schorten.

Artikel 19 Leveringen

- 19.1. De Opdrachtnemer levert de Goederen conform Delivered Duty Paid (DDP), volgens Incoterms 2010, zoals vastgesteld door de Internationale Kamer van Koophandel (ICC).
- 19.2. Tenzij schriftelijk een andere tijd of plaats is overeengekomen, geschiedt de Aflevering uitsluitend op Werkdagen tijdens de openingsuren van de Omgevingsdienst Haaglanden. De Opdrachtnemer dient zijn vervoerder hiervan op de hoogte te stellen.
- 19.3. Indien de Omgevingsdienst Haaglanden de Goederen gemotiveerd afkeurt, zal de Opdrachtnemer op zijn eigen kosten de Goederen ophalen.
- 19.4. De Goederen worden geacht te zijn goedgekeurd vanaf het moment van volledige operationele ingebruikname door de Omgevingsdienst Haaglanden, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen of bepaalde omstandigheden nopen tot schriftelijke goedkeuring van de Omgevingsdienst Haaglanden.
- 19.5. De Opdrachtnemer verleent tenminste een garantie voor de Goederen van twaalf maanden vanaf het moment dat de Omgevingsdienst Haaglanden de Goederen heeft goedgekeurd, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. Deze garantie laat onverlet de aansprakelijkheid van de Opdrachtnemer.
- 19.6. De Opdrachtnemer garandeert dat voor een periode van tenminste vijf jaar of een termijn die schriftelijk is overeengekomen na Aflevering van de Goederen, onderdelen van de Goederen kunnen worden geleverd.
- 19.7. De Opdrachtnemer is gehouden om alle bij de Goederen behorende gebruiksaanwijzingen en productinformatie, alsmede eventuele kwaliteitskeurmerken of –certificaten, opgesteld zoveel mogelijk in de Nederlandse taal, zonder additionele kosten, aan de Omgevingsdienst Haaglanden ter beschikking te stellen.
- 19.8. De Opdrachtnemer zal voor zijn rekening en risico alle voorkomende gebreken aan de geleverde Goederen na Aflevering of voltooiing binnen de door de Omgevingsdienst Haaglanden bij eerste aanzegging gestelde redelijke termijn wegnemen door herstel of vervanging.

Artikel 20 Verpakking en transport

20.1. De Opdrachtnemer draagt zorg voor een deugdelijke verpakking, alsmede voor een zodanige beveiliging en vervoer van de Goederen, dat deze in een goede staat de plaats van Aflevering bereiken en het lossen daar veilig kan plaatsvinden. De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het naleven van de Nederlandse, Europese en internationale voorschriften met betrekking tot verpakkingen.

20.2. De Opdrachtnemer neemt alle verpakkingen kosteloos terug, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.

Artikel 21 Overdracht van eigendom en risico

21.1. De eigendom van de geleverde Goederen gaat over op het moment van Aflevering, waar nodig na eventuele installatiewerkzaamheden die daarmee gepaard gaan. Het risico gaat over op de Omgevingsdienst Haaglanden na acceptatie van de Goederen door de Omgevingsdienst Haaglanden.

21.2. De acceptatie van de Goederen zal geschieden door middel van een schriftelijke verklaring van de Omgevingsdienst Haaglanden, na Aflevering en eventuele installatie van de Goederen. Indien de Omgevingsdienst Haaglanden de Goederen niet accepteert, geeft zij gemotiveerd aan waarom de acceptatie onthouden wordt.

Artikel 22 Diensten

22.1. De Opdrachtnemer zal de Diensten uitvoeren binnen de termijn en op de plaats zoals deze zijn opgenomen in de Overeenkomst.

22.2. De Opdrachtnemer draagt de volledige verantwoordelijkheid voor zowel zijn eigen Prestaties, Prestaties van Personeel van Opdrachtnemer alsmede Prestaties van de door de Opdrachtnemer ingeschakelde derden.

22.3. Feitelijke uitvoering van de Diensten door de Opdrachtnemer of daarmee gepaard gaande handelingen houdt niet in dat de Omgevingsdienst Haaglanden de Diensten zonder meer goedkeurt. De Omgevingsdienst Haaglanden behoudt zich het recht voor om eventuele verrichte Diensten te keuren, controleren of niet goed te keuren.

22.4. De goedkeuring van de Diensten zal geschieden door middel van een schriftelijke verklaring van de Omgevingsdienst Haaglanden. Indien de Omgevingsdienst Haaglanden de Diensten niet goedkeurt, geeft zij gemotiveerd aan waarom de goedkeuring onthouden wordt.

Artikel 23 Personeel van Opdrachtnemer

23.1. Voor zover Diensten worden verricht ten kantore en/of in de openbare ruimte van de Omgevingsdienst Haaglanden, zijn de Opdrachtnemer, Personeel van Opdrachtnemer en de door de Opdrachtnemer ingeschakelde derden gehouden de vastgestelde huisregels voor dat kantoor/gebouw en/of die openbare ruimte na te leven.

23.2. Indien gedurende de uitvoering van de Overeenkomst blijkt dat Personeel van Opdrachtnemer niet functioneert in het belang van de goede uitvoering van de Overeenkomst en/of wegens omstandigheden zijn werkzaamheden niet kan voortzetten, dan heeft de Omgevingsdienst Haaglanden het recht de desbetreffende persoon door de Opdrachtnemer te laten vervangen.

23.3. Voor de vervanging van Personeel van Opdrachtnemer is voorafgaande schriftelijke toestemming vereist van de Omgevingsdienst Haaglanden, tenzij directe vervanging van Personeel van Opdrachtnemer noodzakelijk is. In dat laatste geval kan worden volstaan met mondelinge toestemming van de Omgevingsdienst Haaglanden. Uitgangspunt daarbij is dat personen beschikbaar worden gesteld die een vergelijkbare deskundigheid, opleiding en ervaring hebben (conform het vereiste in de Offerteaanvraag).

23.4. Vervanging van Personeel van Opdrachtnemer wordt op een korte termijn – doch uiterlijk binnen twee weken of zoveel korter als noodzakelijk – door de Opdrachtnemer voorzien. Eventuele kosten die gepaard gaan met vervanging komen voor rekening van de Opdrachtnemer.

23.5. De Opdrachtnemer staat ervoor in dat het Personeel van Opdrachtnemer gerechtigd is om in Nederland arbeid te verrichten dan wel Diensten te verrichten.

23.6. De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor en aansprakelijk voor de nakoming van de uit de Overeenkomst voortvloeiende verplichtingen uit de belastingwetgeving en de sociale zekerheidswetgeving, waaronder begrepen verplichtingen die verband houden met het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). De Opdrachtnemer vrijwaart de Omgevingsdienst Haaglanden tegen alle aanspraken terzake. De Opdrachtnemer zal - indien wettelijk vereist dan wel door de Omgevingsdienst Haaglanden wordt vereist - met een G-rekening werken. Indien de Omgevingsdienst Haaglanden geconfronteerd wordt met een naheffing, worden deze kosten een-op-een verhaald op de Opdrachtnemer.

Artikel 24 Opzegging

24.1. De Omgevingsdienst Haaglanden is gerechtigd de Overeenkomst op te zeggen met inachtneming van een opzegtermijn zoals bepaald in de Overeenkomst. Indien geen opzegtermijn in de Overeenkomst is opgenomen, kan de Omgevingsdienst Haaglanden de Overeenkomst opzeggen met inachtneming van een redelijke opzegtermijn, mede gelet op de duur van de Overeenkomst.

Artikel 25 **Ontbinding**

25.1. Ieder der Partijen heeft het recht de Overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst en zonder ingebrekestelling met onmiddellijke ingang te ontbinden, indien:

artikel 4.4 algemene inkoopvoorwaarden wordt geschonden;

de andere Partij een besluit tot ontbinding van de rechtspersoon of onderneming heeft genomen;

de zeggenschap van de andere Partij bij een ander komt te rusten dan ten tijde van het sluiten van deze Overeenkomst;

ten aanzien van de andere Partij faillissement is aangevraagd dan wel uitgesproken of, al dan niet voorlopig, surséance van betaling is aangevraagd of verleend;

de andere Partij fuseert, splitst of op enigerlei wijze (een deel van) zijn bedrijf overdraagt;

de andere Partij in een situatie van overmacht verkeert gedurende meer dan tien dagen.

25.2. Elke ontbinding als bedoeld in lid 1 dient terstond door middel van een aangetekend schrijven te geschieden.

25.3. Ingeval van ontbinding door de Omgevingsdienst Haaglanden als bedoeld in lid 1 is de Omgevingsdienst Haaglanden geen vergoeding verschuldigd aan de Opdrachtnemer voor de Prestaties die niet door Opdrachtnemer zijn verricht. Eventuele aan de Opdrachtnemer verrichte onverschuldigde betalingen, betaalt de Opdrachtnemer terug aan de Omgevingsdienst Haaglanden, vermeerderd met wettelijke rente vanaf de dag waarop dit is betaald.

Artikel 26 **Vernietiging**

26.1. Indien één van de Partijen zich beroept op vernietiging door middel van een buitengerechtelijke verklaring, dient dit te geschieden met een aangetekend schrijven.